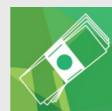

Ειδική έκθεση

Βιώσιμη χρηματοδότηση:

Απαιτείται συνεπέστερη δράση της ΕΕ για να ανακατευθυνθεί η χρηματοδότηση προς βιώσιμες επενδύσεις

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ
ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ
ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Περιεχόμενα

	Σημείο
Σύνοψη	I-IX
Εισαγωγή	01-09
Εμβέλεια και τρόπος προσέγγισης του ελέγχου	10-14
Παρατηρήσεις	15-81
Οι δράσεις της ΕΕ για τη βιώσιμη χρηματοδότηση ήταν αναγκαίες, αλλά δεν αντιμετωπίζουν όλα τα βασικά ζητήματα	15-53
Οι προγραμματισμένες δράσεις ορθώς εστίασαν στη βελτίωση της διαφάνειας σχετικά με τη βιωσιμότητα	16-21
Ανεπαρκή τα μέτρα για την αποτύπωση του περιβαλλοντικού και κοινωνικού κόστους μη βιώσιμων δραστηριοτήτων	22-26
Σε πολλά μέτρα έχουν σημειωθεί καθυστερήσεις και απαιτούνται περαιτέρω μέτρα για να γίνουν λειτουργικά	27-53
Η χρηματοδοτική στήριξη της ΕΕ για επενδύσεις δεν βασίζεται σε συνεπή κριτήρια βιωσιμότητας	54-81
Η ΕΤΕπ διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στη βιώσιμη χρηματοδότηση	55-63
Η στήριξη του ΕΤΣΕ δεν κάλυψε όλες τις περιοχές όπου υπάρχει μεγαλύτερη ανάγκη για βιώσιμες επενδύσεις	64-73
Ο προϋπολογισμός της ΕΕ δεν διαθέτει συνεπή και επιστημονικώς τεκμηριωμένα κριτήρια για να αποφεύγεται η πρόκληση σημαντικής βλάβης στο περιβάλλον	74-81
Συμπεράσματα και συστάσεις	82-91

Παραρτήματα

Παράρτημα Ι – Πεδίο που καλύπτουν οι βασικές συστάσεις της ομάδας εμπειρογνομόνων υψηλού επιπέδου στο Σχέδιο Δράσης

Παράρτημα ΙΙ – Υλοποίηση και επακόλουθο των δράσεων του Σχεδίου Δράσης της ΕΕ

Παράρτημα ΙΙΙ – Σημαντικότερες και πλέον πρόσφατες εξελίξεις που αφορούν το Σχέδιο Δράσης

Παράρτημα ΙV – Χρονογραμμή ταξινομίας της ΕΕ

Παράρτημα V – Εθνικά σχέδια για την ενέργεια και το κλίμα (ΕΣΕΚ): Εκτιμήσεις και παρουσιάσεις των επενδυτικών αναγκών από τα κράτη μέλη

Παράρτημα VI – Η νέα στρατηγική της Επιτροπής για τη χρηματοδότηση της μετάβασης προς τη βιώσιμη οικονομία

Ακρωνύμια και συντομογραφίες

Γλωσσάριο

Απαντήσεις της Επιτροπής και της ΕΤΕπ

Χρονογραμμή

Κλιμάκιο ελέγχου

Σύνοψη

I Το 2015, η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) και τα κράτη μέλη της υπέγραψαν τη συμφωνία του Παρισιού για να ισχυροποιήσουν παγκοσμίως την αντιμετώπιση της απειλής της κλιματικής αλλαγής. Ένας από τους στόχους της ήταν να καταστήσει τις χρηματοδοτικές ροές συμβατές με την πορεία προς την ανάπτυξη με χαμηλές εκπομπές αερίων θερμοκηπίου και ανθεκτικότητα στις κλιματικές μεταβολές. Είναι ευρέως αποδεκτό ότι η μετάβαση σε μια οικονομία μηδενικών καθαρών εκπομπών απαιτεί σημαντικές δημόσιες και ιδιωτικές επενδύσεις.

II Το 2018, η Επιτροπή θέσπισε ένα Σχέδιο Δράσης για τη χρηματοδότηση της αειφόρου ανάπτυξης, που περιλάμβανε μέτρα για την ανακατεύθυνση της ιδιωτικής χρηματοδότησης προς βιώσιμες επενδύσεις, τη διαχείριση των χρηματοοικονομικών κινδύνων που συνδέονται με την κλιματική αλλαγή και τη βελτίωση της βιώσιμης εταιρικής διακυβέρνησης στον ιδιωτικό τομέα. Συγχρόνως, η Επιτροπή και η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ) συνέχισαν τις προσπάθειες παροχής δημόσιας χρηματοδοτικής στήριξης για βιώσιμες επενδύσεις, ιδίως σε σχέση με τη δράση για το κλίμα.

III Εξετάσαμε κατά πόσον η Επιτροπή έχει αναλάβει κατάλληλη δράση για να ανακατευθύνει τη χρηματοδότηση προς βιώσιμες επενδύσεις. Ο έλεγχός μας επικεντρώθηκε στο κατά πόσον το Σχέδιο Δράσης του 2018 αντιμετώπισε τα βασικά ζητήματα που σχετίζονται με τη βιώσιμη χρηματοδότηση, και εάν εφαρμόστηκε σε εύθετο χρόνο. Επίσης, αξιολογήσαμε κατά πόσον, αφενός, εφαρμόζονται στο πλαίσιο της χρηματοδοτικής στήριξης της ΕΕ συνεπή κριτήρια βιωσιμότητας και, αφετέρου, η στήριξη αυτή βοηθά να υποστηριχθούν βιώσιμες επενδύσεις.

IV Η έκθεση δύναται να συνεισφέρει στην υλοποίηση της στρατηγικής του 2021 για τη χρηματοδότηση της μετάβασης σε μια βιώσιμη οικονομία, η οποία βασίζεται σε μέτρα που δρομολογήθηκαν στο πλαίσιο του σχεδίου δράσης του 2018 τα οποία θα οριστικοποιηθούν κατά την υλοποίησή της.

V Καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι χρειάζεται συνεπέστερη δράση από μέρους της ΕΕ προκειμένου να ανακατευθυνθούν ιδιωτική και δημόσια χρηματοδότηση προς βιώσιμες επενδύσεις. Αν και η Επιτροπή εστίασε τις δράσεις της στην αύξηση της διαφάνειας στην αγορά, δεν έχει συνοδεύσει αυτές τις δράσεις με μέτρα για την αντιμετώπιση του κόστους των μη βιώσιμων οικονομικών δραστηριοτήτων. Επιπλέον, η Επιτροπή χρειάζεται να εφαρμόσει συνεπή κριτήρια για τον καθορισμό της βιωσιμότητας των επενδύσεων που στηρίζει από τον προϋπολογισμό της, και να

βελτιώσει τη στόχευση των προσπαθειών για δημιουργία ευκαιριών βιώσιμων επενδύσεων.

VI Όσον αφορά τα ειδικά ρυθμιστικά μέτρα, διαπιστώσαμε ότι οι σχεδιαζόμενες δράσεις ορθώς εστίασαν στη βελτίωση της διαφάνειας, διερευνώντας, αφενός, ποιες επενδύσεις είναι βιώσιμες και, αφετέρου, πώς ο χρηματοπιστωτικός τομέας και οι εταιρείες γνωστοποιούν στοιχεία σχετικά με τη βιωσιμότητα. Πολλές δράσεις έχουν σημειώσει καθυστερήσεις και απαιτούνται περαιτέρω μέτρα για να μπορέσουν να εφαρμοστούν. Συγκεκριμένα, χρειάστηκε περισσότερος χρόνος από τον σχεδιαζόμενο για να ολοκληρωθεί το κοινό σύστημα ταξινόμησης των βιώσιμων δραστηριοτήτων (η ταξινομία της ΕΕ), που αποτελεί τη βάση για τη σήμανση των χρηματοπιστωτικών προϊόντων και την τυποποίηση όσον αφορά τη δημοσιοποίηση στοιχείων σχετικά με τη βιωσιμότητα από τις εταιρείες. Θεωρούμε ότι αυτά τα μέτρα δεν θα είναι πλήρως αποτελεσματικά εάν δεν συνοδεύονται από μέτρα που θα αντικατοπτρίζουν επαρκέστερα το περιβαλλοντικό και κοινωνικό κόστος των μη βιώσιμων δραστηριοτήτων.

VII Όσον αφορά τη χρηματοδοτική στήριξη εκ μέρους της ΕΕ, διαπιστώσαμε ότι η ΕΤΕπ διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στη στήριξη των βιώσιμων επενδύσεων και στην εφαρμογή της ταξινομίας της ΕΕ. Ωστόσο, η ανάλυση που διενεργήσαμε όσον αφορά την επενδυτική στήριξη από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Στρατηγικών Επενδύσεων (ΕΤΣΕ) κατέδειξε ότι, σε σύγκριση με άλλες περιοχές, το ΕΤΣΕ παρείχε λιγότερη στήριξη για τη δράση για το κλίμα στην Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη, όπου υπάρχει μεγάλη ανάγκη. Επιπλέον, διαπιστώσαμε ότι η χρηματοδοτική στήριξη σε έργα προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, τα οποία δύσκολα προσελκύουν ιδιωτική χρηματοδότηση, ήταν ελάχιστη. Θεωρούμε επίσης ότι η ΕΕ δεν έχει υπάρξει επαρκώς προορατική όσον αφορά τη στήριξη της δημιουργίας μιας δεξαμενής βιώσιμων έργων και δεν έχει αξιοποιήσει πλήρως τις δυνατότητες των εθνικών σχεδίων για την ενέργεια και το κλίμα για να εντοπίσει ευκαιρίες βιώσιμων επενδύσεων.

VIII Διαπιστώσαμε επίσης ότι δεν υπάρχει συνεπής και δεσμευτική απαίτηση για όλες τις δραστηριότητες που λαμβάνουν χρηματοδότηση από την ΕΕ να εφαρμόζουν την αρχή της «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης». Επιπλέον, δεν υπάρχουν απαιτήσεις στα προγράμματα δαπανών της ΕΕ, εκτός από το InvestEU, για την αξιολόγηση μεμονωμένων επενδύσεων με βάση κοινωνικά και περιβαλλοντικά πρότυπα συγκρίσιμα με εκείνα που χρησιμοποιεί η ΕΤΕπ. Αυτό σημαίνει ότι μπορεί να χρησιμοποιούνται μη επαρκώς αυστηρά ή διαφορετικά κριτήρια για τον προσδιορισμό της περιβαλλοντικής και κοινωνικής βιωσιμότητας των ίδιων δραστηριοτήτων που χρηματοδοτούνται από διαφορετικά προγράμματα της ΕΕ. Επιπλέον, πολλά από τα κριτήρια που χρησιμοποιούνται για την αξιολόγηση και την

παρακολούθηση της συμβολής του ενωσιακού προϋπολογισμού στους κλιματικούς στόχους δεν είναι εξίσου αυστηρά και επιστημονικά τεκμηριωμένα με αυτά που έχουν καταρτιστεί για την ταξινόμια της ΕΕ.

IX Συνιστούμε στην Επιτροπή τα εξής:

- να ολοκληρώσει τα μέτρα του Σχεδίου Δράσης και να αποσαφηνίσει τις ρυθμίσεις συμμόρφωσης και ελέγχου·
- να συνεισφέρει περισσότερο στη βιώσιμη χρηματοδότηση τιμολογώντας τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου·
- να αναφέρει στοιχεία για τα αποτελέσματα του InvestEU σε σχέση με το κλίμα και το περιβάλλον·
- να εντείνει τις προσπάθειες για δημιουργία μιας δεξαμενής βιώσιμων έργων·
- να εφαρμόζει συνεπώς την αρχή της «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης» και τα κριτήρια της ταξινόμιας της ΕΕ σε όλον τον προϋπολογισμό της ΕΕ·
- να παρακολουθήσει τα αποτελέσματα του Σχεδίου Δράσης και οποιωνδήποτε μελλοντικών στρατηγικών και να αναφέρει σχετικά στοιχεία.

Εισαγωγή

01 Το 2015, η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) και τα κράτη μέλη της υπέγραψαν τη συμφωνία του Παρισιού για να ισχυροποιήσουν παγκοσμίως την αντιμετώπιση της απειλής της κλιματικής αλλαγής. Ένας από τους στόχους της ήταν να καταστήσει «τις χρηματοδοτικές ροές συμβατές με την κατεύθυνση προς την ανάπτυξη με χαμηλές εκπομπές αερίων θερμοκηπίου και την ανθεκτικότητα στις κλιματικές μεταβολές»¹. Η ΕΕ και τα κράτη μέλη της έχουν επίσης δεσμευθεί να εφαρμόζουν το θεματολόγιο των Ηνωμένων Εθνών για τη βιώσιμη ανάπτυξη με ορίζοντα το 2030². Η ΕΕ έχει εντάξει τους στόχους της περιβαλλοντικής προστασίας και της βιώσιμης ανάπτυξης στις Συνθήκες της, και έχει δεσμευθεί να στηρίζει τις διεθνείς προσπάθειες για την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής.

02 Η κλιματική αλλαγή έχει αναγνωριστεί ως κίνδυνος για τη σταθερότητα του χρηματοπιστωτικού συστήματος³ και της οικονομίας συνολικά. Στις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής δεν περιλαμβάνεται μόνο ο οικονομικός αντίκτυπος των ολοένα και περισσότερο ακραίων καιρικών φαινομένων ή της ανόδου της στάθμης της θάλασσας («φυσικοί κίνδυνοι»), αλλά και ο κίνδυνος της απώλειας αξίας των επενδύσεων λόγω αλλαγών στην πολιτική, την τεχνολογία και τα νομικά πλαίσια που συνδέονται με την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής («κίνδυνος μετάβασης»). Η άσκηση προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ) που αφορά την κλιματική αλλαγή για το σύνολο της οικονομίας δείχνει ότι ο αντίκτυπος των κλιματικών κινδύνων στις επιχειρήσεις και τις τράπεζες θα μπορούσε ακόμα και να προκαλέσει οικονομική ύφεση ή κραχ στη χρηματοπιστωτική αγορά⁴.

03 Η πρόκληση έγκειται στο πώς θα οργανωθεί και θα χρηματοδοτηθεί η κοινωνικά δίκαιη και περιβαλλοντικά βιώσιμη μετάβαση προς μια κλιματικά ουδέτερη και ανθεκτική οικονομία. Είναι ευρέως αποδεκτό ότι για τη μετάβαση θα χρειαστούν σημαντικές δημόσιες και ιδιωτικές επενδύσεις. Θα χρειαστεί αφενός να αντληθεί χρηματοδότηση των επενδύσεων που απαιτούνται για την επίτευξη μιας οικονομίας με ουδέτερο ισοζύγιο διοξειδίου του άνθρακα και αφετέρου να ενισχυθεί η

¹ Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών, [Συμφωνία του Παρισιού](#), 2015.

² Ευρωπαϊκή Επιτροπή, [EU approach to sustainable development](#).

³ ΕΚΤ, [Financial Stability Review](#), Μάιος 2019· έκθεση Συμβουλίου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας [The implications of climate change for financial stability](#).

⁴ ΕΚΤ, [Δοκιμάζοντας την ανθεκτικότητα του χρηματοπιστωτικού τομέα στην κλιματική αλλαγή](#), 2021.

χρηματοπιστωτική σταθερότητα με ενσωμάτωση περιβαλλοντικών, κοινωνικών και σχετικών με τη διακυβέρνηση (ΠΚΔ) παραμέτρων στις επιχειρηματικές και επενδυτικές αποφάσεις (δηλαδή «βιώσιμη χρηματοδότηση»).

04 Η Επιτροπή δεν έχει ακόμα εκτιμήσει την κλίμακα των συνολικών επενδύσεων που απαιτούνται για την κοινωνικά δίκαιη και περιβαλλοντικά βιώσιμη μετάβαση προς μια κλιματικά ουδέτερη και ανθεκτική οικονομία έως το 2050, που θα καλύπτει τόσο τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής όσο και την προσαρμογή σε αυτή (κλιματική ανθεκτικότητα). Το 2020 η Επιτροπή εκτίμησε ότι για την επίτευξη της τιμής-στόχου μείωσης των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου στο 55 % έως το 2030 θα χρειαστούν πρόσθετες ετήσιες επενδύσεις περίπου 350 δισεκατομμυρίων ευρώ μόνο στο ενεργειακό σύστημα⁵. Επιπλέον, η Επιτροπή εκτίμησε το συνολικό κενό των περιβαλλοντικά βιώσιμων επενδύσεων να κυμαίνεται μεταξύ 100 και 150 δισεκατομμυρίων ευρώ ετησίως και τις ανάγκες κοινωνικών επενδύσεων σε 142 δισεκατομμύρια ευρώ ετησίως έως το 2030⁶. Εμπειρογνώμονες έχουν εκτιμήσει ότι για την επίτευξη μηδενικών καθαρών εκπομπών έως το 2050 στην ΕΕ των 27 μπορεί να απαιτηθούν συνολικές ετήσιες δαπάνες κεφαλαίου ύψους περίπου 1 τρισεκατομμυρίου ευρώ την περίοδο 2021-2050⁷. Αυτή η εκτίμηση αφορά τις καθαρές τεχνολογίες και τεχνικές στην ηλεκτρική ενέργεια, τις μεταφορές, τα κτίρια, τη βιομηχανία, τη γεωργία και τις υποδομές μεταφοράς ενέργειας.

05 Το 2016 η Επιτροπή συγκρότησε την ομάδα εμπειρογνομόνων υψηλού επιπέδου για τη βιώσιμη χρηματοδότηση με σκοπό να παράσχει συμβουλές σχετικά με την ανάπτυξη στρατηγικής για τη βιώσιμη χρηματοδότηση⁸. Η ομάδα εμπειρογνομόνων περιλάμβανε ανώτερους εμπειρογνώμονες που εκπροσωπούσαν την κοινωνία των πολιτών, τον χρηματοπιστωτικό τομέα, την πανεπιστημιακή κοινότητα και παρατηρητές από ευρωπαϊκά και διεθνή θεσμικά όργανα⁹. Όπως επισημαίνεται στην

⁵ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, [Η κατάσταση της Ένωσης: Ερωτήσεις και απαντήσεις σχετικά με το σχέδιο κλιματικών στόχων για το 2030](#), 2020.

⁶ Επιτροπή, [Sustainable Europe Investment Plan European Green Deal Investment Plan](#), 2020, υποσημείωση στη σ. 1.

⁷ McKinsey & Company, [How the European Union could achieve net-zero emissions at net-zero cost](#), 2020.

⁸ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, [Μητρώο ομάδων εμπειρογνομόνων της Επιτροπής και άλλων παρεμφερών οργάνων](#).

⁹ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, [High-Level Expert Group on sustainable finance \(HLEG\)](#).

τελική έκθεση της ομάδας εμπειρογνομόνων υψηλού επιπέδου¹⁰ και στις εκθέσεις άλλων εμπειρογνομόνων¹¹, θα χρειαστεί δημόσια παρέμβαση για να επιτευχθεί το απαιτούμενο επίπεδο βιώσιμων επενδύσεων και θα πρέπει μέσω αυτής να αντιμετωπιστούν τουλάχιστον τα ακόλουθα βασικά ζητήματα:

- **Οι αγορές δεν τιμολογούν με βάση το πλήρες κοινωνικό και περιβαλλοντικό κόστος των οικονομικών δραστηριοτήτων:** Η αγορά δεν τιμολογεί επαρκώς τις αρνητικές συνέπειες των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου¹² και τις άλλες δυσμενείς περιβαλλοντικές και κοινωνικές επιπτώσεις των μη βιώσιμων οικονομικών δραστηριοτήτων¹³. Ως εκ τούτου, πολλές εταιρείες και δημόσιοι και ιδιώτες επενδυτές έχουν ελάχιστα οικονομικά κίνητρα να ενσωματώσουν παραμέτρους ΠΚΔ στις αποφάσεις τους. Όπως επισημάνθηκε από την ομάδα εμπειρογνομόνων υψηλού επιπέδου, η δράση στο χρηματοπιστωτικό σύστημα δεν μπορεί να υποκαταστήσει το ισχυρό μήνυμα που έρχεται από την τιμή των ανθρακούχων εκπομπών¹⁴.
- **Έλλειψη επαρκούς διαφάνειας και δημοσιοποίησης στοιχείων όσον αφορά τις βιώσιμες δραστηριότητες:** Η περιορισμένη δημοσιοποίηση στοιχείων σχετικά με τη βιωσιμότητα, στον ιδιωτικό και τον δημόσιο τομέα, μπορεί να οδηγήσει σε ασύμμετρη πληροφόρηση μεταξύ επενδυτών και αποδεκτών των επενδύσεων, όσον αφορά τις επιδόσεις βιωσιμότητας των περιουσιακών στοιχείων. Η έλλειψη εναρμόνισης αφήνει τους «πράσινους» ορισμούς και τα κριτήρια ανοιχτά σε διαφορετικές ερμηνείες και σε ενδεχόμενη προβολή ψευδοοικολογικής ταυτότητας. Το ενδιαφέρον για τις βιώσιμες επενδύσεις αυξάνεται, αλλά οι επενδυτές δεν έχουν τα αξιόπιστα και συγκρίσιμα δεδομένα που χρειάζονται για να λαμβάνουν τεκμηριωμένες αποφάσεις¹⁵.
- **Για ορισμένες βιώσιμες επενδύσεις υπάρχουν πιθανώς μεγαλύτεροι κίνδυνοι και κόστος χρηματοδότησης:** Οι αλλαγές στο νομικό, πολιτικό και τεχνολογικό περιβάλλον μπορούν να αυξήσουν τους κινδύνους των βιώσιμων επενδύσεων.

¹⁰ Final Report by the High-Level Expert Group on Sustainable Finance, 2018.

¹¹ ΕΤΕπ και Bruegel, *Investment and growth in the time of climate change*, 2012.

¹² Final Report by the High-Level Expert Group on Sustainable Finance, 2018, σ. 11, σ. 88-89.

¹³ ΟΟΣΑ, *Sustainable and Resilient Finance: Making sense of the environmental pillar in ESG investing*, 2020.

¹⁴ Final Report by the High-Level Expert Group on Sustainable Finance, 2018, σ. 11.

¹⁵ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, *Impact assessment accompanying the proposal for a directive on corporate sustainability reporting*, 2021.

Επιπλέον, τόσο η αξιολόγηση όσο και η συμμόρφωση με τα πρότυπα βιωσιμότητας ενδέχεται να αυξήσουν το οικονομικό κόστος των βιώσιμων δραστηριοτήτων¹⁶. Σε ορισμένες περιπτώσεις, τα βιώσιμα έργα θα χρειαστούν δημόσια στήριξη για να συμφέρουν οικονομικά (να είναι ελκυστικά για χρηματοδότες)¹⁷. Παραδείγματος χάριν, τα έργα προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή συχνά απαιτούν μεγάλα ποσά προκαταβολικής χρηματοδότησης, δεν έχουν σταθερή ροή εσόδων και παρέχουν μη οικονομικά οφέλη πέραν του έργου, των οποίων η οικονομική αποτίμηση είναι δύσκολη.

- **Έλλειψη σαφήνειας σχετικά με τις ανάγκες βιώσιμων επενδύσεων και τα διαθέσιμα έργα:** Σε ορισμένους τομείς και περιοχές, οι επενδυτές που είναι πρόθυμοι να επενδύσουν με βιώσιμο τρόπο, δεν διαθέτουν πληροφορίες σχετικά με τις ανάγκες βιώσιμων επενδύσεων και τα διαθέσιμα έργα. Σε ορισμένες περιπτώσεις, η έλλειψη διαθέσιμων έργων οφείλεται σε ανεπαρκή ικανότητα ή τεχνογνωσία από πλευράς των ιδιωτικών φορέων υλοποίησης και των δημόσιων αρχών. Αυτό το ζήτημα είναι ιδιαιτέρως έντονο όσον αφορά τα βιώσιμα έργα υποδομής, που είναι περίπλοκα στον σχεδιασμό, στη χρηματοδότηση και στην υλοποίηση, αλλά ταυτοχρόνως είναι απαραίτητα για τη μετάβαση προς μια οικονομία χαμηλών εκπομπών άνθρακα και ανθεκτική στην κλιματική αλλαγή¹⁸.

06 Η ΕΕ αναγνώρισε ότι η δημόσια παρέμβαση είναι αναγκαία για την αντιμετώπιση αυτών των ζητημάτων. Ειδικότερα, αναγνώρισε την ανάγκη συνεκτικής στρατηγικής η οποία θα συνδυάζει μέτρα ρύθμισης των χρηματοπιστωτικών αγορών με χρηματοδοτική στήριξη των βιώσιμων επενδύσεων. Τα ρυθμιστικά μέτρα της ΕΕ που στοχεύουν στους επενδυτές, τις εταιρείες και τους άλλους συμμετέχοντες στη χρηματοπιστωτική αγορά μπορούν να βοηθήσουν στην ανακατεύθυνση της ιδιωτικής χρηματοδότησης προς βιώσιμες επενδύσεις.

07 Η ομάδα εμπειρογνομόνων υψηλού επιπέδου διατύπωσε συστάσεις, οι οποίες αποτέλεσαν τη βάση για το «Σχέδιο Δράσης: Χρηματοδότηση της αειφόρου ανάπτυξης»¹⁹ που παρουσίασε η Επιτροπή το 2018 (το Σχέδιο Δράσης). Το Σχέδιο Δράσης περιλαμβάνει δέκα «δράσεις» (βλέπε [γράφημα 1](#)).

¹⁶ Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, *Global Financial Stability Report, Οκτώβριος 2019*, κεφάλαιο 6 - Sustainable Finance, 2019.

¹⁷ *Final Report by the High-Level Expert Group on Sustainable Finance*, 2018, σ. 9.

¹⁸ Ό. π., σ. 35.

¹⁹ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, *Σχέδιο Δράσης: Χρηματοδότηση της αειφόρου ανάπτυξης*, 2018.

Γράφημα 1 – Οι δέκα δράσεις του Σχεδίου Δράσης

Δράση 1: Ταξινόμια της ΕΕ – δημιουργία ενός κοινού συστήματος για την ταξινόμηση της βιωσιμότητας οικονομικών δραστηριοτήτων και επενδύσεων

Δράση 2: Πρότυπα και σήματα – εισαγωγή ενωσιακών προτύπων και σημάτων για «βιώσιμα» χρηματοπιστωτικά προϊόντα, που θα βοηθούν τους επενδυτές να εντοπίζουν βιώσιμες επενδύσεις

Δράση 3: Επενδυτική στήριξη – χρήση κεφαλαίων της ΕΕ για τη στήριξη ιδιωτικών βιώσιμων επενδύσεων, ιδίως μέσω του προγράμματος InvestEU

Δράση 4: Επενδυτικές συμβουλές – θέσπιση απαιτήσεων για τα ιδρύματα που πωλούν χρηματοπιστωτικά προϊόντα να παρέχουν στους επενδυτές συμβουλές σχετικά με τη βιωσιμότητα των χρηματοπιστωτικών προϊόντων

Δράση 5: Δείκτες αξιολόγησης της βιωσιμότητας – σχεδιασμός δεικτών αναφοράς που θα επιτρέπουν στους επενδυτές να αξιολογούν τις επιδόσεις των χρηματοπιστωτικών προϊόντων που σχετίζονται με βιώσιμες επενδύσεις

Δράση 6: Πιστοληπτικές αξιολογήσεις – ενθάρρυνση των οργανισμών αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας και των ερευνητών της αγοράς να ενσωματώνουν καλύτερα τις παραμέτρους βιωσιμότητας στην ενημέρωση που παρέχουν στους επενδυτές

Δράση 7: Καθήκοντα επενδυτών – ενθάρρυνση των θεσμικών επενδυτών να συνεκτιμούν τη διάσταση της βιωσιμότητας όταν λαμβάνουν επενδυτικές αποφάσεις, και να ενημερώνουν τους εταιρικούς και οικιακούς πελάτες τους

Δράση 8: Απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας – διερεύνηση του τρόπου ενσωμάτωσης των παραμέτρων βιωσιμότητας στις «απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας», που υποχρεώνουν τις τράπεζες και τις ασφαλιστικές εταιρείες να διατηρούν αποθεματικό ασφαλών στοιχείων ενεργητικού

Δράση 9: Δημοσιοποίηση στοιχείων σε σχέση με τη βιωσιμότητα – βελτίωση της δημοσιοποίησης εταιρικών στοιχείων κυρίως για ζητήματα βιωσιμότητας που σχετίζονται με το κλίμα

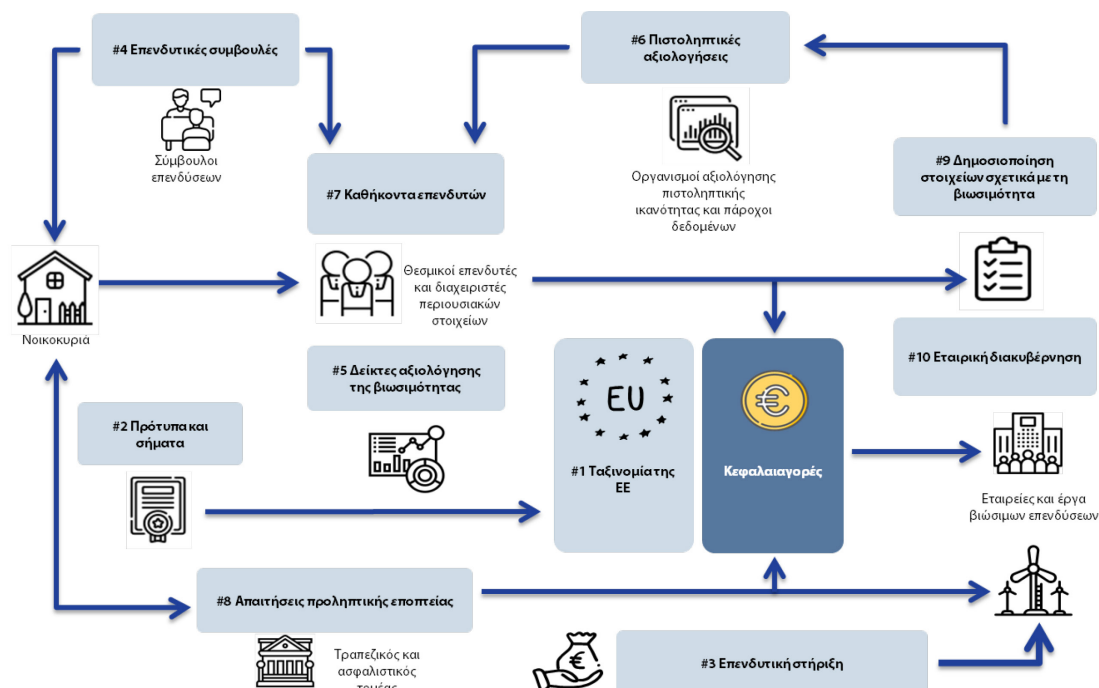

Δράση 10: Εταιρική διακυβέρνηση – ενίσχυση της εταιρικής διακυβέρνησης με σκοπό την ενθάρρυνση των χρηματοοικονομικών παραγόντων να υιοθετήσουν μια προοπτική περισσότερο μακροπρόθεσμη και προσανατολισμένη στη βιωσιμότητα

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει στοιχείων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

08 Στο [γράφημα 2](#) καταδεικνύονται η πολυπλοκότητα και η διασύνδεση των διαφόρων δράσεων που προτείνει το Σχέδιο Δράσης όσον αφορά τα κύρια ενδιαφερόμενα μέρη που εμπλέκονται στη βιώσιμη χρηματοδότηση.

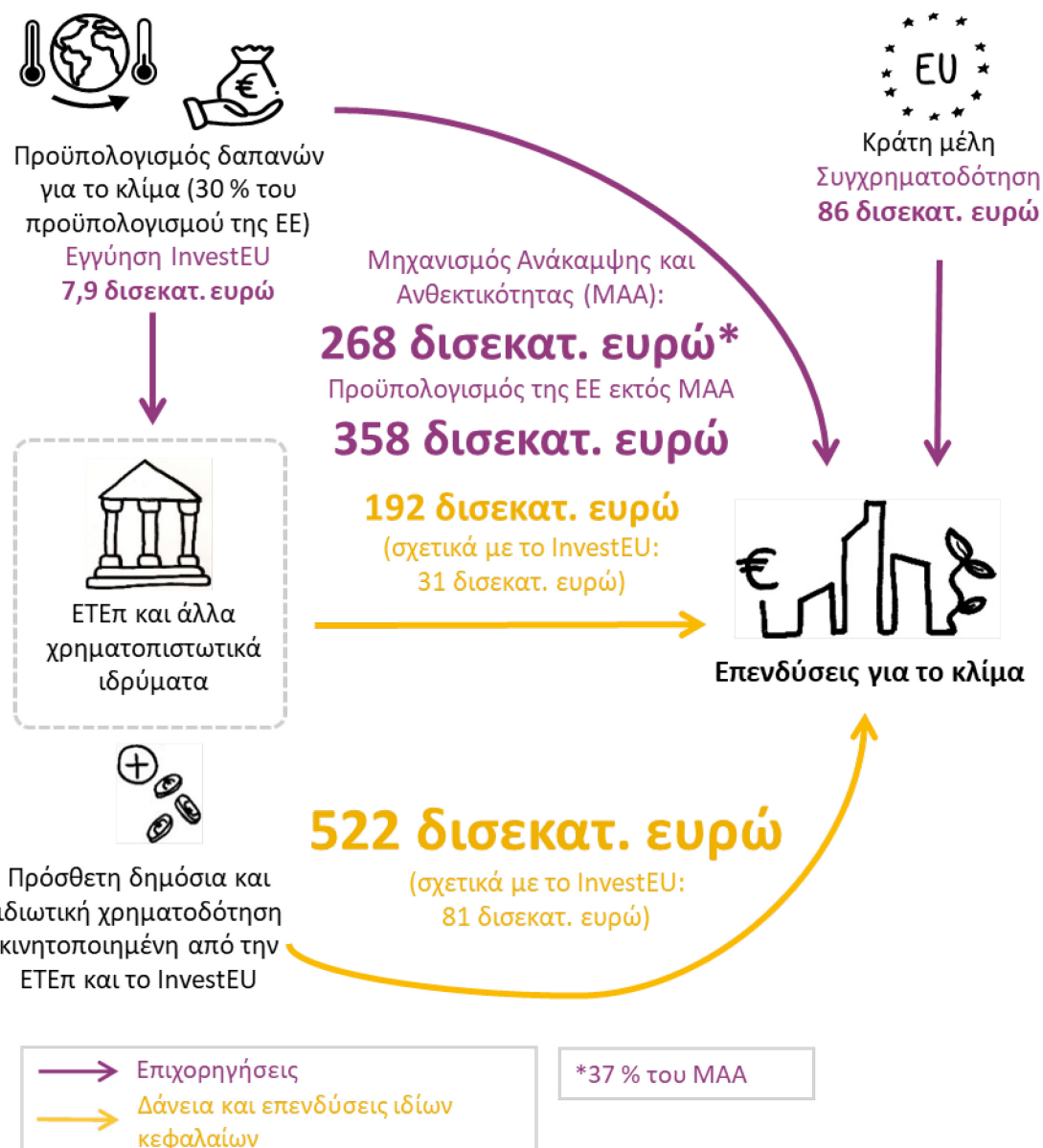
Γράφημα 2 – Ενδιαφερόμενα μέρη και δράσεις του Σχεδίου Δράσης

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει στοιχείων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

09 Σύμφωνα με το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο 2021-2027, η ΕΕ σχεδιάζει να στηρίξει τόσο δημόσιες όσο και ιδιωτικές επενδύσεις διαθέτοντας τουλάχιστον το 30 % του προϋπολογισμού της στη δράση για το κλίμα. Το μερίδιο του προϋπολογισμού της ΕΕ εκτιμάται σε περίπου 358 δισεκατομμύρια ευρώ, συμπεριλαμβανομένης της εγγύησης από τον προϋπολογισμό ύψους 7,9 δισεκατομμυρίων ευρώ που σχετίζεται με το InvestEU. Επιπλέον, τα κράτη μέλη θα χρειαστεί να διαθέσουν ως στήριξη της δράσης για το κλίμα τουλάχιστον το 37 % των κεφαλαίων που θα λάβουν στο πλαίσιο του Μηχανισμού Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Το ποσό αυτό εκτιμάται περίπου στα 268 δισεκατομμύρια ευρώ. Παράλληλα, η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ) σχεδιάζει να παράσχει χρηματοδότηση ύψους περίπου 192 δισεκατομμυρίων ευρώ για τη δράση για το κλίμα και την περιβαλλοντική βιωσιμότητα, βασιζόμενη στη διατήρηση του συνολικού όγκου χρηματοδότησης της ΕΤΕπ. Τόσο το InvestEU όσο και η ΕΤΕπ έχουν ως στόχο να στηρίξουν πρόσθετες ιδιωτικές και δημόσιες επενδύσεις στη δράση για το κλίμα που θα πραγματοποιηθούν από άλλους επενδυτές, ύψους περίπου 522 δισεκατομμυρίων ευρώ. Συνολικά, η χρηματοδοτική στήριξη της ΕΕ θα μπορούσε να βοηθήσει να χορηγηθούν πάνω από 200 δισεκατομμύρια ευρώ ετησίως, την περίοδο 2021-2027, από το περίπου 1 τρισεκατομμύριο ευρώ που χρειάζεται ετησίως (βλέπε σημείο 04). Στο [γράφημα 3](#) παρουσιάζεται επισκόπηση των σχεδίων της ΕΕ και της ΕΤΕπ για τη στήριξη βιώσιμων επενδύσεων που σχετίζονται με τη δράση για το κλίμα και την περιβαλλοντική βιωσιμότητα κατά την περίοδο 2021-2027.

Γράφημα 3 – Σχεδιαζόμενη στήριξη εκ μέρους της ΕΕ στη δράση για το κλίμα την περίοδο 2021-2027

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει του ΠΔΠ 2021-2027 και του χάρτη πορείας της τράπεζας της ΕΕ για το κλίμα (ΕΤΕπ)

Εμβέλεια και τρόπος προσέγγισης του ελέγχου

10 Στόχος μας ήταν να αξιολογήσουμε κατά πόσον η Επιτροπή έχει αναλάβει την κατάλληλη δράση για να ανακατευθύνει τη χρηματοδότηση προς βιώσιμες επενδύσεις. Για τον σκοπό αυτόν, αξιολογήσαμε κατά πόσον τα μέτρα στο Σχέδιο Δράσης:

- α) αντιμετωπίζουν τα βασικά ζητήματα που περιγράφονται ανωτέρω (σημείο **05**), δηλαδή:
 - i) την αδυναμία της αγοράς να αποτυπώσει στην τιμολόγηση το περιβαλλοντικό και κοινωνικό κόστος των μη βιώσιμων δραστηριοτήτων·
 - ii) την έλλειψη διαφάνειας όσον αφορά το τι θεωρείται βιώσιμο·
 - iii) τους αυξημένους κινδύνους και το αυξημένο χρηματοοικονομικό κόστος ορισμένων βιώσιμων επενδύσεων· και
 - iv) την έλλειψη σαφήνειας σχετικά με τις ανάγκες βιώσιμων επενδύσεων και τα διαθέσιμα έργα.
- β) εφαρμόστηκαν όπως είχε σχεδιαστεί.

Επίσης, αξιολογήσαμε κατά πόσον η χρηματοδοτική στήριξη της ΕΕ βασίζεται στην εφαρμογή συνεπών κριτηρίων βιωσιμότητας και συμβάλλει στη στήριξη των βιώσιμων επενδύσεων.

11 Επισημαίνουμε ότι, δεδομένου του χαρακτήρα, του τύπου και του χρονοδιαγράμματος των μέτρων του Σχεδίου Δράσης, είναι πολύ νωρίς να αξιολογήσουμε πόσο αποτελεσματικά ανακατευθύνουν την ιδιωτική και δημόσια χρηματοδότηση προς τις βιώσιμες επενδύσεις.

12 Η έκθεση προσφέρει διεξοδική επισκόπηση των δράσεων της ΕΕ σχετικά με τη βιώσιμη χρηματοδότηση. Τονίζει τις προκλήσεις και τους κινδύνους που πρέπει να αντιμετωπίσει η Επιτροπή για να εξασφαλίσει την επιτυχία της στρατηγικής για τη βιώσιμη χρηματοδότηση. Σκοπός της έκθεσής μας είναι να αποδειχθεί πρόσφορη για την υλοποίηση της στρατηγικής του 2021 για τη χρηματοδότηση της μετάβασης σε

μια βιώσιμη οικονομία²⁰. Όπως επισημαίνεται στην εν λόγω ανακοίνωση, τα μέτρα του σχεδίου δράσης του 2018 καθόρισαν τα πρώτα «δομικά στοιχεία» του πλαισίου βιώσιμης χρηματοδότησης της ΕΕ που θα «οριστικοποιηθεί και θα εδραιωθεί» στο πλαίσιο της στρατηγικής του 2021. Στο [παράρτημα VI](#) προσδιορίζονται οι δράσεις που περιλαμβάνονται στη νέα στρατηγική, για την οποία οι συστάσεις μας είναι πρόσφορες.

13 Ο έλεγχός μας βασίστηκε:

- στην εξέταση των προτάσεων, των κατευθυντηρίων γραμμών και των συναφών εκθέσεων της Επιτροπής σχετικά με τη βιώσιμη χρηματοδότηση, ειδικότερα όσον αφορά την ταξινόμια της ΕΕ, τη σήμανση των βιώσιμων χρηματοπιστωτικών προϊόντων και τη δημοσιοποίηση στοιχείων για τη βιωσιμότητα·
- στην ανάλυση συναφών διατάξεων στην ισχύουσα νομοθεσία και στις κανονιστικές προτάσεις της ΕΕ που αφορούν το Σχέδιο Δράσης και τα κύρια προγράμματα δαπανών του προϋπολογισμού της ΕΕ για τις περιόδους 2014-2020 και 2021-2027 (Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, Ταμείο Συνοχής, Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης, Μηχανισμός «Συνδέοντας την Ευρώπη», Ευρωπαϊκό Ταμείο Στρατηγικών Επενδύσεων / πρόγραμμα InvestEU, Μηχανισμός Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας)·
- στην επισκόπηση δημοσιεύσεων με θέμα τη βιώσιμη χρηματοδότηση, τις οποίες συνέταξαν ερευνητές, ομάδες προβληματισμού, διεθνείς οργανισμοί, καθώς και συναφή θεσμικά όργανα και οργανισμοί της ΕΕ·
- στην ανάλυση του χαρτοφυλακίου επενδύσεων του ΕΤΣΕ και στην επισκόπηση της εφαρμογής των περιβαλλοντικών και κοινωνικών προτύπων από την ΕΤΕπ βάσει τυχαίας επιλογής δώδεκα πράξεων που συνεισφέρουν στη δράση για το κλίμα·
- σε συνεντεύξεις με υπαλλήλους της Επιτροπής και της ΕΤΕπ· και
- σε γραπτές και προφορικές εισηγήσεις από εξωτερικούς εμπειρογνώμονες, που χρησιμοποιήθηκαν για να εξεταστεί διεξοδικά το περιβάλλον ελέγχου και λειτούργησαν ως αναπληροφόρηση κατά την κατάρτιση των παρατηρήσεων και συμπερασμάτων.

²⁰ Επιτροπή, Ανακοίνωση σχετικά με τη στρατηγική χρηματοδότησης της μετάβασης προς τη βιώσιμη οικονομία, 2021.

14 Ο έλεγχός μας δεν αφορούσε δράσεις προώθησης της βιώσιμης χρηματοδότησης από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα ή τις εθνικές αρχές. Λόγω των περιορισμών που σχετίζονται με την πανδημία COVID-19, δεν μπορέσαμε να πραγματοποιήσουμε επιτόπιες επισκέψεις στις εθνικές αρχές και στα επενδυτικά έργα που έλαβαν στήριξη από το ΕΤΣΕ.

Παρατηρήσεις

Οι δράσεις της ΕΕ για τη βιώσιμη χρηματοδότηση ήταν αναγκαίες, αλλά δεν αντιμετωπίζουν όλα τα βασικά ζητήματα

15 Σε αυτήν την ενότητα της έκθεσης, εξετάζουμε κατά πόσον οι δράσεις της ΕΕ που παρατίθενται στο Σχέδιο Δράσης της Επιτροπής αντιμετωπίζουν τα ζητήματα που αναφέρονται στο σημείο **05**, ειδικότερα όσον αφορά τη διαφάνεια σε σχέση με τη βιωσιμότητα και όσον αφορά τους αρνητικούς εξωτερικούς παράγοντες. Επίσης, αναλύουμε την πρόοδο που έχει σημειωθεί στην εφαρμογή των διαφόρων μέτρων του Σχεδίου Δράσης και υπογραμμίζουμε τους σχετικούς κινδύνους.

Οι προγραμματισμένες δράσεις ορθώς εστίασαν στη βελτίωση της διαφάνειας σχετικά με τη βιωσιμότητα

16 Διαπιστώσαμε ότι επτά από τις δέκα δράσεις του Σχεδίου Δράσης²¹ είχαν ως στόχο την ανακατεύθυνση της χρηματοδότησης προς βιώσιμες επενδύσεις βελτιώνοντας τη διαφάνεια σχετικά με τη βιωσιμότητα των οικονομικών δραστηριοτήτων και των χρηματοπιστωτικών προϊόντων. Η Επιτροπή αντιμετώπισε αυτό το ζήτημα εισάγοντας ένα κοινό σύστημα ταξινόμησης για τις βιώσιμες δραστηριότητες που αποκαλείται «ταξινομία της ΕΕ» (Δράση 1). Το σύστημα αυτό βασίζεται στο έργο της ομάδας τεχνικών εμπειρογνομόνων (TEG) που συγκροτήθηκε για τον σκοπό αυτό. Η ταξινομία της ΕΕ αποτελεί τη βάση για τα υπόλοιπα μέτρα, όπου απαιτείται να οριστεί με σαφήνεια τι είναι «βιώσιμο».

17 Προκειμένου να βοηθήσει τους επενδυτές στον εντοπισμό ευκαιριών για βιώσιμες επενδύσεις, η Επιτροπή πρότεινε να θεσπιστούν: ενωσιακής εμβέλειας πρότυπα και σήματα για τα βιώσιμα χρηματοπιστωτικά προϊόντα (Δράση 2)· προϋποθέσεις για παροχή συμβουλών στους επενδυτές σχετικά με τη βιωσιμότητα των χρηματοπιστωτικών προϊόντων (Δράση 4)· και δείκτες αναφοράς που θα επιτρέπουν στους επενδυτές να αξιολογούν τις χρηματοοικονομικές επιδόσεις των βιώσιμων επενδύσεων (Δράση 5).

18 Επίσης, η Επιτροπή πρότεινε οι οργανισμοί αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας και οι ερευνητές της αγοράς να ενσωματώσουν καλύτερα τα θέματα βιωσιμότητας στην ενημέρωση που παρέχουν στους επενδυτές (Δράση 6), και οι

²¹ Δράσεις 1, 2, 4, 5, 6, 7 και 9.

πάροχοι χρηματοπιστωτικών προϊόντων και οι χρηματοοικονομικοί σύμβουλοι να ενημερώνουν τους πελάτες τους για τους σχετικούς με τη βιωσιμότητα κινδύνους που ενέχουν οι επενδυτικές αποφάσεις (Δράση 7). Όσον αφορά τις εταιρείες, το Σχέδιο Δράσης περιείχε μέτρα με σκοπό τη βελτίωση της δημοσιοποίησης εταιρικών στοιχείων, κυρίως για ζητήματα βιωσιμότητας που σχετίζονται με το κλίμα (Δράση 9).

19 Επιπλέον των μέτρων για τη διαφάνεια, στο Σχέδιο Δράσης προτάθηκε η διερεύνηση του βέλτιστου τρόπου ενσωμάτωσης των θεμάτων βιωσιμότητας στις «απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας» για τις τράπεζες και τις ασφαλιστικές εταιρείες (Δράση 8), και η προώθηση της βιωσιμότητας και του μακροπρόθεσμου προσανατολισμού στην εταιρική διακυβέρνηση (Δράση 10).

20 Τέλος, η Επιτροπή έθεσε ως στόχο να αυξήσει τις βιώσιμες επενδύσεις εφαρμόζοντας ένα πλαίσιο βιώσιμης χρηματοδότησης και σχετικά εργαλεία σε ταμεία της ΕΕ, ειδικότερα στο ΕΤΣΕ και στο πρόγραμμα InvestEU (Δράση 3). Αυτή η δράση ήταν η μόνη που είχε ως στόχο να μειώσει τον κίνδυνο και το κόστος των βιώσιμων επενδύσεων και να ενθαρρύνει την ανάπτυξη βιώσιμων έργων. Λεπτομέρειες για το ΕΤΣΕ και πρόγραμμα InvestEU παρατίθενται στα σημεία **54-73**.

21 Συνολικά, διαπιστώσαμε ότι το Σχέδιο Δράσης αντικατοπτρίζει πιστά τις βασικές συστάσεις που περιλαμβάνονταν στην τελική έκθεση της ομάδας εμπειρογνομόνων υψηλού επιπέδου (σημείο **07** και **παράρτημα Ι**). Η Επιτροπή ορθώς θεώρησε την κατάρτιση της ταξινομίας της ΕΕ (Δράση 1) ως την πλέον σημαντική και επείγουσα δράση.

Ανεπαρκή τα μέτρα για την αποτύπωση του περιβαλλοντικού και κοινωνικού κόστους μη βιώσιμων δραστηριοτήτων

22 Διαπιστώσαμε ότι το Σχέδιο Δράσης δεν συνοδεύτηκε από ειδική δράση για να αντιμετωπιστεί το ζήτημα του περιβαλλοντικού και κοινωνικού κόστους των μη βιώσιμων δραστηριοτήτων (βλέπε σημείο **05**) ούτε έγινε αναφορά σε αυτό το βασικό ζήτημα, παρά τη σημασία που απέδωσε σε αυτό η ομάδα εμπειρογνομόνων υψηλού επιπέδου στην τελική της έκθεση. Η Επιτροπή επεξεργάζεται μια σειρά μέτρων που θα ενσωματώνουν καλύτερα το περιβαλλοντικό κόστος των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου και άλλων περιβαλλοντικών ζημιών (παραδείγματος χάριν, από ατμοσφαιρική ρύπανση, θόρυβο ή απώλεια φυσικού κεφαλαίου), πράγμα που θα μπορούσε να βοηθήσει στην ανακατεύθυνση της χρηματοδότησης προς βιώσιμες επενδύσεις. Στα σημεία που ακολουθούν παρέχουμε πληροφορίες σχετικά με ορισμένες από αυτές τις δράσεις.

23 Όπως επισημάνθηκε στην προηγούμενη έκθεσή μας, οι τιμές των ανθρακούχων εκπομπών πρέπει να είναι αρκετά υψηλές ώστε να παρέχουν τα κατάλληλα κίνητρα για την επίτευξη των στόχων της δράσης για το κλίμα²². Το 2020, η Επιτροπή δρομολόγησε εργασίες για τη μεταρρύθμιση του συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών (ΣΕΔΕ) της ΕΕ, προκειμένου να επιτευχθεί ο στόχος μείωσης στο 55 % για το 2030 και ο στόχος μηδενικού ισοζυγίου εκπομπών αερίων θερμοκηπίου για το 2050²³. Σύμφωνα με το ΣΕΔΕ της ΕΕ, οι εταιρείες που δραστηριοποιούνται σε βαριές βιομηχανίες, στην παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και θερμότητας, και στον τομέα των εμπορικών αερομεταφορών πρέπει να αποκτούν δικαιώματα εκπομπής για να καλύπτουν τις καθ' υπέρβαση εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα για τις οποίες είναι υπεύθυνες²⁴. Η τιμή του διοξειδίου του άνθρακα καθορίζεται από την προσφορά και τη ζήτηση αυτών των δικαιωμάτων. Ορισμένοι εμπειρογνώμονες έχουν προτείνει τον καθορισμό ζωνών τιμών ή τουλάχιστον τη θέσπιση ελάχιστης τιμής εκπομπών αερίων θερμοκηπίου, προκειμένου να σταθεροποιηθεί και σταδιακά να αυξηθεί η τιμή αγοράς τους²⁵. Άλλοι εμπειρογνώμονες ισχυρίζονται ότι τα υφιστάμενα μέτρα για τη σταθερότητα της αγοράς έχουν φανεί πρόσφορα μέχρι στιγμής, αλλά κρίνουν απαραίτητη την αναθεώρηση των μέτρων αυτών στο μέλλον²⁶.

24 Το ΣΕΔΕ της ΕΕ καλύπτει επί του παρόντος μόνο το 40 % περίπου των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου στον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο²⁷. Οι υπόλοιπες εκπομπές καλύπτονται από τον κανονισμό της ΕΕ για τον επιμερισμό των προσπαθειών²⁸, και τα κράτη μέλη είναι υπεύθυνα για τη μείωση των εκπομπών σε τομείς όπως οι μεταφορές και τα κτίρια, δύο τομείς που ευθύνονται για τις αυξήσεις των εκπομπών²⁹. Κατά τη διενέργεια του ελέγχου, 14 κράτη μέλη της ΕΕ είχαν

²² ΕΕΣ, Σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής της ΕΕ: πρέπει να βελτιωθεί η στόχευση της δωρεάν κατανομής δικαιωμάτων εκπομπής, 2020

²³ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Κλιματική αλλαγή – Επικαιροποίηση του συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών της ΕΕ, 2020.

²⁴ Οδηγία 2003/87/ΕΚ σχετικά με τη θέσπιση συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής αερίων θερμοκηπίου εντός της Κοινότητας και την τροποποίηση της οδηγίας 96/61/ΕΚ του Συμβουλίου.

²⁵ CERRE, The COVID--19 crisis: a crash test for EU Energy and Climate Policies, 2020.

²⁶ ERCST(2021) – The Review of the Market Stability Reserve (MSR), 2021.

²⁷ International Carbon Action Partnership, EU Emissions Trading System (EU ETS), 2021.

²⁸ Κανονισμός (ΕΕ) 2018/842, κανονισμός για τον επιμερισμό των προσπαθειών, 2018.

²⁹ ΕΟΠ, Trends and projections in Europe 2020, 2020.

ανακοινώσει ή εφαρμόσει κάποια μορφή φόρου ή μηχανισμού τιμολόγησης ανθρακούχων εκπομπών, με σημαντικές διαφορές μεταξύ των καλυπτόμενων τομέων και όσον αφορά την τιμή που είχε οριστεί για τις εκπομπές αερίων θερμοκηπίου³⁰. Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, κανένας από αυτούς τους μηχανισμούς δεν εξασφάλιζε συστηματική αύξηση των τιμών των ανθρακούχων εκπομπών ώστε να επιτευχθούν οι εθνικές τιμές-στόχο περί μείωσης των εκπομπών³¹.

25 Χωρίς αντίστοιχη ρύθμιση των τιμών των ανθρακούχων εκπομπών σε άλλες χώρες, υπάρχει κίνδυνος να μεταφερθεί η παραγωγή εκτός της ΕΕ σε χώρες με λιγότερο αυστηρές πολιτικές για το κλίμα. Αυτή η «διαρροή άνθρακα» μπορεί να οδηγήσει σε συνολική αύξηση αντί για μείωση των εκπομπών. Για να αντιμετωπιστούν τα ζητήματα αυτά, η Επιτροπή πρότεινε να δημιουργηθεί ένας «μηχανισμός συννοριακής προσαρμογής άνθρακα»³², με στόχο να διασφαλιστεί ότι η τιμή των εισαγωγών αντανάκλα ακριβέστερα την περιεκτικότητά τους σε άνθρακα. Η Επιτροπή σχεδιάζει να δημοσιεύσει πρόταση σχετικά με τον μηχανισμό κατά το δεύτερο τρίμηνο του 2021³³.

26 Οι επιδοτήσεις για τα προϊόντα υψηλής έντασης άνθρακα παρέχουν επίσης πλεονέκτημα στις μη βιώσιμες δραστηριότητες. Παραδείγματος χάριν, ορισμένα κράτη μέλη εξακολουθούν να χορηγούν επιδοτήσεις για τα ορυκτά καύσιμα, δαπανώντας κατά μέσο όρο 55 δισεκατομμύρια ευρώ ετησίως σε επιδοτήσεις της παραγωγής και κατανάλωσης πετρελαίου, αερίου και γαιάνθρακα³⁴. Η Επιτροπή ζήτησε από τα κράτη μέλη να παρουσιάσουν, στα εθνικά τους σχέδια για την ενέργεια και το κλίμα, μέτρα για τη σταδιακή κατάργηση των επιδοτήσεων των ορυκτών καυσίμων. Σύμφωνα με την Επιτροπή³⁵, δεκατρία κράτη μέλη³⁶ ανακοίνωσαν την πρόθεσή τους να καταρτίσουν σχέδια για τη σταδιακή κατάργηση των επιδοτήσεων

³⁰ Taxfoundation.org, [Carbon Taxes in Europe](#), 2020.

³¹ ΕΚΤ, [The implications of fiscal measures to address climate change](#), 2020.

³² Ενότητα 2.1.1. της ανακοίνωσης COM(2019) 640 final – Η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία.

³³ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, [Πρόγραμμα εργασίας της Επιτροπής για το 2021](#).

³⁴ Euractiv, [EU countries have «no concrete plans» to phase out fossil fuel subsidies: report](#), 2019.

³⁵ COM(2020) 950 final παράρτημα 2 – Παράρτημα – Έκθεση του 2020 σχετικά με την κατάσταση της Ενεργειακής Ένωσης σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2018/1999 για τη διακυβέρνηση της Ενεργειακής Ένωσης και της Δράσης για το Κλίμα.

³⁶ Αυστρία, Βέλγιο, Βουλγαρία, Γερμανία, Δανία, Ελλάδα, Φινλανδία, Γαλλία, Ιταλία, Λιθουανία, Λετονία, Πορτογαλία και Ισπανία.

των ορυκτών καυσίμων, αλλά μόνο έξι από αυτά (Αυστρία, Γαλλία, Γερμανία, Λετονία, Λιθουανία και Ισπανία) έχουν ορίσει σχετικό χρονοδιάγραμμα.

Σε πολλά μέτρα έχουν σημειωθεί καθυστερήσεις και απαιτούνται περαιτέρω μέτρα για να γίνουν λειτουργικά

27 Οι δέκα δράσεις του Σχεδίου Δράσης διαιρούνται σε 27 μέτρα με χωριστές προθεσμίες, και προβλεπόταν να ολοκληρωθούν το αργότερο έως το τέλος του 2019 (*παράρτημα II*). Η Επιτροπή υπέβαλε έκθεση προόδου των στόχων του Σχεδίου Δράσης μόλις τον Ιούλιο του 2021.

28 Εξετάσαμε τον χαρακτήρα των σχεδιαζόμενων μέτρων και την κατάσταση εφαρμογής τους μέχρι τις 7 Ιουλίου 2021. Ο έλεγχός μας κατέδειξε ότι, περίπου 18 μήνες μετά τη λήξη της προθεσμίας, 21 μέτρα είχαν ολοκληρωθεί και 6 βρίσκονταν ακόμα υπό υλοποίηση (συμπεριλαμβανομένων δύο επαναλαμβανόμενων μέτρων). Η υλοποίηση έντεκα από τα 21 ολοκληρωμένα μέτρα είχε καθυστερήσει σε σύγκριση με τις προθεσμίες που περιλαμβάνονταν στο Σχέδιο Δράσης (*πίνακας 1*)

Πίνακας 1 – Εφαρμογή των μέτρων του Σχεδίου Δράσης μέχρι τον Ιούλιο του 2021

Δράσεις		Μέτρα	
Στόχος 1: Αναπροσανατολισμός της ροής κεφαλαίων προς βιώσιμες επενδύσεις			
1	Καθιέρωση ταξινομίας της ΕΕ για τις περιβαλλοντικά βιώσιμες δραστηριότητες		1) Πρόταση κανονισμού για την ταξινομία
			2) Κριτήρια της ταξινομίας της ΕΕ για τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και την προσαρμογή σε αυτήν
			3) Κριτήρια της ταξινομίας της ΕΕ για άλλους περιβαλλοντικούς στόχους
2	Κατάρτιση προτύπων και σήμανσης για τα οικολογικά χρηματοπιστωτικά προϊόντα		4) Έκθεση της ομάδας τεχνικών εμπειρογνομόνων (TEG) για το πρότυπο των πράσινων ομολόγων
			5) Κατ' εξουσιοδότηση πράξη σχετικά με το περιεχόμενο του ενημερωτικού δελτίου για τις εκδόσεις πράσινων ομολόγων
			6) Αξιολόγηση της εφαρμογής του οικολογικού σήματος της ΕΕ σε χρηματοπιστωτικά προϊόντα
3	Πρωώθηση των επενδύσεων σε αειφόρα έργα		7) Βελτίωση της αποτελεσματικότητας και των επιπτώσεων των μέσων που αποσκοπούν στη στήριξη των αειφόρων επενδύσεων
4	Ενσωμάτωση της διάστασης της βιωσιμότητας στην		8) Κατ' εξουσιοδότηση πράξεις σχετικά με τις προτιμήσεις βιωσιμότητας, εκ μέρους του πελάτη, για επενδύσεις, αφενός στην περίπτωση επιχειρήσεων επενδύσεων και

Δράσεις		Μέτρα	
	επενδυτική συμβουλευτική		αφετέρου στην περίπτωση διανομένων ασφαλιστικών προϊόντων
		☑	9) Κατευθυντήριες γραμμές της ESMA για σύμβουλους επενδύσεων και διαχειριστές χαρτοφυλακίων
5	Ανάπτυξη δεικτών αξιολόγησης της βιωσιμότητας	☑	10) Κατ' εξουσιοδότηση πράξη για τις ΠΚΔ παραμέτρους στη μεθοδολογία των δεικτών αναφοράς
		☑	11) Δημιουργία του δείκτη αναφοράς για την κλιματική μετάβαση και του ευθυγραμμισμένου με τη συμφωνία του Παρισιού δείκτη αναφοράς
		☑	12) Έκθεση της ομάδας τεχνικών εμπειρογνομόνων για τους δείκτες αναφοράς
Στόχος 2: Ενσωμάτωση της διάστασης της βιωσιμότητας στη διαχείριση κινδύνων στον χρηματοοικονομικό τομέα			
6	Καλύτερη ενσωμάτωση της διάστασης της βιωσιμότητας στις πιστοληπτικές αξιολογήσεις και στην έρευνα αγοράς	✗	13) Έκθεση προόδου της Επιτροπής σχετικά με τις δράσεις που αφορούν τους οργανισμούς αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας
		☑	14) Αξιολόγηση της ESMA των τρεχουσών πρακτικών στην αγορά αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας· Κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Αρχής Κινητών Αξιών και Αγορών (ESMA) σχετικά με τη δημοσιοποίηση των παραμέτρων ΠΚΔ για τους οργανισμούς αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας
		☑	15) Μελέτη σχετικά με τις αξιολογήσεις και την έρευνα ως προς την αειφορία
7	Αποσαφήνιση των καθηκόντων των θεσμικών επενδυτών και των διαχειριστών περιουσιακών στοιχείων	☑	16) Πρόταση κανονισμού της Επιτροπής περί γνωστοποιήσεων αειφορίας στον τομέα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών
8	Ενσωμάτωση της διάστασης της βιωσιμότητας στις απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας	☑	17) Αναλύσεις και ενδεχόμενη βαθμονόμηση των κεφαλαιακών απαιτήσεων για τις τράπεζες
		☑	18) Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Αρχής Ασφαλίσεων και Επαγγελματικών Συντάξεων (ΕΙΟΡΑ) για το πώς μπορούν οι ασφαλιστές να συμβάλουν στον προσδιορισμό, τη μέτρηση και τη διαχείριση των κινδύνων που σχετίζονται με την κλιματική αλλαγή
Στόχος 3: Ενίσχυση της διαφάνειας και του μακρόπνοου χαρακτήρα των χρηματοπιστωτικών και οικονομικών δραστηριοτήτων			
9	Ενίσχυση της δημοσιοποίησης εταιρικών	☑	19) Συμπεράσματα της Επιτροπής για την τρέχουσα κατάσταση των κανόνων (έλεγχος καταλληλότητας) σχετικά με τη δημοσιοποίηση εταιρικών στοιχείων

Δράσεις		Μέτρα		
	στοιχείων για τη βιωσιμότητα		20) Αναθεώρηση των κατευθυντηρίων γραμμών για τις μη χρηματοοικονομικές πληροφορίες όσον αφορά τις σχετικές με το κλίμα πληροφορίες	
			21) Πρόταση κανονισμού της Επιτροπής με τον οποίο απαιτείται από τους διαχειριστές περιουσιακών στοιχείων και τους θεσμικούς επενδυτές να γνωστοποιούν πώς συνεκτιμούν τους παράγοντες βιωσιμότητας στη διαδικασία λήψης επενδυτικών αποφάσεων	
			22) Δημιουργία ευρωπαϊκού εργαστηρίου υποβολής εταιρικών αναφορών στην Ευρωπαϊκή Συμβουλευτική Ομάδα για θέματα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (EFRAG)	
			23) Επαναλαμβανόμενο μέτρο: Συστηματικό αίτημα της Επιτροπής προς την EFRAG να αξιολογήσει τον αντίκτυπο των νέων διεθνών προτύπων χρηματοοικονομικής αναφοράς (ΔΠΧΑ) στις βιώσιμες επενδύσεις	
			24) Αίτημα της Επιτροπής προς την EFRAG να διερευνήσει εναλλακτικούς τρόπους επιμέτρησης της εύλογης αξίας για τα μακροπρόθεσμα επενδυτικά χαρτοφυλάκια	
			25) Έκθεση της Επιτροπής σχετικά με τον αντίκτυπο του ΔΠΧΑ 9 στις μακροπρόθεσμες επενδύσεις	
10	Προώθηση της εταιρικής διακυβέρνησης με γνώμονα την αειφορία και μετριασμός της βραχυπρόθεσμης προσέγγισης στις κεφαλαιαγορές		26) Αξιολόγηση πιθανών τρόπων προώθησης της βιώσιμης εταιρικής διακυβέρνησης	
			27) Έκθεση σχετικά με τις αδικαιολόγητες βραχυπρόθεσμες πιέσεις από την ESMA, την EAT και την EIOPA	
 Εφαρμόστηκε εγκαίρως		 Εφαρμόστηκε με καθυστέρηση	 Δεν έχει εφαρμοστεί ακόμα	 Επαναλαμβανόμενο

Πηγή: ΕΕΣ.

29 Διαπιστώσαμε ότι η Επιτροπή δεν καθόρισε δείκτες για την παρακολούθηση και την αναφορά στοιχείων σχετικά με τα επιτεύγματα των μέτρων του Σχεδίου Δράσης. Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό, καθώς η επιτυχία του Σχεδίου Δράσης εξαρτάται από την εφαρμογή μέτρων σε προαιρετική βάση (*παράρτημα II*). Χωρίς αυτούς τους δείκτες, δεν θα είναι δυνατή η παρακολούθηση της προόδου και η αξιολόγηση των επιδόσεων οποιασδήποτε ενωσιακής στρατηγικής για την ανακατεύθυνση της χρηματοδότησης προς βιώσιμες επενδύσεις.

Η ταξινόμια της ΕΕ εμφανίζει καθυστερήσεις, ενώ πρέπει να επιλυθούν εκκρεμή ζητήματα για να μπορέσει να αναπτυχθεί πλήρως

30 Πριν προτείνει η Επιτροπή την ταξινόμια της ΕΕ, ορισμένα κράτη μέλη είχαν προσπαθήσει να μετριάσουν τον κίνδυνο της προβολής ψευδοοικολογικής ταυτότητας αναπτύσσοντας δικές τους ταξινομίες, με αποτέλεσμα να έχει προκύψει ένα ποικίλο φάσμα σημάτων και προτύπων³⁷. Ορισμένες χώρες εκτός ΕΕ επεξεργάζονται τις δικές τους ταξινομίες για τη βιώσιμη χρηματοδότηση, εμπνεόμενες σε ορισμένες περιπτώσεις από το έργο της ΕΕ³⁸. Η ταξινόμια της ΕΕ σχεδιάστηκε ως ένα σύστημα για την ταξινόμηση της βιωσιμότητας των οικονομικών δραστηριοτήτων με βάση επιστημονικά στοιχεία. Έχει σχεδιαστεί καταρχάς για να εφαρμόζεται από εκδότες κινητών αξιών και ομολόγων, θεσμικούς επενδυτές, διαχειριστές περιουσιακών στοιχείων και άλλους συμμετέχοντες στη χρηματοπιστωτική αγορά που προσφέρουν χρηματοπιστωτικά προϊόντα στην ΕΕ, καθώς και από τις κεντρικές τράπεζες³⁹ (**πλαίσιο 1**). Επιπλέον, οι δημόσιες αρχές μπορούν να τη χρησιμοποιούν για να ταξινομήσουν τη βιωσιμότητα των δραστηριοτήτων τους.

Πλαίσιο 1

Η πολιτική της ΕΚΤ έχει ως στόχο να στηρίξει τη χρήση ομολόγων που είναι ευθυγραμμισμένα με την ταξινόμια της ΕΕ

Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα αποφάσισε ότι, από την 1η Ιανουαρίου 2021, τα ομόλογα με τοκομερίδια που είναι συνδεδεμένα με την ταξινόμια της ΕΕ ή με ορισμένους στόχους βιώσιμης ανάπτυξης θα καταστούν επιλέξιμα ως ασφάλειες (περιουσιακά στοιχεία που εξασφαλίζουν το χρέος)⁴⁰. Το μέτρο αυτό θα μπορούσε να στηρίξει τη ζήτηση ομολόγων που συμμορφώνονται με την ταξινόμια της ΕΕ, εφόσον καθοριστούν για τα ομόλογα αυτά βασικοί δείκτες επιδόσεων σχετικοί με την ταξινόμια⁴¹.

31 Η Επιτροπή αποφάσισε να εισαγάγει την ταξινόμια της ΕΕ μέσω κανονισμού της ΕΕ για τη θέσπιση του πλαισίου και μιας σειράς εγκεκριμένων από την Επιτροπή

³⁷ Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, [Sustainable finance – EU Taxonomy](#).

³⁸ International Platform on Sustainable Finance, [Annual Report](#), Οκτώβριος 2020.

³⁹ TEG, [Taxonomy: Final report of the Technical Expert Group on Sustainable Finance](#), 2020, σ. 26-50.

⁴⁰ ΕΚΤ, [ECB to accept sustainability-linked bonds as collateral](#), 2020.

⁴¹ Fitch Ratings, [ECB's Green Bonds Buying to Boost Eligible Issuers' Liquidity](#), 2020.

νομικών πράξεων που θα προσδιόριζαν περαιτέρω τα κριτήρια της ταξινόμιας της ΕΕ για τον έλεγχο της περιβαλλοντικής βιωσιμότητας των οικονομικών δραστηριοτήτων. Η ταξινόμια της ΕΕ περιγράφει έξι περιβαλλοντικούς στόχους ([γράφημα 4](#)). Οι βιώσιμες δραστηριότητες πρέπει να συμβάλλουν ουσιαστικά σε τουλάχιστον έναν από αυτούς και να μην προκαλούν οποιαδήποτε σημαντική βλάβη σε οποιονδήποτε από τους άλλους πέντε περιβαλλοντικούς στόχους.

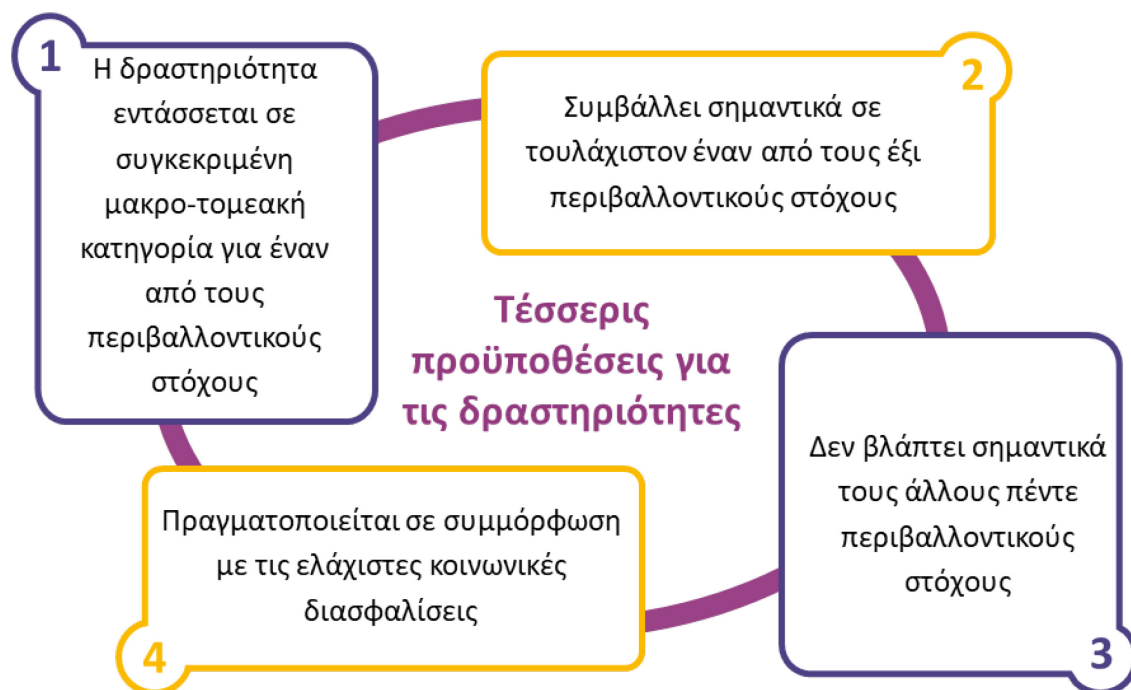
Γράφημα 4 – Έξι περιβαλλοντικοί στόχοι της ταξινόμιας της ΕΕ

Πηγή: ΕΕΣ.

32 Προκειμένου να χαρακτηριστεί ως περιβαλλοντικά βιώσιμη δυνάμει του κανονισμού της ταξινόμιας, μια οικονομική δραστηριότητα πρέπει να πληροί τέσσερις προϋποθέσεις που παρουσιάζονται στο [γράφημα 5](#).

Γράφημα 5 – Τέσσερις προϋποθέσεις για να χαρακτηριστεί μια δραστηριότητα περιβαλλοντικά βιώσιμη

Πηγή: ΕΕΣ.

33 Ο κατάλογος των δραστηριοτήτων που καλύπτει η ταξινομία της ΕΕ μπορεί να μεταβληθεί με την πάροδο του χρόνου. Στον κανονισμό για την ταξινομία αναγνωρίζεται η ανάγκη τακτικής αναθεώρησης του καταλόγου δραστηριοτήτων και των σχετικών κριτηρίων, ώστε να αντικατοπτρίζει τις ρυθμιστικές αλλαγές και τις τεχνολογικές εξελίξεις. Στο [γράφημα 6](#) κατωτέρω παρουσιάζεται ένα παράδειγμα των ευθυγραμμισμένων με την ταξινομία της ΕΕ δραστηριοτήτων που συμβάλλουν σημαντικά στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής.

Γράφημα 6 – Δραστηριότητες που θεωρείται με βάση την ταξινόμια της ΕΕ ότι συμβάλλουν σημαντικά στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής

Σημαντική συμβολή Μετριασμός της κλιματικής αλλαγής

1

Δραστηριότητες χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών

Συμβατότητα με τον στόχο μηδενικού ισοζυγίου ανθρακούχων εκπομπών έως το 2050

- Μεταφορές που παράγουν μηδενικές εκπομπές
- Ηλεκτροπαραγωγή που συνεπάγεται σχεδόν μηδενικές ανθρακούχες εκπομπές
- Δάσωση

2

Δραστηριότητες μετάβασης

Συμβάλλουν στον στόχο μηδενικών εκπομπών έως το 2050, αλλά μέχρι στιγμής δεν βρίσκονται σε πορεία μηδενικών εκπομπών

- Ανακαίνιση κτιρίων
- Ηλεκτροπαραγωγή <100g CO₂/kWh
- Αυτοκίνητα <50g CO₂/km

3

Ευνοϊκές δραστηριότητες

Ευνοούν επιδόσεις χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών ή σημαντική μείωση των εκπομπών

- Κατασκευή ανεμογεννητριών
- Επιστημονικές και τεχνικές δραστηριότητες για τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής

Πηγή: ΕΕΣ.

34 Διαπιστώσαμε ότι η κατάρτιση της ταξινόμιας της ΕΕ έχει καθυστερήσει σημαντικά. Παρότι ο κανονισμός για την ταξινόμια προτάθηκε από την Επιτροπή τον Μάιο του 2018, εγκρίθηκε από τους συννομοθέτες της ΕΕ μόλις τον Ιούνιο του 2020. Η καθυστέρηση όσον αφορά την ταξινόμια της ΕΕ επηρεάζει επίσης την εφαρμογή άλλων μέτρων του Σχεδίου Δράσης που απαιτούν σαφή ορισμό του τι είναι «βιώσιμο», ειδικότερα όσον αφορά τη δημοσιοποίηση σχετικών με τη βιωσιμότητα στοιχείων και τα σήματα των χρηματοπιστωτικών προϊόντων. Τον Ιούνιο του 2021 η Επιτροπή ενέκρινε τη νομική πράξη για τα κριτήρια της ταξινόμιας της ΕΕ για τον

μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και την προσαρμογή σε αυτήν, με σκοπό να τεθεί σε ισχύ αρχής γενομένης τον Ιανουάριο του 2022. Όσον αφορά τους άλλους τέσσερις περιβαλλοντικούς στόχους που περιγράφονται στην ταξινομία της ΕΕ, η Επιτροπή διόρισε νέα ομάδα εμπειρογνομόνων (την «πλατφόρμα για τη βιώσιμη χρηματοδότηση»⁴²) για να συντάξει πρόταση έως το τέλος Δεκεμβρίου 2021 ενόψει των πράξεων που θα τεθούν σε ισχύ τον Ιανουάριο του 2023. Η πλατφόρμα θα υποβάλει επίσης στην Επιτροπή έκθεση όσον αφορά την επέκταση της ταξινομίας της ΕΕ στους κοινωνικούς στόχους και τη συμμόρφωση με τις ελάχιστες κοινωνικές διασφαλίσεις⁴³. Επιπλέον, η Επιτροπή συμβουλεύεται επίσης την ομάδα εμπειρογνομόνων των κρατών μελών, στην οποία συμμετέχουν εμπειρογνώμονες από τις 27 χώρες της ΕΕ. Στο [παράρτημα IV](#) συνοψίζεται η χρονογραμμή της ταξινομίας της ΕΕ.

35 Αυτό που υπογραμμίζεται τόσο από ανάλυσή μας όσο και από τις παρατηρήσεις των ενδιαφερομένων μερών⁴⁴ είναι ότι δεν έχει ακόμη προσδιοριστεί η βιωσιμότητα ορισμένων σημαντικών δραστηριοτήτων και τεχνολογιών με σημαντικό περιβαλλοντικό αντίκτυπο, όπως είναι η γεωργία, η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από φυσικό αέριο⁴⁵ και η πυρηνική ενέργεια ([πλαίσιο 2](#)).

⁴² Ευρωπαϊκή Επιτροπή, [Platform on sustainable finance](#).

⁴³ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, [Platform on sustainable finance, Technical work: Subgroups](#).

⁴⁴ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, [Παρατηρήσεις που ελήφθησαν για το θέμα: Βιώσιμη χρηματοδότηση – Σύστημα ταξινόμησης της ΕΕ για τις πράσινες επενδύσεις](#).

⁴⁵ Επιτροπή, Κατ' εξουσιοδότηση κανονισμός για τη συμπλήρωση του κανονισμού (ΕΕ) 2020/852 με τη θέσπιση τεχνικών κριτηρίων ελέγχου για τον προσδιορισμό των προϋποθέσεων υπό τις οποίες μια οικονομική δραστηριότητα θεωρείται ότι συμβάλλει σημαντικά στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής ή στην προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, 2021.

Πλαίσιο 2

Ταξινόμια της ΕΕ και πυρηνική ενέργεια

Η ομάδα τεχνικών εμπειρογνομόνων που αναπτύσσει τα κριτήρια της ταξινόμιας της ΕΕ βρήκε στοιχεία που τεκμηριώνουν τη δυνητική συμβολή της πυρηνικής ενέργειας στη μείωση των εκπομπών. Ωστόσο, **οι εμπειρογνώμονες δεν μπόρεσαν να συμπεράνουν ότι η πυρηνική ενέργεια δεν προκαλεί σημαντική βλάβη σε άλλους περιβαλλοντικούς στόχους**. Συνέστησαν να πραγματοποιηθούν πρόσθετες τεχνικές εργασίες σχετικά με τις πτυχές της πυρηνικής ενέργειας που αφορούν τη «μη πρόκληση σημαντικής βλάβης» πριν συμπεριληφθεί η πυρηνική ενέργεια στην ταξινόμια της ΕΕ.⁴⁶ Στις 29 Μαρτίου 2021, το Κοινό Κέντρο Ερευνών (JRC) εξέδωσε λεπτομερή τεχνική αξιολόγηση της πυρηνικής ενέργειας σε σχέση με τα κριτήρια «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης» του κανονισμού για την ταξινόμια⁴⁷, που βρίσκεται υπό τη μεταπαρακολούθηση της Επιτροπής.

36 Διαπιστώσαμε ότι υπάρχει κίνδυνος η ταξινόμια της ΕΕ να μην είναι τόσο αποτελεσματική όσον αφορά τη στήριξη της δέσμευσης της ΕΕ να επιτύχει μηδενικές καθαρές εκπομπές έως το 2050⁴⁸, εάν οι κατ' εξουσιοδότηση πράξεις αποδυναμώσουν τα επιστημονικά τεκμηριωμένα κριτήρια που προτείνει η ομάδα τεχνικών εμπειρογνομόνων⁴⁹. Ειδικότερα, επισημάνσαμε ότι η πρόταση της Επιτροπής του 2020⁵⁰ έρχεται σε αντίθεση με την πρόταση της ομάδας τεχνικών εμπειρογνομόνων, καθώς ταξινομεί ως βιώσιμους ορισμένους σταθμούς ηλεκτροπαραγωγής που λειτουργούν με φυσικό αέριο, χωρίς να απαιτεί να επιτύχουν μηδενικές καθαρές εκπομπές έως το 2050, όπως πρότειναν οι εμπειρογνώμονες. Η Επιτροπή εξαίρεσε προσωρινά τα κριτήρια της ταξινόμιας της ΕΕ για τους σταθμούς ηλεκτροπαραγωγής που λειτουργούν με φυσικό αέριο από το σχέδιο

⁴⁶ TEG, *Taxonomy Report: Technical Annex*, 2020.

⁴⁷ JRC, *Technical assessment of nuclear energy with respect to the «do no significant harm» criteria of Regulation (EU) 2020/852 («Taxonomy Regulation»)*, 2021.

⁴⁸ TEG, *Taxonomy: Final report of the Technical Expert Group on Sustainable Finance*, 2020, σ. 53.

⁴⁹ Επιστολή από 123 επιστήμονες, *How will the European Union's Green Deal protect our future if its definitions of Greenness are not aligned with its own ambition of net zero greenhouse gases by 2050?*

⁵⁰ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, *Σύστημα ταξινόμησης της ΕΕ για τις πράσινες επενδύσεις*, 2020, παράρτημα Ι, σ. 112.

κατ' εξουσιοδότηση πράξης που δημοσιεύθηκε τον Απρίλιο του 2021 και σχεδιάζει να τα συμπεριλάβει αργότερα εντός του 2021⁵¹.

37 Η συμβολή των συστημάτων ταξινόμησης και σήμανσης της ΕΕ στην ανακατεύθυνση της ιδιωτικής χρηματοδότησης προς βιώσιμες επενδύσεις θα εξαρτηθεί επίσης από τη μελλοντική τους εξέλιξη. Σύμφωνα με τον κανονισμό για την ταξινόμια, η ταξινόμια της ΕΕ μπορεί στο μέλλον να παράσχει κριτήρια για τον προσδιορισμό δραστηριοτήτων που βλάπτουν σημαντικά το περιβάλλον («καφέ ταξινόμια»), καθώς και κριτήρια που αφορούν άλλους στόχους βιωσιμότητας, όπως κοινωνικούς («κοινωνική ταξινόμια»)⁵². Η προαιρετική εφαρμογή μπορεί να αποδειχθεί πρόκληση, καθώς, ήδη σήμερα, ο όγκος του κανονισμού περί ταξινόμησης και των κατ' εξουσιοδότηση πράξεων υπερβαίνει τις 500 σελίδες⁵³ για δύο μόνο από τους έξι περιβαλλοντικούς στόχους. Η Επιτροπή αναπτύσσει ψηφιακά εργαλεία για να διευκολύνει τη χρήση της ταξινόμιας της ΕΕ και την αναφορά στοιχείων σχετικά με τη βιωσιμότητα⁵⁴.

Η Επιτροπή σημείωσε κάποια πρόοδο ως προς τη βελτίωση της ενημέρωσης των επενδυτών σχετικά με τις ευκαιρίες βιώσιμης χρηματοδότησης

38 Οι δράσεις 2, 4 και 5 του Σχεδίου Δράσης στοχεύουν στη δημιουργία εργαλείων για την ενημέρωση των επενδυτών σχετικά με τις ευκαιρίες βιώσιμης χρηματοδότησης και τη χρήση της ταξινόμιας της ΕΕ. Τέτοιου είδους εργαλεία μπορούν να δώσουν κίνητρα σε θεσμικούς επενδυτές, όπως σε συνταξιοδοτικά ταμεία, να ανακατευθύνουν τη χρηματοδότηση προς βιώσιμες επενδύσεις (πλαίσιο 3).

⁵¹ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, [Sustainable finance package](#), 2021.

⁵² Κανονισμός για την ταξινόμια, [κανονισμός \(ΕΕ\) 2020/852](#) σχετικά με τη θέσπιση πλαισίου για τη διευκόλυνση των βιώσιμων επενδύσεων και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2019/2088, αιτιολογική σκέψη 59.

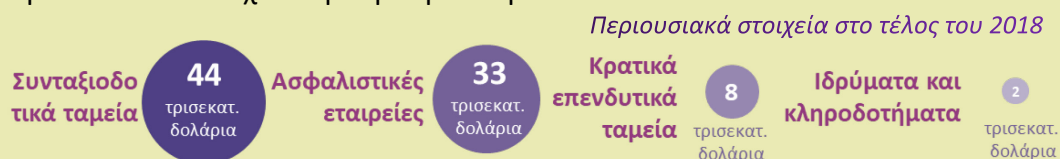
⁵³ Επιτροπή, [Κατ' εξουσιοδότηση πράξη για τη θέσπιση κριτηρίων της ταξινόμιας της ΕΕ για την κλιματική αλλαγή](#), 2021.

⁵⁴ Επιτροπή, [EU Taxonomy Compass](#).

Πλαίσιο 3

Τα συνταξιοδοτικά ταμεία έχουν σημαντικές δυνατότητες για μακροπρόθεσμες βιώσιμες επενδύσεις

Τα συνταξιοδοτικά ταμεία, που είναι συχνά οντότητες του ευρύτερου δημόσιου τομέα, διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην αγορά της βιώσιμης χρηματοδότησης. Έχουν ιδιαίτερο δυναμικό επένδυσης σημαντικών ποσών περιουσιακών στοιχείων μακροπρόθεσμα⁵⁵.

Το Fjärde AP-Fonden (AP4) στη Σουηδία είναι ένα πρόσφατο παράδειγμα συνταξιοδοτικού ταμείου που ακολουθεί μια επενδυτική στρατηγική χαμηλών εκπομπών άνθρακα. Σύμφωνα με την ετήσια έκθεσή του για το 2020, οι εκπομπές CO₂ του χαρτοφυλακίου εισηγμένων μετοχών του μειώθηκαν κατά 48 % από το 2010. Στόχος του AP4 είναι να μειώσει περαιτέρω τις εκπομπές στο ήμισυ του τρέχοντος επιπέδου και να επιτύχει μηδενικές καθαρές εκπομπές το αργότερο έως το 2040⁵⁶.

39 Η δράση «Δημιουργία προτύπων και σημάτων» (Δράση 2) ασχολείται με το πρόβλημα ορισμένων χρηματοπιστωτικών προϊόντων που διατίθενται στην αγορά ως «βιώσιμα» και «πράσινα», παρότι προκαλούν σημαντική βλάβη στο περιβάλλον. Ο κίνδυνος αυτής της «προβολής ψευδοοικολογικής ταυτότητας» αποτελεί μια από τις κύριες ανησυχίες των θεσμικών επενδυτών και των πελατών τους που προτίθενται να επενδύσουν βιώσιμα και έναν από τους κύριους λόγους δημιουργίας διαφόρων σημάτων, όπως το σήμα TEEC στη Γαλλία, το FNG Siegel στη Γερμανία και το LuxFLAG στο Λουξεμβούργο⁵⁷.

40 Το 2019, η ομάδα τεχνικών εμπειρογνομόνων συνέστησε να δημιουργηθεί ένα εθελοντικό πρότυπο πράσινων ομολόγων της ΕΕ βασισμένο στα κριτήρια της ταξινόμιας της ΕΕ⁵⁸, προκειμένου να μειώσει τον κίνδυνο της προβολής ψευδοοικολογικής ταυτότητας και να προωθήσει τις διασυννοριακές επενδύσεις. Η

⁵⁵ IRENA, *Mobilising Institutional Capital for Renewable Energy*, 2020.

⁵⁶ Fjärde AP-Fonden, *Annual report 2020*, 2021.

⁵⁷ Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, *Sustainable finance – EU Taxonomy*.

⁵⁸ TEG, *Report on EU Green Bond Standard*, 2019.

Επιτροπή υπέβαλε την πρόταση για ένα πρότυπο πράσινων ομολόγων της ΕΕ στις 6 Ιουλίου 2021.⁵⁹ Αυτή τη στιγμή, παρότι η ΕΕ είναι πρωτοπόρος στην έκδοση πράσινων ομολόγων, η αξία τους στην αγορά παραμένει χαμηλή (**πλαίσιο 4**). Η Επιτροπή σχεδιάζει επίσης να δανειστεί 250 δισεκατομμύρια ευρώ μέσω της έκδοσης πράσινων ομολόγων για να χρηματοδοτήσει τον Μηχανισμό Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΜΑΑ)⁶⁰.

Πλαίσιο 4

Η ΕΕ διαθέτει τη μεγαλύτερη αγορά «πράσινων ομολόγων», όμως η αξία της παραμένει χαμηλή

Το 2007, το χρηματιστήριο του Λουξεμβούργου εισήγαγε το πρώτο πράσινο ομόλογο στην αγορά: το «ομόλογο κλιματικής ευαισθητοποίησης» της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων⁶¹. Το 2020, στην Ευρώπη αντιστοιχούσε η έκδοση πράσινων χρεωστικών τίτλων αξίας 156 δισεκατομμυρίων δολαρίων ή του 48 % του συνόλου τους. Οι οντότητες των 27 κρατών μελών της ΕΕ είχαν συνολικά 21 τρισεκατομμύρια δολάρια ανεξόφλητα ομόλογα, εκ των οποίων, στο τέλος του 2020, τα πράσινα ομόλογα⁶² αντιστοιχούσαν σε 422 δισεκατομμύρια δολάρια ή μόλις 2 %⁶³. Παρά την αύξηση των εκδόσεων, τα πράσινα ομόλογα παραμένουν ένα περιθωριακό χρηματοπιστωτικό προϊόν στην ΕΕ.

Μερίδιο πράσινων ομολόγων στο σύνολο των ανεξόφλητων ομολόγων οντοτήτων της ΕΕ των 27 στο τέλος του 2020

Πηγή: ΕΕΣ.

⁵⁹ Επιτροπή, *Proposal for a standard for European green bonds*, 2021.

⁶⁰ Επιτροπή, *Παρουσίαση του NextGenerationEU – Στρατηγική χρηματοδότησης για το σχέδιο ανάκαμψης για την Ευρώπη*, 2021.

⁶¹ Luxembourg Stock Exchange, *A pioneer in green finance*, 2021.

⁶² Ταξινομημένα ως «πράσινα» από τον εκδότη των ομολόγων.

⁶³ Climate Bonds Initiative, *Sustainable Debt Global State of the Market 2020*, 2021.

41 Όσον αφορά άλλα χρηματοπιστωτικά προϊόντα (δηλαδή επενδυτικά κεφάλαια, προϊόντα ασφάλισης ζωής και καταθέσεις), το Κοινό Κέντρο Ερευνών της Επιτροπής έχει καταρτίσει σχέδιο κριτηρίων για τη σύνδεσή τους με τη χρήση του οικολογικού σήματος (Ecolabel) με την ταξινόμια της ΕΕ⁶⁴. Η Επιτροπή σχεδιάζει να έχει εγκρίνει αυτά τα κριτήρια μέχρι τις αρχές του 2022.

42 Όσον αφορά την πρακτική χρήση της ταξινόμιας της ΕΕ για τα πρότυπα και τα σήματα των χρηματοπιστωτικών προϊόντων, εξακολουθούν να υπάρχουν πολλές αβεβαιότητες για το πώς μπορεί να αποδειχθεί η συμμόρφωση με την ταξινόμια της ΕΕ. Το ζήτημα αυτό τέθηκε από την Επιτροπή το 2020 στη δημόσια διαβούλευσή της σχετικά με την ανανεωμένη στρατηγική για τη βιώσιμη χρηματοδότηση⁶⁵. Τα ενδιαφερόμενα μέρη συμφώνησαν γενικά ότι οι ελεγκτές των πράσινων ομολόγων της ΕΕ θα πρέπει να υπόκεινται σε εξουσιοδότηση σε επίπεδο ΕΕ. Όσον αφορά το οικολογικό σήμα της ΕΕ για χρηματοπιστωτικά προϊόντα, δεν είναι ακόμη σαφές ποιος θα είναι ο ρόλος που θα έχουν, παραδείγματος χάριν, η Επιτροπή ή οι Ευρωπαϊκές Εποπτικές Αρχές στην εποπτεία των αρμόδιων φορέων που πιστοποιούν τη χρήση του οικολογικού σήματος της ΕΕ που συνδέεται με την ταξινόμια της ΕΕ.

43 Τα πρότυπα και τα σήματα δεν είναι ο μόνος τρόπος να ενθαρρυνθούν οι επενδυτές να επενδύουν βιώσιμα. Η Ευρωπαϊκή Αρχή Κινητών Αξιών και Αγορών συνιστά, ως ορθή πρακτική, να λαμβάνονται υπόψη οι παράμετροι αειφορίας όταν παρέχονται επενδυτικές συμβουλές⁶⁶. Οι κατ' εξουσιοδότηση κανονισμοί της Επιτροπής που απαιτούν υποχρεωτική συνεκτίμηση των προτιμήσεων αειφορίας των πελατών λιανικής στις χρηματοοικονομικές συμβουλές (Δράση 4), οι οποίοι ήταν προγραμματισμένοι για το δεύτερο τρίμηνο του 2019, εγκρίθηκαν από την Επιτροπή τον Απρίλιο του 2021⁶⁷.

44 Η ομάδα τεχνικών εμπειρογνομόνων της Επιτροπής θεώρησε ότι οι επενδυτές δεν διαθέτουν αξιόπιστους δείκτες χαμηλών εκπομπών άνθρακα βάσει των οποίων

⁶⁴ Επιτροπή, [Retail financial products](#) και Επιτροπή και Climate & Company και συνεργάτες, [Testing draft EU ecolabel criteria on UCITS equity funds](#), 2020.

⁶⁵ Επιτροπή, [Summary Report of the Stakeholder Consultation on the Renewed Sustainable Finance Strategy](#), 2020.

⁶⁶ ESMA, [Guidelines on certain aspects of the MiFID II suitability requirements](#), 2018.

⁶⁷ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, [Βιώσιμη χρηματοδότηση – υποχρέωση των ασφαλιστικών εταιρειών και των ασφαλιστών να παρέχουν συμβουλές στους πελάτες τους σχετικά με κοινωνικά και περιβαλλοντικά ζητήματα](#).

θα μπορούσαν, παραδείγματος χάριν, να αποκομίσουν πληροφορίες σχετικά με τις αποδόσεις επενδύσεων ευθυγραμμισμένων με τη συμφωνία του Παρισιού⁶⁸. Το 2019, με βάση την έκθεση της ομάδας εμπειρογνομώνων για τους κλιματικούς δείκτες αναφοράς⁶⁹, η Επιτροπή δημιούργησε έναν ενωσιακό κλιματικό δείκτη «ευθυγραμμισμένο με τη συμφωνία του Παρισιού», καθώς και έναν ενωσιακό δείκτη «για την κλιματική μετάβαση»⁷⁰ (Δράση 5).

Η έκθεση του ιδιωτικού τομέα σε κινδύνους βιωσιμότητας θα παραμείνει ασαφής έως ότου τεθούν σε πλήρη εφαρμογή οι νέες ενωσιακές απαιτήσεις δημοσιοποίησης στοιχείων

45 Προκειμένου να βελτιώσει τις ισχύουσες απαιτήσεις δημοσιοποίησης στοιχείων για τη βιωσιμότητα, η Επιτροπή έθεσε ως στόχο να θεσπίσει ένα νέο ενωσιακό πλαίσιο για τον χρηματοπιστωτικό τομέα και τις εταιρείες μέσω των Δράσεων 7 και 9. Οι επενδυτές και οι επόπτες στον χρηματοπιστωτικό τομέα εξακολουθούν να μην διαθέτουν πληροφορίες για την έκθεση διαφόρων οντοτήτων σε κινδύνους βιωσιμότητας και για τις περιβαλλοντικές και κοινωνικές επιπτώσεις των επενδύσεων. Αυτή η έλλειψη στοιχείων εμποδίζει την πραγματοποίηση βιώσιμων επενδύσεων και υπάρχει κίνδυνος να έχει ως αποτέλεσμα μη αξιοποιήσιμα περιουσιακά στοιχεία. Επιπλέον, υπό τις παρούσες συνθήκες τα ενδιαφερόμενα μέρη και η κοινωνία των πολιτών δεν έχουν την ευκαιρία να αποδίδουν ευθύνες στις εταιρείες για την πρόκληση βλάβης στο περιβάλλον και την κοινωνία⁷¹.

46 Σημαντικές εθνικές πρωτοβουλίες για την αντιμετώπιση αυτού του ζητήματος προηγήθηκαν της ενωσιακής δράσης. Λόγου χάριν, ο γαλλικός νόμος του 2015 περί ενεργειακής μετάβασης για πράσινη ανάπτυξη⁷² υποχρέωνε τους θεσμικούς επενδυτές να δημοσιοποιούν τις κλιματικές επιπτώσεις των επενδύσεών τους και να μετρούν την έκθεσή τους σε κλιματικούς κινδύνους. Σε πολυεθνικό επίπεδο, το Συμβούλιο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας δημιούργησε την ειδική ομάδα για τη

⁶⁸ TEG, [Interim Report on Benchmarks](#), 2019, σ. 11.

⁶⁹ TEG, [TEG Final Report on Climate Benchmarks and Benchmarks' ESG Disclosures](#), 2019.

⁷⁰ [Κανονισμός \(ΕΕ\) 2019/2089](#) σχετικά με τους ενωσιακούς δείκτες αναφοράς για την κλιματική μετάβαση και τους ευθυγραμμισμένους με τη συμφωνία του Παρισιού ενωσιακούς δείκτες αναφοράς καθώς και τις γνωστοποιήσεις σχετικά με την αειφορία για τους ενωσιακούς δείκτες.

⁷¹ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, [Impact assessment accompanying the proposal for a directive on corporate sustainability reporting](#), 2021.

⁷² Ministère de la transition écologique, [Le reporting extra-financier des investisseurs](#), 2019.

δημοσιοποίηση στοιχείων σχετικά με το κλίμα⁷³. Το 2017, η ειδική ομάδα συνέστησε ότι οι χρηματοοικονομικοί και μη χρηματοοικονομικοί φορείς θα πρέπει να δημοσιοποιούν χρηματοοικονομικές πληροφορίες σχετικές με το κλίμα που αφορούν τη διακυβέρνηση, τη στρατηγική, τη διαχείριση κινδύνων και τους στόχους τους⁷⁴. Το 2019, η Επιτροπή ενσωμάτωσε τις συστάσεις της ειδικής ομάδας στις κατευθυντήριες γραμμές της σχετικά με την υποβολή στοιχείων που αφορούν το κλίμα στην οδηγία για τη δημοσιοποίηση μη χρηματοοικονομικών πληροφοριών⁷⁵, αλλά αυτές οι κατευθυντήριες γραμμές δεν ήταν υποχρεωτικές, και η υλοποίηση της υποβολής πληροφοριών παραμένει άνιση (βλέπε σημείο 48 κατωτέρω).

47 Ο κανονισμός της ΕΕ που εισάγει υποχρεώσεις γνωστοποίησης αειφορίας ειδικά για τον τομέα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών (SFDR)⁷⁶ (Δράση 9) θεσπίστηκε το 2019, τέσσερα έτη μετά τις πρωτοπóρες διατάξεις του γαλλικού δικαίου. Προκειμένου να μπορεί να εφαρμοστεί πλήρως στην πράξη, η Επιτροπή μένει ακόμα να εγκρίνει τα τεχνικά πρότυπα⁷⁷. Σύμφωνα με τον εν λόγω κανονισμό, τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι αρμόδιες αρχές διαθέτουν όλες τις εξουσίες εποπτείας και έρευνας που είναι αναγκαίες για να παρακολουθούν τη συμμόρφωση των συμμετεχόντων στις χρηματοπιστωτικές αγορές προς τις απαιτήσεις γνωστοποίησης. Διαπιστώσαμε ότι, μέχρι στιγμής, η Επιτροπή δεν έχει παράσχει στα κράτη μέλη επαρκείς κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τον τρόπο εποπτείας της εφαρμογής των απαιτήσεων του κανονισμού SFDR.

48 Προκειμένου να ενισχυθεί η δημοσιοποίηση εταιρικών στοιχείων σε σχέση με τη βιωσιμότητα, όχι αποκλειστικά από τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα (Δράση 9), η Επιτροπή σχεδίαζε να αντιμετωπίσει τις αδυναμίες της οδηγίας για τη δημοσιοποίηση μη χρηματοοικονομικών πληροφοριών εκδίδοντας νέα πρόταση. Επί του παρόντος, μόνο ορισμένες μεγάλες εταιρείες άνω των 500 εργαζομένων καλύπτονται από την

⁷³ Task Force on Climate-related Financial Disclosures (TCFD), [2020 Status Report](#), 2020.

⁷⁴ TCFD, [Final Report, Recommendations of the Task Force on Climate-related Financial Disclosures](#), 2017.

⁷⁵ [Επίσημη Εφημερίδα C 209/1, 20.6.2019](#) – Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την υποβολή εκθέσεων μη χρηματοοικονομικών πληροφοριών: Συμπλήρωμα σχετικά με την υποβολή πληροφοριών που αφορούν το κλίμα.

⁷⁶ [Κανονισμός \(ΕΕ\) 2019/2088](#) περί γνωστοποιήσεων αειφορίας στον τομέα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών.

⁷⁷ Ευρωπαϊκές εποπτικές αρχές, [Final Report on draft Regulatory Technical Standards](#), 2021.

οδηγία, και ο έλεγχος των δημοσιοποιήσεων δεν είναι υποχρεωτικός⁷⁸. Στην επισκόπησή μας του 2019 σχετικά με την αναφορά στοιχείων για τη βιωσιμότητα⁷⁹, αναφέραμε ότι ορισμένα κράτη μέλη υπερέβησαν την οδηγία διευρύνοντας το πεδίο εφαρμογής της ή/και απαιτώντας εξωτερικό έλεγχο των μη χρηματοοικονομικών πληροφοριών.

49 Τον Απρίλιο του 2021, η Επιτροπή δημοσίευσε πρόταση οδηγίας όσον αφορά την υποβολή εκθέσεων βιωσιμότητας από τις εταιρείες, για την τροποποίηση της οδηγίας όσον αφορά τη δημοσιοποίηση μη χρηματοοικονομικών πληροφοριών. Σύμφωνα με την Επιτροπή, η πρόταση αυτή θα κάλυπτε περίπου 49 000 εισηγμένες εταιρείες σε σύγκριση με τις περίπου 11 700 που καλύπτονται επί του παρόντος. Προβλέπει την ανάπτυξη ευρωπαϊκών προτύπων υποβολής μη χρηματοοικονομικών πληροφοριών που υποστηρίζονται από την Ευρωπαϊκή Συμβουλευτική Ομάδα για θέματα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς και υποστηρίζει πρωτοβουλίες τυποποίησης σε παγκόσμιο επίπεδο με βάση το έργο της ειδικής ομάδας για τις χρηματοοικονομικές γνωστοποιήσεις που σχετίζονται με το κλίμα⁸⁰. Η πρόταση αντιμετωπίζει επίσης μια βασική πρόκληση που εντόπισε η επισκόπησή μας του 2019 σχετικά με την αναφορά στοιχείων για τη βιωσιμότητα: τη συμμετοχή των ελεγκτών. Προβλέπει την παροχή περιορισμένης διασφάλισης από τον εξωτερικό έλεγχο όσον αφορά τη δημοσιοποίηση στοιχείων που αφορούν τη βιωσιμότητα. Σύμφωνα με την Επιτροπή, η παροχή εύλογης διασφάλισης, όπως απαιτείται για την υποβολή χρηματοοικονομικών πληροφοριών, δεν είναι ακόμα εφικτή λόγω της έλλειψης σχετικών προτύπων ελέγχου⁸¹. Ούτε ο κανονισμός για την ταξινόμια ούτε η οδηγία για τη δημοσιοποίηση μη χρηματοοικονομικών πληροφοριών απαιτούν από τις μη εισηγμένες εταιρείες του δημόσιου τομέα να υποβάλλουν εκθέσεις σχετικά με τη βιωσιμότητα των δραστηριοτήτων τους, εκτός αν έχουν οριστεί από τα κράτη μέλη ως «φορείς δημόσιου συμφέροντος».

50 Όσον αφορά τη χρηματοοικονομική αναφορά, δεν έχει επέλθει ακόμη καμία αλλαγή στα διεθνή λογιστικά πρότυπα για την κάλυψη ζητημάτων που ανακύπτουν λόγω της κλιματικής αλλαγής και για την αντιμετώπιση των εκκλήσεων των

⁷⁸ Οδηγία 2014/95/ΕΕ όσον αφορά τη δημοσιοποίηση μη χρηματοοικονομικών πληροφοριών και πληροφοριών για την πολυμορφία από ορισμένες μεγάλες επιχειρήσεις και ομίλους.

⁷⁹ ΕΕΣ, Αναφορά στοιχείων για τη βιωσιμότητα – απολογισμός σε επίπεδο θεσμικών οργάνων και οργανισμών της ΕΕ, 2019.

⁸⁰ Task Force on Climate-related Financial Disclosures.

⁸¹ Επιτροπή, Questions and answers: Corporate Sustainability Reporting Directive proposal, 21 Απριλίου 2021.

επενδυτών⁸². Ωστόσο, το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων έχει εκδώσει εκπαιδευτικό υλικό σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο οι εταιρείες που αναφέρουν στοιχεία θα πρέπει να αντιμετωπίζουν ζητήματα που σχετίζονται με το κλίμα στο πλαίσιο των ισχυόντων Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς.

Τα μέτρα που ευνοούν τις μακροπρόθεσμες επενδύσεις παραμένουν στο προπαρασκευαστικό στάδιο και δεν έχουν υποβληθεί νομοθετικές προτάσεις

51 Τα μέτρα της Επιτροπής στο πλαίσιο της Δράσης 10 εστιάζουν στον εντοπισμό των αιτιών της βραχυπρόθεσμης προσέγγισης στον χρηματοπιστωτικό τομέα.

52 Το Σχέδιο Δράσης περιλαμβάνει άλλες τρεις δράσεις, που μπορεί να ενθαρρύνουν τις μακροπρόθεσμες βιώσιμες επενδύσεις. Αυτές περιλαμβάνουν την καλύτερη ενσωμάτωση της διάστασης της αειφορίας στις πιστοληπτικές αξιολογήσεις και στην έρευνα αγοράς (Δράση 6)· την ενσωμάτωση της διάστασης της αειφορίας στις απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας (Δράση 8)· και τη διερεύνηση εναλλακτικών τρόπων λογιστικής μεταχείρισης για τα μακροπρόθεσμα επενδυτικά χαρτοφυλάκια (μέτρο που εντάσσεται στη Δράση 9). Αυτές οι δράσεις αποτελούνται από μελέτες, αναλύσεις, διαβουλεύσεις και εξέταση πιθανών λύσεων. Λεπτομερέστερες πληροφορίες για κάθε δράση περιλαμβάνονται στο [παράρτημα III](#).

53 Η ομάδα εμπειρογνομόνων υψηλού επιπέδου για τη βιώσιμη χρηματοδότηση σημείωσε στην τελική της έκθεση ότι πολλές εταιρείες θεωρούν ότι το Διεθνές Πρότυπο Χρηματοοικονομικής Αναφοράς 9⁸³ (ΔΠΧΑ 9) έχει αρνητικό αντίκτυπο στη μακροπρόθεσμη χρηματοδότηση επενδύσεων ιδίων κεφαλαίων. Στο σχέδιο δράσης, η Επιτροπή δεσμεύθηκε να υποβάλει έκθεση έως το τέλος του 2018 σχετικά με τον αντίκτυπο του ΔΠΧΑ 9 στις μακροπρόθεσμες επενδύσεις. Η Επιτροπή δεν έχει ακόμη εκπονήσει τέτοια έκθεση. Η τροποποίηση του ΔΠΧΑ 9 εξαρτάται από απόφαση του Συμβουλίου Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB), το οποίο είναι ανεξάρτητο από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Η Επιτροπή γνωστοποίησε τις ανησυχίες της στο IASB. Προς το παρόν, η Επιτροπή δεν κρίνει επείγον το ζήτημα, δεδομένου ότι οι εταιρείες που ενδεχομένως να πλήττονται περισσότερο (ασφαλιστικές επιχειρήσεις) μπορούν να επιλέξουν να αναβάλουν την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 μέχρι το 2023⁸⁴.

⁸² Final Report by the High-Level Expert Group on Sustainable Finance, 2018, σ. 57.

⁸³ <https://www.ifrs.org/issued-standards/list-of-standards/ifrs-9-financial-instruments/>

⁸⁴ Επιτροπή, *Fitness Check on the EU framework for public reporting by companies*, Απρίλιος 2021.

Η χρηματοδοτική στήριξη της ΕΕ για επενδύσεις δεν βασίζεται σε συνεπή κριτήρια βιωσιμότητας

54 Στην παρούσα ενότητα αξιολογούμε κατά πόσον το Σχέδιο Δράσης κάλυψε τα ζητήματα του αυξημένου κινδύνου και κόστους ορισμένων βιώσιμων επενδύσεων, και την έλλειψη διαθέσιμων βιώσιμων έργων (βλέπε σημείο **05**). Επιπροσθέτως, εξετάζουμε την εφαρμογή από την ΕΕ ορθών πρακτικών βιώσιμης χρηματοδότησης για το ΠΔΠ 2014-2020 και το ΠΔΠ 2021-2027. Περιγράφουμε: α) τον ρόλο της ΕΤΕπ στη χρηματοδότηση της κλιματικής αλλαγής και της περιβαλλοντικής βιωσιμότητας· β) τους τρόπους στήριξης του ΕΤΣΕ και της αναμενόμενης στήριξης του InvestEU στην κάλυψη των περιοχών που έχουν μεγαλύτερη ανάγκη από βιώσιμες επενδύσεις· και γ) τις ρυθμίσεις για την αξιολόγηση της βιωσιμότητας των επενδύσεων που χρηματοδοτούνται από επιχορηγήσεις της ΕΕ.

Η ΕΤΕπ διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στη βιώσιμη χρηματοδότηση

55 Εξετάζοντας τη στήριξη του ΕΤΣΕ στις βιώσιμες επενδύσεις, διερευνήσαμε τον ρόλο που διαδραματίζει η ΕΤΕπ στη βιώσιμη χρηματοδότηση. Πρώτον, ελέγξαμε εάν η ΕΤΕπ παρέχει χρηματοδότηση με ευνοϊκούς όρους σε βιώσιμα έργα. Δεύτερον, επαληθεύσαμε εάν η ΕΤΕπ βοηθά να μειωθούν οι κίνδυνοι και το κόστος των βιώσιμων επενδύσεων για άλλους επενδυτές. Τρίτον, εξετάσαμε άλλους τρόπους με τους οποίους η ΕΤΕπ προωθεί την εφαρμογή των αρχών της βιώσιμης χρηματοδότησης.

Η ΕΤΕπ παρέχει χρηματοδότηση για έργα που αφορούν τη δράση για το κλίμα με ευνοϊκούς όρους

56 Την περίοδο 2012-2020, η ΕΤΕπ ανέφερε χρηματοδότηση 197 δισεκατομμυρίων ευρώ, η οποία στήριξε επενδύσεις ύψους 670 δισεκατομμυρίων ευρώ σε έργα που προστατεύουν το περιβάλλον, μειώνουν τις εκπομπές αερίων θερμοκηπίου και βοηθούν τις χώρες να προσαρμοστούν στις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής⁸⁵. Η ΕΤΕπ στοχεύει στην αύξηση του ποσοστού της χρηματοδότησης της δράσης για το κλίμα και της περιβαλλοντικής βιωσιμότητας στο 50 % έως το 2025, και σύμφωνα με προβολές αναμένεται να οδηγήσει σε χρηματοδότηση εκ μέρους της ΕΤΕπ ύψους 292 δισεκατομμυρίων ευρώ την περίοδο 2021-2030. Ο στόχος του ομίλου της ΕΤΕπ είναι να στηρίξει κατά την περίοδο

⁸⁵ Όμιλος ΕΤΕπ, [Climate and Environmental Sustainability](#).

αυτή επενδύσεις ύψους 1 τρισεκατομμυρίου ευρώ για το κλίμα και το περιβάλλον⁸⁶ (*πίνακας 2*). Οι υποστηριζόμενες επενδύσεις περιλαμβάνουν συνεισφορές από το ΕΤΣΕ και το InvestEU, και τη χρηματοδότηση της δράσης για το κλίμα και της περιβαλλοντικής βιωσιμότητας από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων (ΕΤαΕ)⁸⁷, παράλληλα με άλλη συγχρηματοδότηση των υποστηριζόμενων έργων από τον ιδιωτικό και τον δημόσιο τομέα. Η ΕΤΕπ δεν έχει δημοσιεύσει λεπτομερέστερη ανάλυση των προβλέψεών της ανά κλιματικό και περιβαλλοντικό στόχο. Όσον αφορά την υποστηριζόμενη από το ΕΤΣΕ χρηματοδότηση, η ΕΤΕπ προσέφερε χρηματοδότηση με καλύτερους όρους και προϋποθέσεις (όπως ευνοϊκότερο επιτόκιο ή μεγαλύτερη περίοδο αποπληρωμής) από ό,τι θα μπορούσε να λάβει ένας δανειολήπτης στην αγορά.

⁸⁶ Όμιλος ΕΤΕπ, *Climate Bank Roadmap 2021-2025*, 2020.

⁸⁷ ΕΤαΕ, *EIF Operational Plan 2021-2023*, σ. 11.

Πίνακας 2 - Χρηματοδότηση και επενδύσεις υποστηριζόμενες από την ΕΤΕπ για το κλίμα και το περιβάλλον (σε δισεκατομμύρια ευρώ)

Περίοδος	2012-2020	2021-2030 (κατ' εκτίμηση)
ΕΤΕπ		
Συνολική χρηματοδότηση για την περίοδο	599	630**
Χρηματοδότηση για το κλίμα και το περιβάλλον	197*	292**
Από την οποία, κεφάλαια ΕΤΣΕ/InvestEU στη δράση για το κλίμα	19	23**
ΕΤαΕ		
Συνολική χρηματοδότηση για την περίοδο	84	100**
Χρηματοδότηση για το κλίμα και το περιβάλλον	Δεν παρακολουθήθηκε	10**
ΕΤΕπ και ΕΤαΕ		
Συνολικές υποστηριζόμενες επενδύσεις για το κλίμα και το περιβάλλον (συμπεριλαμβανομένων των ΕΤΣΕ/InvestEU και άλλης ιδιωτικής και δημόσιας συγχρηματοδότησης)	670*	1 000

* Παρακολούθηση και αναφορά στοιχείων την περίοδο 2012-2020 πραγματοποιήθηκαν μόνο ως προς τη δράση για το κλίμα, στην οποία διατέθηκαν 171 δισεκατομμύρια ευρώ τη συγκεκριμένη περίοδο. Τα συνολικά στοιχεία για το κλίμα και το περιβάλλον περιλαμβάνουν εκτιμώμενους όγκους για την περιβαλλοντική προστασία, χωρίς να χρησιμοποιείται επίσημο σύστημα παρακολούθησης και ορισμοί, τα οποία θα εφαρμοστούν από το 2021.

** Εκτιμήσεις του ΕΕΣ, με βάση τα ίδια αριθμητικά στοιχεία που χρησιμοποιήθηκαν για τους στόχους των εταιρικών επιχειρησιακών σχεδίων της ΕΤΕπ και του ΕΤαΕ την περίοδο 2021-2023.

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει στοιχείων του Ομίλου ΕΤΕπ.

Η ΕΤΕπ ελέγχει τη συμμόρφωση με τα περιβαλλοντικά και κοινωνικά πρότυπα

57 Εξετάσαμε τις διαδικασίες δέουσας επιμέλειας για περιβαλλοντικές και κοινωνικές πτυχές που εφάρμοσε η ΕΤΕπ στις πράξεις του ΕΤΣΕ για να αξιολογήσουμε πώς η ΕΤΕπ διασφαλίζει ότι τα έργα του ΕΤΣΕ είναι βιώσιμα. Ελέγξαμε πώς εφαρμόστηκαν στην πράξη αυτές οι διαδικασίες σε 12 επιλεγμένα έργα του ΕΤΣΕ.

58 Διαπιστώσαμε ότι, για τις επενδύσεις με σημαντικό περιβαλλοντικό και κοινωνικό αντίκτυπο, η ΕΤΕπ αξιολογεί τη συμμόρφωση με τα περιβαλλοντικά και κοινωνικά της πρότυπα, η οποία αποτελεί συμβατικό όρο για τη λήψη χρηματοδότησης⁸⁸. Η ΕΤΕπ αξιολογεί επίσης την ανθεκτικότητα των έργων στην κλιματική αλλαγή, και μπορεί να ζητήσει την τροποποίηση έργου για να περιορίσει τους σχετικούς με το κλίμα κινδύνους του (σημείο 02).

59 Κατά τον έλεγχο των διαδικασιών δέουσας επιμέλειας της ΕΤΕπ, διαπιστώσαμε ότι η ΕΤΕπ εκτιμά την ποσότητα των πιθανών εκπομπών αερίων θερμοκηπίου⁸⁹ και χρησιμοποιεί μια «εικονική τιμή ανθρακούχων εκπομπών» για να συνυπολογίσει στο κόστος του έργου τις εξωτερικές αρνητικές συνέπειες των εκπομπών⁹⁰. Με τον τρόπο αυτό μειώνεται αποτελεσματικά η οικονομική βιωσιμότητα των έργων με υψηλότερες εκπομπές, καθώς και οι πιθανότητές τους να χρηματοδοτηθούν από την ΕΤΕπ.

60 Στις επενδύσεις του ΕΤΣΕ σε κεφάλαια που εξετάσαμε, η ΕΤΕπ βρισκόταν συχνά στην αρχική ομάδα επενδυτών. Λόγω των αυστηρών της διαδικασιών δέουσας επιμέλειας, η συμμετοχή της ΕΤΕπ από τα πρώτα στάδια μπορεί να μεταφέρει σε άλλους πιθανούς επενδυτές το μήνυμα ότι το εν προκειμένω κεφάλαιο είναι πιθανό να επενδυθεί σε βιώσιμα έργα. Αυτό θα μπορούσε να μειώσει το κόστος της δέουσας επιμέλειας και να αυξήσει τις επενδύσεις τους.

61 Όσον αφορά τη διαφάνεια και τη δημοσιοποίηση, η ΕΤΕπ υποβάλλει έκθεση σχετικά με την εκπλήρωση των συμβατικών περιβαλλοντικών και κοινωνικών όρων του έργου όταν αυτό έχει ολοκληρωθεί. Η ΕΤΕπ δεν όφειλε να υποβάλει δημοσίως στοιχεία για τα πραγματικά κλιματικά και περιβαλλοντικά αποτελέσματα των έργων που εντάσσονταν στις ολοκληρωμένες πράξεις του ΕΤΣΕ. Η ΕΤΕπ δεν δημοσιεύει τον κατάλογο των έργων που στηρίζει μέσω των επενδύσεών της σε κεφάλαια, συνεπώς οι περιβαλλοντικές ή κοινωνικές επιδόσεις αυτών των έργων δεν δημοσιοποιούνται.

⁸⁸ ΕΤΕπ, [Environmental and Social Standards](#), 2018.

⁸⁹ ΕΤΕπ, [Methodologies for the Assessment of Project GHG Emissions and Emission Variations](#), 2020.

⁹⁰ ΕΤΕπ, [EIB Group Climate Bank Roadmap](#), παράρτημα V, 2020.

Η ΕΤΕπ προωθεί τη βιώσιμη χρηματοδότηση μέσω διαλόγου με τους επενδυτές για την εφαρμογή κριτηρίων βιωσιμότητας

62 Τέλος, η ΕΤΕπ προωθεί τη βιώσιμη χρηματοδότηση ενθαρρύνοντας άλλους επενδυτές από τον δημόσιο και ιδιωτικό τομέα να υιοθετήσουν ορθές πρακτικές βιώσιμης χρηματοδότησης. Έχουμε ήδη δημοσιεύσει έκθεση για τον θετικό ρόλο της στην ανάπτυξη κοινών αρχών για την παρακολούθηση της χρηματοδότησης για το κλίμα⁹¹ και, στην παρούσα, εξετάζουμε τον ρόλο της στη διαδικασία περιβαλλοντικής και κοινωνικής δέουσας επιμέλειας.

63 Διαπιστώσαμε ότι, εφαρμόζοντας κριτήρια βιωσιμότητας στα έργα, η ΕΤΕπ ανοίγει διάλογο με τους άλλους επενδυτές, τις εταιρείες και τις δημόσιες αρχές που εμπλέκονται. Κατ' αυτόν τον τρόπο, η ΕΤΕπ ενθαρρύνει την αυξημένη αποδοχή ισχυρότερων κλιματικών και περιβαλλοντικών προτύπων. Η ΕΤΕπ επικαιροποιεί τις διαδικασίες δέουσας επιμέλειας και έχει επικαιροποιήσει τη μεθοδολογία παρακολούθησης του κλίματος, ώστε να συνυπολογίζονται τα κριτήρια ταξινόμησης της ΕΕ⁹². Αυτό αναμένεται να προαγάγει τη χρήση της ταξινόμησης της ΕΕ.

Η στήριξη του ΕΤΣΕ δεν κάλυψε όλες τις περιοχές όπου υπάρχει μεγαλύτερη ανάγκη για βιώσιμες επενδύσεις

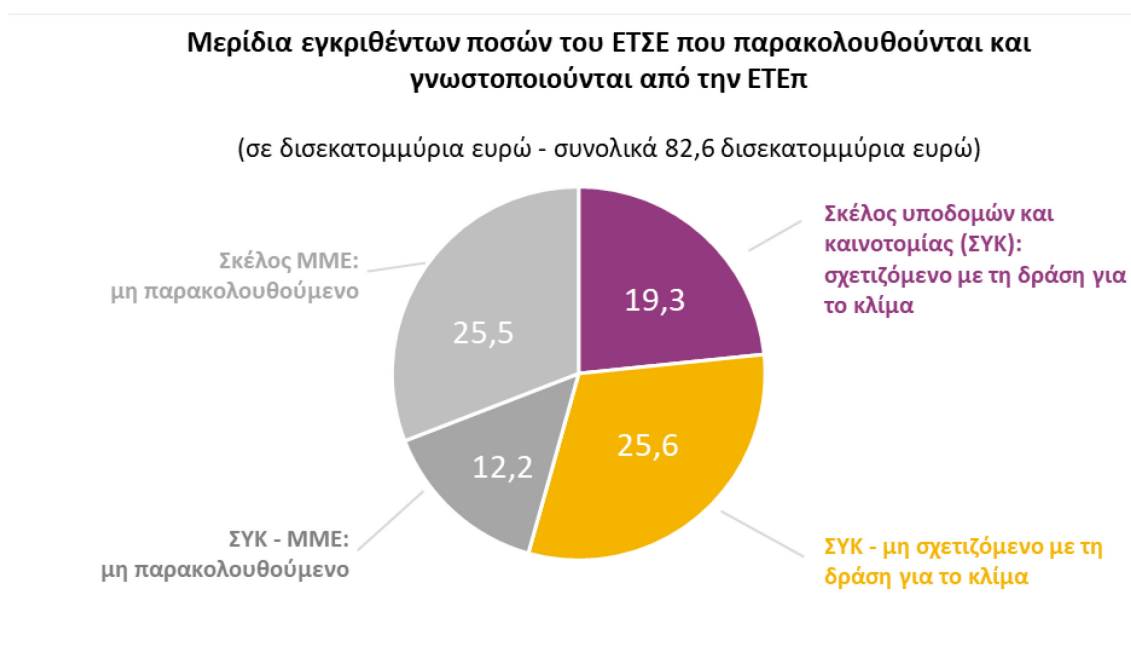
Το ΕΤΣΕ στήριξε ελάχιστες βιώσιμες επενδύσεις στην Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη

64 Αναλύσαμε τη συνεισφορά του χαρτοφυλακίου του ΕΤΣΕ στους κλιματικούς στόχους την περίοδο 2015-2020. Η ανάλυσή μας περιορίστηκε από το γεγονός ότι οι πληροφορίες παρακολούθησης του κλίματος δεν καλύπτουν επενδύσεις που συνδέονται με τις ΜΜΕ και αποτελούν το 45 % του χαρτοφυλακίου ([γράφημα 7](#)). Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι ο κανονισμός ΕΤΣΕ δεν προέβλεπε αυτού του είδους την παρακολούθηση και υποβολή εκθέσεων.

⁹¹ ΕΕΣ, [Δαπανώντας τουλάχιστον το ένα πέμπτο του προϋπολογισμού της ΕΕ υπέρ της δράσης για το κλίμα: φιλόδοξες προσπάθειες που κινδυνεύουν σοβαρά να αποδειχθούν ανεπαρκείς](#), 2016.

⁹² Όμιλος ΕΤΕπ, [Climate Bank Roadmap 2021-2025](#), 2020, σ. xii.

Γράφημα 7 – Τμήμα της χρηματοδότησης του ΕΤΣΕ που διοχετεύεται στη δράση για το κλίμα, παρακολουθείται και δημοσιοποιείται

Πηγή: ΕΕΣ βάσει των στοιχείων της ΕΤΕπ.

65 Βάσει του ΠΔΠ 2021-2027, στην παρακολούθηση των στόχων του κλίματος για το πρόγραμμα InvestEU, θα συμπεριλαμβάνονται οι ΜΜΕ. Επιπλέον, οι εταίροι υλοποίησης του InvestEU μπορούν να χρησιμοποιούν τα κριτήρια της ταξινομίας της ΕΕ για να προσδιορίζουν την ουσιαστική συμβολή στους περιβαλλοντικούς στόχους. Επιπλέον, η Επιτροπή εισήγαγε συναφείς βασικούς δείκτες επιδόσεων για τη μέτρηση των κλιματικών και περιβαλλοντικών επιδόσεων των βιώσιμων έργων υποδομής, όπως οι μειώσεις των ετήσιων εκπομπών αερίων θερμοκηπίου⁹³. Αυτό θα βελτιώσει την πληροφόρηση σχετικά με τη συμβολή του InvestEU στη δράση για το κλίμα και το περιβάλλον σε σύγκριση με τη συμβολή του ΕΤΣΕ. Ωστόσο, οι ρυθμίσεις για την υποβολή εκθέσεων δεν περιλαμβάνουν τα πραγματικά κλιματικά και περιβαλλοντικά αποτελέσματα των ολοκληρωμένων πράξεων στο επίπεδο του ενταχθέντος έργου και η χρήση των κριτηρίων της ταξινομίας της ΕΕ δεν είναι παρά προαιρετική, καθώς οι εταίροι υλοποίησης μπορούν να χρησιμοποιήσουν αντ' αυτού την ενωσιακή μεθοδολογία για την παρακολούθηση του κλίματος ή άλλη συμφωνηθείσα μεθοδολογία.

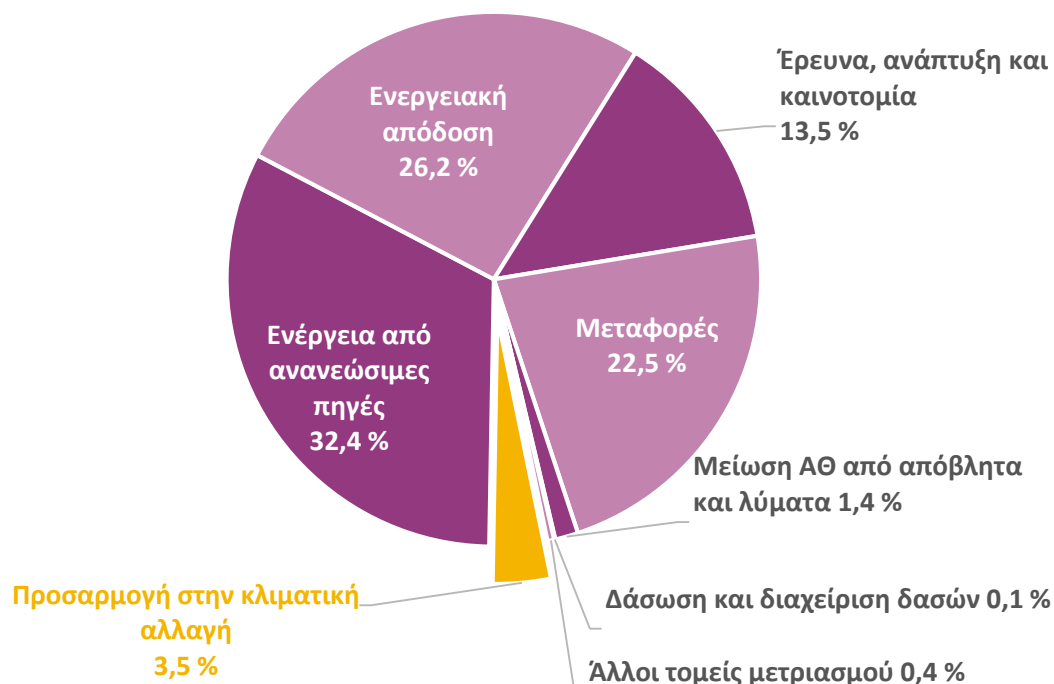
66 Την περίοδο 2015-2020 διαπιστώσαμε ότι οι εγγυήσεις του ΕΤΣΕ που σχετίζονταν με τη δράση για το κλίμα υποστήριζαν σχεδόν αποκλειστικά επενδύσεις για τον

⁹³ Κανονισμός (ΕΕ) 2021/523 για τη θέσπιση του προγράμματος InvestEU και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2015/1017.

μετριασμό της κλιματικής αλλαγής (**γράφημα 8**). Από τα 19,4 δισεκατομμύρια ευρώ των χρηματοδοτηθεισών επενδύσεων σε δράσεις για το κλίμα, το 32,4 % αφορούσε τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, κυρίως εγκαταστάσεις ηλιακής και αιολικής ενέργειας. Ένα περαιτέρω ποσοστό 26,2 % χρηματοδοτηθεισών επενδύσεων ενεργειακής απόδοσης αφορούσε κυρίως χρηματοδότηση για ανακαίνιση κτιρίων και εγκαταστάσεις συνδυασμένης παραγωγής θερμότητας και ηλεκτρικής ενέργειας. Μόνο το 3,5 % αφορούσε την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, γεγονός που ενδέχεται να αντικατοπτρίζει συγκεκριμένες δυσκολίες στον σχεδιασμό επενδύσεων προσαρμογής που να είναι ελκυστικές για τραπεζική χρηματοδότηση (σημείο **05**).

Γράφημα 8 – Χρηματοδότηση ΕΤΣΕ ανά κατηγορία δράσης για το κλίμα

Επενδύσεις του ΕΤΣΕ στο πλαίσιο του ΣΥΚ την περίοδο 2015-2020 **Μετριασμός** της κλιματικής αλλαγής και **προσαρμογή** σε αυτήν

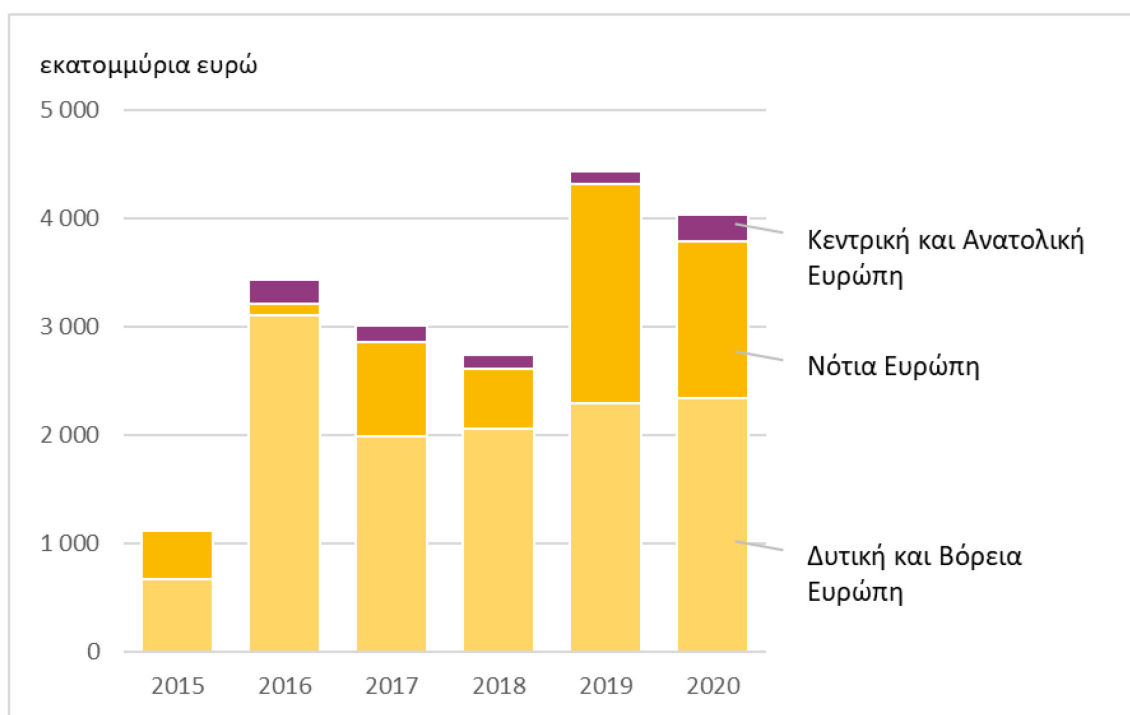
Πηγή: ΕΕΣ βάσει των στοιχείων της ΕΤΕπ.

67 Το 2018, η ομάδα εμπειρογνομόνων υψηλού επιπέδου παρατήρησε ότι θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στην επιτάχυνση των επενδύσεων σε υποδομές στις χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης, καθώς αντιπροσωπεύουν το μεγαλύτερο μέρος του επενδυτικού κενού όσον αφορά τις βιώσιμες υποδομές⁹⁴. Διαπιστώσαμε ότι τα ποσά των πράξεων του ΕΤΣΕ για τη στήριξη της δράσης για το κλίμα έως το 2020 σε αυτές τις χώρες παρέμειναν οριακά (**γράφημα 9**). Συνολικά, οι επενδύσεις στη δράση για το κλίμα αντιπροσώπευαν το 23 % της συνολικής

⁹⁴ Final Report by the High-Level Expert Group on Sustainable Finance, 2018, σ. 38.

χρηματοδότησης του ΕΤΣΕ στην περιοχή αυτή σε σύγκριση με το 52 % στη Δυτική και Βόρεια Ευρώπη και το 37 % στη Νότια Ευρώπη την περίοδο 2015-2020. Το 2021, έκθεση της ΕΤΕπ βασισμένη σε ανάλυση των εθνικών σχεδίων των κρατών μελών για την ενέργεια και το κλίμα επιβεβαίωσε ότι υπάρχουν μεγαλύτερες ανάγκες επενδύσεων για το κλίμα στην Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη⁹⁵.

Γράφημα 9 – Χρηματοδότηση υποδομών και καινοτομίας στο πλαίσιο της δράσης για το κλίμα από το ΕΤΣΕ ανά έτος και ανά περιφέρεια της ΕΕ

Πηγή: ΕΕΣ βάσει στοιχείων της ΕΤΕπ.

68 Καθώς η στήριξη του InvestEU θα εξαρτάται, όπως και του ΕΤΣΕ, από παράγοντες όπως η ζήτηση της αγοράς και η διαθεσιμότητα άλλων πηγών χρηματοδότησης, για τη βελτίωση της γεωγραφικής κάλυψης θα χρειαστεί η λήψη δραστικών μέτρων για την ανάπτυξη ικανοτήτων με σκοπό τη δημιουργία βιώσιμων έργων στους τομείς και στις περιοχές όπου απουσιάζουν.

⁹⁵ ΕΤΕπ, Investment Report 2020-2021: Building a smart and green Europe in the COVID-19 era, 2021.

Η ΕΕ δεν εφάρμοσε προορατική προσέγγιση για τη δημιουργία μιας δεξαμενής με ικανό αριθμό βιώσιμων έργων

69 Η ομάδα εμπειρογνομόνων υψηλού επιπέδου υπογράμμισε το 2018 ότι χρειάζεται παρέμβαση σε επίπεδο ΕΕ για να δημιουργηθεί μια δεξαμενή βιώσιμων έργων, ειδικά στην Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη. Υπό αυτό το πρίσμα, συνέστησε να δημιουργηθεί μια ενωσιακή οντότητα, η Sustainable Infrastructure Europe (Ευρωπαϊκές Βιώσιμες Υποδομές), η οποία:

- ο θα συμπληρώνει τις υπάρχουσες συμβουλευτικές υπηρεσίες σε σχέση με τη δημιουργία βιώσιμων επενδυτικών έργων·
- ο θα βοηθά στη σύνδεση των έργων με ιδιώτες επενδυτές·
- ο θα συνεργάζεται με εθνικές αναπτυξιακές τράπεζες για να στηρίζει τα κράτη μέλη ώστε να δημιουργούν δεξαμενές έργων στο πλαίσιο των εθνικών σχεδίων τους για την ενέργεια και το κλίμα⁹⁶.

70 Σύμφωνα με το Σχέδιο Δράσης (Δράση 3), η Επιτροπή δεσμεύθηκε να ενισχύσει την ικανότητα παροχής συμβουλών για την ανάπτυξη αειφόρων έργων υποδομής, αλλά όχι να δημιουργήσει χωριστή οντότητα με τα καθήκοντα που προβλέπονται για την Sustainable Infrastructure Europe.

71 Η Επιτροπή σχεδιάζει να ενισχύσει τις συμβουλευτικές υπηρεσίες μέσω της δημιουργίας του Συμβουλευτικού Κόμβου του InvestEU. Αυτός ο νέος κόμβος θα εφαρμόζει μια προσέγγιση παρόμοια με αυτήν του Ευρωπαϊκού Κόμβου Επενδυτικών Συμβουλών (ΕΚΕΣ), που δημιουργήθηκε το 2015 παράλληλα με το ΕΤΣΕ. Κατά τον έλεγχο στον οποίο υποβάλαμε τον κόμβο αυτό το 2020, διαπιστώσαμε ότι έως το τέλος του 2018 είχε διεκπεραιώσει το 10 % των συμβουλευτικών αναθέσεων σε τομείς υψίστης προτεραιότητας, όπως η ενέργεια, οι μεταφορές και το περιβάλλον, στην Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη, ενώ το 16 % των αναθέσεων αφορούσαν τη δράση για το κλίμα⁹⁷. Έως το τέλος Μαρτίου 2021, ο αριθμός των συμβουλευτικών αναθέσεων σε τομείς υψίστης προτεραιότητας στην Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη είχε αυξηθεί, και το 33 % των αναθέσεων του ΕΚΕΣ αφορούσε τη δράση για το κλίμα. Η Επιτροπή έχει επίσης λάβει μέτρα για την εφαρμογή της σύστασής μας να εστιάσει καλύτερα τη συμβουλευτική υποστήριξη στις μη ικανοποιούμενες ανάγκες.

⁹⁶ Final Report by the High-Level Expert Group on Sustainable Finance, 2018, σ. 35.

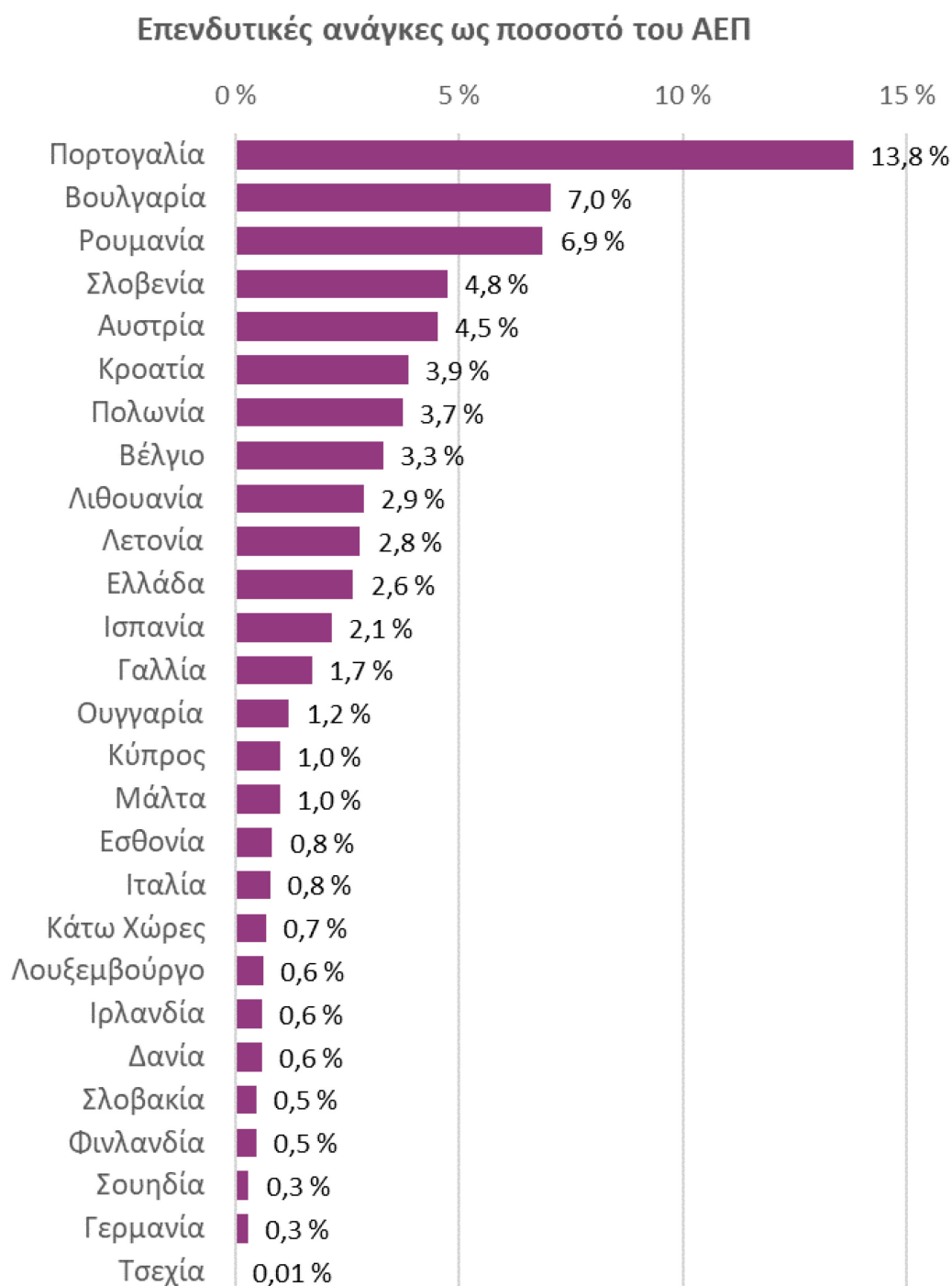
⁹⁷ ΕΕΣ, Ευρωπαϊκός Κόμβος Επενδυτικών Συμβουλών — Στόχος του η τόνωση των επενδύσεων στην ΕΕ, αλλά ο αντίκτυπός του περιορισμένος, παράρτημα Ι.

72 Η νέα πύλη του InvestEU θα παρέχει στους φορείς υλοποίησης τη δυνατότητα να δημοσιεύουν τις πληροφορίες που αφορούν τα έργα τους στη δικτυακή πύλη του InvestEU, η οποία αποτελεί συνέχεια της Ευρωπαϊκής Πύλης Επενδυτικών Έργων 2015-2020. Ωστόσο, η πύλη δεν σχεδιάστηκε με σκοπό να κατευθύνει ενεργά τους επενδυτές ούτε να παρέχει οποιαδήποτε αξιολόγηση βιωσιμότητας ή άλλη τεχνική και χρηματοοικονομική αξιολόγηση των έργων που θα δημοσιεύονται στην πύλη.

73 Τα εθνικά σχέδια για την ενέργεια και το κλίμα σχεδιάστηκαν, μεταξύ άλλων, για να στηρίξουν την ανάπτυξη μιας δεξαμενής βιώσιμων έργων στον τομέα του κλίματος και της ενέργειας, παρέχοντας σαφήνεια στους επενδυτές σχετικά με την κλίμακα και τον τύπο των επενδύσεων που προβλέπουν τα κράτη μέλη. Ωστόσο, διαπιστώσαμε ότι οι πληροφορίες σχετικά με τις επενδυτικές ανάγκες⁹⁸ που περιλαμβάνονται στα σχέδια ήταν ανεπαρκείς, ασυνεπείς ([παράρτημα V](#)) και παρουσίαζαν μεγάλες αποκλίσεις ([γράφημα 10](#)). Παρότι η Επιτροπή παρείχε κάποια στήριξη στα κράτη μέλη, δεν ανέπτυξε ένα κοινό πλαίσιο που να εφαρμόζουν τα κράτη μέλη όταν αξιολογούν τις ανάγκες τους και προσδιορίζουν εμβληματικά βιώσιμα έργα. Συνεπώς, υπάρχει κίνδυνος ορισμένα εθνικά σχέδια για την ενέργεια και το κλίμα να μην συμβάλουν στη δημιουργία μιας αξιόπιστης δεξαμενής βιώσιμων έργων σε τομείς και περιοχές όπου υπάρχει επί του παρόντος έλλειψη.

⁹⁸ Κανονισμός (ΕΕ) 2018/1999 για τη διακυβέρνηση της Ενεργειακής Ένωσης και της Δράσης για το Κλίμα.

Γράφημα 10 – Επενδυτικές ανάγκες για την ενέργεια και το κλίμα που προσδιορίζονται στα εθνικά σχέδια των κρατών μελών για την ενέργεια και το κλίμα ως ποσοστό του ΑΕΠ τους

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει στοιχείων της Επιτροπής και της Eurostat (εθνικό ΑΕΠ για το 2020).

Ο προϋπολογισμός της ΕΕ δεν διαθέτει συνεπή και επιστημονικώς τεκμηριωμένα κριτήρια για να αποφεύγεται η πρόκληση σημαντικής βλάβης στο περιβάλλον

74 Εξετάσαμε κατά πόσον οι εφαρμοστέες την περίοδο 2021-2027 νομικές διατάξεις για τα προγράμματα δαπανών της ΕΕ και για το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας ευθυγραμμίστηκαν με τις δράσεις της Επιτροπής για τη βιώσιμη χρηματοδότηση. Παρότι η ταξινομία της ΕΕ και τα πρότυπα, τα σήματα και οι απαιτήσεις δημοσιοποίησης που βασίζονται σε αυτήν είναι κυρίως σχεδιασμένα για τους συμμετέχοντες στη χρηματοπιστωτική αγορά, μπορούν επίσης να εφαρμόζονται και από τον δημόσιο τομέα. Όπως επισημαίνεται ανωτέρω (βλέπε σημείο [63](#)), η ΕΤΕπ έχει ήδη αποφασίσει να εφαρμόσει τα κριτήρια ταξινόμησης της ΕΕ στις δικές της δραστηριότητες, που θα συμπεριλαμβάνουν και αυτές που στηρίζει το πρόγραμμα InvestEU. Η Επιτροπή δεσμεύθηκε να «διερευνήσει τον τρόπο με τον οποίο η ταξινομία της ΕΕ μπορεί να χρησιμοποιηθεί στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας από τον δημόσιο τομέα, πέραν του InvestEU» και υπογράμμισε τη σημασία της συνοχής μεταξύ του ιδιωτικού και του δημόσιου τομέα⁹⁹. Η ομάδα τεχνικών εμπειρογνομόνων συνέστησε να τηρούνται στον προϋπολογισμό της ΕΕ οι αρχές της «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης» της ταξινόμησης της ΕΕ, για όλες τις επενδύσεις¹⁰⁰.

75 Παρότι η ταξινομία της ΕΕ δεν δημιουργήθηκε με σκοπό να αποτρέπει τη χρηματοδότηση μη βιώσιμων επενδύσεων, τα κριτήριά της μπορούν να εφαρμόζονται για να ελέγχεται εάν μια επένδυση προκαλεί βλάβη στο περιβάλλον. Εξετάσαμε κατά πόσον τα βασικά προγράμματα δαπανών της ΕΕ θα εφαρμόζουν τα κριτήρια ταξινόμησης της ΕΕ για να αξιολογούν την περιβαλλοντική βλάβη σε αντιστοιχία με αυτά που εφαρμόζει η ΕΤΕπ.

Η αρχή της «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης» δεν εφαρμόζεται σε όλες τις δαπάνες της ΕΕ

76 Διαπιστώσαμε ότι δεν υπάρχει συνεπής και δεσμευτική απαίτηση για όλες τις δραστηριότητες που λαμβάνουν χρηματοδότηση από την ΕΕ να εφαρμόζουν την αρχή της «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης». Η αρχή αυτή εισήχθη στον κανονισμό περί κοινών διατάξεων (που ισχύει για τα ταμεία της πολιτικής συνοχής) και στον ΜΑΑ.

⁹⁹ COM(2020) 21 final – Επενδυτικό Σχέδιο «Βιώσιμη Ευρώπη», Επενδυτικό Σχέδιο της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας.

¹⁰⁰ TEG, Statement of the EU Technical Expert Group on Sustainable Finance: 5 high-level principles for Recovery & Resilience, 2020, σ. 2.

Κατά τον χρόνο του ελέγχου, η Επιτροπή είχε δημοσιεύσει μόνο τις σχετικές κατευθυντήριες γραμμές για την εφαρμογή της αρχής της «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης» στον ΜΑΑ¹⁰¹. Ωστόσο, βάσει των κατευθυντηρίων γραμμών του ΜΑΑ, η χρήση των συγκεκριμένων κριτηρίων ταξινόμιας της ΕΕ στην εφαρμογή αυτής της αρχής δεν είναι παρά προαιρετική¹⁰². Όσον αφορά την κοινή γεωργική πολιτική, η αρχή «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης» δεν έχει εισαχθεί στην οικεία νομοθεσία.

77 Στην καθοδήγηση¹⁰³ του InvestEU για τον έλεγχο της βιωσιμότητας διατυπώνονται συστάσεις σχετικά με τον τρόπο προσδιορισμού του κατά πόσον τα έργα έχουν περιβαλλοντικό, κλιματικό ή κοινωνικό αντίκτυπο. Η καθοδήγηση εκπονήθηκε σε συνεργασία με τους εταίρους υλοποίησης και λαμβάνει υπόψη την αρχή της «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης» της ΕΕ και τα σχετικά κριτήρια. Δεν εντοπίσαμε σε άλλα προγράμματα δαπανών της ΕΕ απαιτήσεις αξιολόγησης επιμέρους επενδυτικών έργων με βάση κοινωνικά και περιβαλλοντικά πρότυπα, ανάλογα με αυτά που εφαρμόζει η ΕΤΕπ ή το InvestEU. Αυτό σημαίνει ότι για ίδιες δραστηριότητες που χρηματοδοτούνται από διαφορετικά προγράμματα της ΕΕ, μπορεί να χρησιμοποιούνται μη επαρκώς αυστηρά ή διαφορετικά κριτήρια για τον προσδιορισμό της περιβαλλοντικής και κοινωνικής βιωσιμότητας.

78 Διαπιστώσαμε επίσης ότι ορισμένα προγράμματα δαπανών της ΕΕ επιτρέπουν τη χρηματοδότηση δραστηριοτήτων επιβλαβών για το περιβάλλον. Παραδείγματος χάριν, σε ορισμένα κράτη μέλη η πολιτική συνοχής επιτρέπει περιορισμένες επενδύσεις σε υποδομές φυσικού αερίου¹⁰⁴. Στο πλαίσιο του ΜΑΑ, τα κράτη μέλη μπορούν επίσης να στηρίζουν επενδύσεις σε ορυκτά καύσιμα, κατ' εξαίρεση και κατά περίπτωση, όταν η μετάβαση από πηγές ενέργειας υψηλής έντασης άνθρακα θα μπορούσε να οδηγήσει σε μεγάλη και ταχεία μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου¹⁰⁵. Όπως έχει επισημάνει το ΕΕΣ, τυχόν επενδύσεις σε ορυκτά καύσιμα

¹⁰¹ Κανονισμός (ΕΕ) 2021/241 για τη θέσπιση του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας.

¹⁰² Επίσημη Εφημερίδα C 58/1 της 18.2.2021.

¹⁰³ Επιτροπή, *Technical guidance on sustainability proofing for the InvestEU Fund*, 2021.

¹⁰⁴ COM(2018) 372 final – Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και το Ταμείο Συνοχής.

¹⁰⁵ C(2021) 1054 final – Ανακοίνωση της Επιτροπής: Τεχνική καθοδήγηση σχετικά με την εφαρμογή της αρχής της «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης» στο πλαίσιο του κανονισμού για τη θέσπιση του Μηχανισμού Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.

κινδυνεύουν να καταλήξουν ως μη αξιοποιήσιμα περιουσιακά στοιχεία¹⁰⁶. Αντιθέτως, η ΕΤΕπ αποφάσισε τη σταδιακή κατάργηση της στήριξης σε συμβατικές υποδομές ορυκτών και έργα παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, περιλαμβανομένου του φυσικού αερίου, από την αρχή του 2022¹⁰⁷.

Οι διαδικασίες για την παρακολούθηση της συμβολής του ενωσιακού προϋπολογισμού στους κλιματικούς στόχους δεν είναι εξίσου αυστηρές και επιστημονικά τεκμηριωμένες με τα κριτήρια της ταξινόμιας της ΕΕ

79 Παρότι η ΕΕ δεν αξιολογεί τη συμβολή επιμέρους έργων στην επίτευξη των κλιματικών στόχων, όπως κάνει η ΕΤΕπ, η Επιτροπή παρακολουθεί τις δαπάνες του ενωσιακού προϋπολογισμού που διατίθενται στη δράση για το κλίμα («παρακολούθηση του κλίματος»). Για τον σκοπό αυτόν, η Επιτροπή εφαρμόζει συντελεστή 100 % στις δαπάνες του προϋπολογισμού που αξιολογεί ότι συμβάλλουν σημαντικά στη δράση για το κλίμα, 40 % στις δαπάνες που συμβάλλουν μέτρια, και 0 % στις δαπάνες των οποίων η συμβολή είναι ασήμαντη¹⁰⁸. Σε προηγούμενες εκθέσεις του ΕΕΣ παρατηρήσαμε ότι αυτή η μεθοδολογία μπορεί να οδηγήσει σε υπερεκτιμήσεις της συνεισφοράς στους κλιματικούς στόχους. Ειδικότερα, επικρίναμε τη μεθοδολογία επειδή εφαρμόζει ευρύτατα τον συντελεστή του 100 %¹⁰⁹ και επειδή δεν περιλαμβάνει υποβολή στοιχείων για τις πραγματικές δαπάνες και τα αποτελέσματα. Επίσης, παρατηρήσαμε ότι η Επιτροπή δεν συνεκτιμά τον αρνητικό αντίκτυπο στην κλιματική αλλαγή ορισμένων δραστηριοτήτων χρηματοδοτούμενων από την ΕΕ¹¹⁰.

80 Στο πλαίσιο του συστήματος για την περίοδο 2021-2027, οι δραστηριότητες που υποστηρίζονται από τον ΜΑΑ και τα ταμεία της πολιτικής συνοχής θα πρέπει, σε ορισμένες περιπτώσεις, να ανταποκρίνονται στα ελάχιστα όρια που βασίζονται στα κριτήρια ταξινόμιας της ΕΕ, ώστε να δηλώνεται ότι συμβάλλουν κατά 100 % στη

¹⁰⁶ Επίσημη Εφημερίδα C 209/1 της 1.9.2020 – Γνώμη του ΕΕΣ αριθ. 5/2020.

¹⁰⁷ ΕΤΕπ, EIB Energy lending policy, 2019.

¹⁰⁸ Επιτροπή, Σχέδιο του γενικού προϋπολογισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το οικονομικό έτος 2021 – Κατάσταση εσόδων και δαπανών ανά τμήμα, έγγραφο εργασίας μέρος Ι: Προγραμματικές δηλώσεις για τις επιχειρησιακές δαπάνες.

¹⁰⁹ ΕΕΣ, Δαπανώντας τουλάχιστον το ένα πέμπτο του προϋπολογισμού της ΕΕ υπέρ της δράσης για το κλίμα: φιλόδοξες προσπάθειες που κινδυνεύουν σοβαρά να αποδειχθούν ανεπαρκείς, 2016.

¹¹⁰ ΕΕΣ, Παρακολούθηση των δαπανών για το κλίμα στον προϋπολογισμό της ΕΕ, 2020.

δράση για το κλίμα¹¹¹. Ωστόσο, η Επιτροπή θα συνεχίσει να εφαρμόζει τον συντελεστή του 40 % σε δραστηριότητες που δεν πληρούν κριτήρια ταξινομίας της ΕΕ. Διαπιστώσαμε ότι, και σε άλλους τομείς, η προσέγγιση του προϋπολογισμού της ΕΕ για την παρακολούθηση των δαπανών που σχετίζονται με τη δράση για το κλίμα δεν ισχύει για τα κριτήρια ταξινομίας της ΕΕ ([πλαίσιο 5](#)). Η μη συνεπής εφαρμογή της ταξινομίας της ΕΕ ενέχει τον κίνδυνο η χρηματοδότηση που αντλείται για το κλιματικό σκέλος του ΜΑΑ να μην πληροί τα κριτήρια της ταξινομίας της ΕΕ που θα ισχύουν για το πρότυπο πράσινων ομολόγων της ΕΕ.

¹¹¹ SWD(2021) 12 final – Commission Staff Working Document, Guidance to Member States: Recovery and Resilience Plans.

Πλαίσιο 5

Η ταξινόμια της ΕΕ περιλαμβάνει αυστηρότερα κριτήρια όσον αφορά τις δραστηριότητες που συμβάλλουν στη δράση για το κλίμα στον γεωργικό τομέα σε σύγκριση με το σύστημα παρακολούθησης του προϋπολογισμού της ΕΕ

Η ομάδα τεχνικών εμπειρογνομόνων πρότεινε κριτήρια ταξινόμιας της ΕΕ για δύο τομείς της γεωργίας: φυτικές καλλιέργειες και ζωική παραγωγή. Προκειμένου να θεωρηθεί ότι μια δραστηριότητα συμβάλλει σημαντικά στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής, οι εμπειρογνώμονες καθόρισαν τα δύο κριτήρια που πρέπει να πληρούνται:

- 1) να αποδεικνύεται σημαντική αποφυγή ή μείωση εκπομπών αερίων θερμοκηπίου από την παραγωγή και τις συναφείς πρακτικές και
- 2) να διατηρούνται οι υπάρχουσες καταβόθρες και να αυξάνεται η δέσμευση άνθρακα¹¹².

Τα κριτήρια αυτά δεν εφαρμόζονται για τη μέτρηση της συμβολής των γεωργικών δαπανών στη δράση για το κλίμα.

Κατά τον χρόνο του ελέγχου μας, η Επιτροπή αποφάσισε να αφαιρέσει προσωρινά τα κριτήρια για τις γεωργικές δραστηριότητες από τον κατ' εξουσιοδότηση κανονισμό ταξινόμιας, προκειμένου να επιτευχθεί μεγαλύτερη συνοχή μεταξύ των διαφόρων πράξεων για την επίτευξη των περιβαλλοντικών και κλιματικών φιλοδοξιών της Πράσινης Συμφωνίας¹¹³. Ταυτόχρονα, οι συννομοθέτες ανέβαλαν τυχόν αλλαγές στην παρακολούθηση του κλίματος στο πλαίσιο της κοινής γεωργικής πολιτικής για μετά τις 31 Δεκεμβρίου 2025.

81 Διαπιστώσαμε ότι η στήριξη της ΕΕ για επενδύσεις πρέπει να ευθυγραμμιστεί καλύτερα με τις αρχές της βιώσιμης χρηματοδότησης. Η χρηματοδότηση της ΕΕ με τη μορφή επιχορηγήσεων δεν αποτελεί παράδειγμα προς μίμηση όσον αφορά την εφαρμογή κριτηρίων βιωσιμότητας και της αρχής της «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης» της ταξινόμιας της ΕΕ. Η χρήση των κριτηρίων της ταξινόμιας της ΕΕ κατά τη χορήγηση επιχορηγήσεων ή/και κατά την παρακολούθηση των δαπανών θα παρείχε περισσότερο ακριβή, συγκρίσιμα και επιστημονικά τεκμηριωμένα δεδομένα

¹¹² TEG, Taxonomy Report: Technical Annex, Updated methodology & Updated Technical Screening Criteria, 2020, σ. 112, σ. 126 και σ. 140.

¹¹³ Επιτροπή, Κείμενο της κατ' εξουσιοδότηση πράξης σχετικά με την ταξινόμια της ΕΕ για την κλιματική αλλαγή, 2021, σ. 3-4.

παρακολούθησης για τις δαπάνες για το κλίμα. Εφαρμόζοντας την ταξινομία της ΕΕ στον προϋπολογισμό της ΕΕ, η ΕΕ θα μπορούσε επίσης να αποτελέσει παράδειγμα προς μίμηση και να εξασφαλίσει τη συνοχή με τον στόχο του Σχεδίου Δράσης για προώθηση της βιώσιμης χρηματοδότησης στον ιδιωτικό τομέα.

Συμπεράσματα και συστάσεις

82 Καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι η δράση της ΕΕ πρέπει να ενισχυθεί, προκειμένου να ανακατευθυνθεί η ιδιωτική και δημόσια χρηματοδότηση προς βιώσιμες επενδύσεις. Τα μέτρα του Σχεδίου Δράσης πρέπει να ολοκληρωθούν και να συνοδευτούν από δράσεις με στόχο να αντικατοπτριστεί καλύτερα το κοινωνικό και περιβαλλοντικό κόστος των μη βιώσιμων οικονομικών δραστηριοτήτων. Επιπλέον, η ΕΕ χρειάζεται να εφαρμόζει συνεπή κριτήρια για τον προσδιορισμό της βιωσιμότητας των επενδύσεων που στηρίζει, και να στοχεύσει καλύτερα τις προσπάθειες ούτως ώστε να δημιουργηθούν ευκαιρίες βιώσιμων επενδύσεων.

83 Διαπιστώσαμε ότι επτά από τις δέκα δράσεις του Σχεδίου Δράσης είχαν ως στόχο το βασικό ζήτημα της βελτίωσης της διαφάνειας σε σχέση με τις βιώσιμες δραστηριότητες και τα βιώσιμα χρηματοπιστωτικά προϊόντα. Μόνο μία δράση είχε ως στόχο να αντιμετωπίσει το βασικό ζήτημα της μείωσης του κινδύνου και του κόστους της χρηματοδότησης βιώσιμων επενδύσεων και το βασικό ζήτημα ενθάρρυνσης της ανάπτυξης αειφόρων έργων. Το Σχέδιο Δράσης δεν συνοδεύθηκε από ικανοποιητικά μέτρα που θα αντικατόπτριζαν το περιβαλλοντικό κόστος των μη βιώσιμων δραστηριοτήτων (σημεία [15-22](#)).

84 Πολλά μέτρα του Σχεδίου Δράσης σημείωσαν καθυστερήσεις και απαιτούνται περαιτέρω μέτρα για να γίνουν λειτουργικά. Η Επιτροπή εστίασε στην κατάρτιση της ταξινομίας της ΕΕ, η οποία μπορεί να αποσαφηνίσει ποιες δραστηριότητες είναι βιώσιμες και να αποτελέσει βάση για τη δημοσιοποίηση στοιχείων που αφορούν τη βιωσιμότητα από τον ιδιωτικό και τον δημόσιο τομέα. Η έναρξη ισχύος της ταξινομίας της ΕΕ έχει καθυστερήσει σημαντικά, με αποτέλεσμα να καθυστερούν και τα άλλα μέτρα που βασίζονται σε αυτήν, όπως η σήμανση των χρηματοπιστωτικών προϊόντων και η δημοσιοποίηση στοιχείων για τη βιωσιμότητα. Θεωρούμε ότι, όταν η ταξινομία της ΕΕ τεθεί σε ισχύ, δύναται να αποτελέσει ένα καλό, βασισμένο σε επιστημονικά δεδομένα εργαλείο, το οποίο θα βοηθά τους επενδυτές να ελέγχουν τις ευκαιρίες επενδύσεων και τις εταιρείες να ευθυγραμμίζουν τις οικονομικές τους δραστηριότητες με τους στόχους βιωσιμότητας (σημεία [27-36](#)).

85 Η αποτελεσματικότητα της ταξινομίας της ΕΕ και των συστημάτων σήμανσης θα εξαρτηθεί σε μεγάλο βαθμό από τη σε προαιρετική βάση υιοθέτησή τους και από το εάν η αξιοπιστία τους υποστηρίζεται από κατάλληλη επαλήθευση. Αυτό μπορεί να αποδειχθεί δύσκολο λόγω του αριθμού και της περιπλοκότητας των κριτηρίων της ταξινομίας της ΕΕ. Επιπλέον, η έκθεση του ιδιωτικού τομέα σε κινδύνους βιωσιμότητας και ο αντίκτυπος των εταιρειών στο περιβάλλον και την κοινωνία θα

παραμένουν ασαφείς έως ότου τεθούν σε ισχύ οι νέες ενωσιακές απαιτήσεις δημοσιοποίησης. Κατά την άποψή μας, η Επιτροπή δεν έχει ακόμα αποσαφηνίσει επαρκώς τις ρυθμίσεις σύμφωνα με τις οποίες θα επαληθεύουν οι αρμόδιες αρχές των κρατών μελών τη δημοσιοποίηση στοιχείων για τη βιωσιμότητα από συμμετέχοντες στη χρηματοπιστωτική αγορά, ενώ εκκρεμεί η νομοθετική έγκριση των προτεινόμενων ρυθμίσεων για τον έλεγχο της υποβολής στοιχείων από τις εταιρείες. Επιπλέον, τα μέτρα που ευνοούν τις μακροπρόθεσμες επενδύσεις εξακολουθούν να βρίσκονται σε προπαρασκευαστικό στάδιο, και δεν έχουν υποβληθεί νομοθετικές προτάσεις (σημεία 37-53).

Σύσταση 1 – Ολοκλήρωση των μέτρων του Σχεδίου Δράσης και αποσαφήνιση των ρυθμίσεων συμμόρφωσης και ελέγχου

Συνιστούμε στην Επιτροπή τα εξής:

- α) να ολοκληρώσει τα καθυστερημένα σκέλη των ρυθμιστικών μέτρων του Σχεδίου Δράσης, ειδικότερα την ταξινόμια της ΕΕ, και να παρακολουθήσει τη συνέχεια που δόθηκε στις προπαρασκευαστικές δράσεις στον τομέα της εταιρικής διακυβέρνησης·
- β) να αποσαφηνίσει τις ρυθμίσεις για την επαλήθευση των ισχυρισμών περί ευθυγράμμισης των υποκείμενων επενδύσεων χρηματοπιστωτικών προϊόντων με την ταξινόμια της ΕΕ·
- γ) να αποσαφηνίσει τον ρόλο των ελεγκτών και των εποπτικών αρχών στην επαλήθευση, αντίστοιχα, της υποβολής στοιχείων και των γνωστοποιήσεων σχετικά με τη βιωσιμότητα από τις εταιρείες και των δημοσιοποιήσεων των συμμετεχόντων στις χρηματοπιστωτικές αγορές.

Χρονοδιάγραμμα για την υλοποίηση της σύστασης: τέλη 2022 ως προς τα στοιχεία α), β) και γ).

86 Όπως επισημάνθηκε από την ομάδα εμπειρογνομόνων υψηλού επιπέδου, οι δράσεις της Επιτροπής για την ανακατεύθυνση της ιδιωτικής χρηματοδότησης προς βιώσιμες επενδύσεις δεν θα είναι αποτελεσματικές εάν δεν συμπεριληφθούν οι αρνητικές περιβαλλοντικές και κοινωνικές συνέπειες στην τιμή των οικονομικών δραστηριοτήτων. Σε αυτό το πλαίσιο, επισημαίνουμε ότι η Επιτροπή έχει αρχίσει να επεξεργάζεται προτάσεις για την αναθεώρηση του συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής της ΕΕ και του κανονισμού για τον επιμερισμό των προσπαθειών, που καλύπτουν τα υφιστάμενα μέτρα για τη μείωση των εκπομπών στην ΕΕ (σημεία 22-26)

Σύσταση 2 – Μεγαλύτερη συμβολή στη βιώσιμη χρηματοδότηση με τιμολόγηση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου

Προκειμένου να λαμβάνεται περισσότερο υπόψη το περιβαλλοντικό και κοινωνικό κόστος των μη βιώσιμων οικονομικών δραστηριοτήτων και να αυξηθεί η ελκυστικότητα της βιώσιμης χρηματοδότησης, συνιστούμε στην Επιτροπή να προσδιορίσει πρόσθετα μέτρα που θα έχουν ως σκοπό να εξασφαλίσουν ότι η τιμολόγηση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου αντικατοπτρίζει καλύτερα το περιβαλλοντικό κόστος τους.

Χρονοδιάγραμμα για την υλοποίηση της σύστασης: τέλος του 2022.

87 Η χρηματοδοτική στήριξη της ΕΕ για επενδύσεις δεν βασίζεται σε συνεπή πρότυπα βιωσιμότητας. Η ΕΤΕπ διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην παροχή χρηματοδότησης για βιώσιμα έργα με ευνοϊκούς όρους και στην αξιολόγηση της συμμόρφωσης με τα περιβαλλοντικά και κοινωνικά πρότυπα. Η ΕΤΕπ έχει επίσης προωθήσει τη βιώσιμη χρηματοδότηση μέσω διαλόγου με τους επενδυτές για την εφαρμογή κριτηρίων βιωσιμότητας. Ωστόσο, η ζήτηση για στήριξη του ΕΤΣΕ δεν κάλυψε επαρκώς όλους τους τομείς και τις γεωγραφικές περιοχές που χρειάζονται βιώσιμες επενδύσεις. Η στήριξη που χορηγήθηκε στο πλαίσιο του ΕΤΣΕ για δράση για το κλίμα στην Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη ήταν λιγότερη σε σύγκριση με άλλες περιοχές, και οι επενδύσεις για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή αντιπροσωπεύουν μόνο μικρό ποσοστό της υποστηριζόμενης από το ΕΤΣΕ χρηματοδότησης. Διαπιστώσαμε επίσης ότι οι ρυθμίσεις σχετικά με την αναφορά στοιχείων για το InvestEU δεν περιλαμβάνουν τα πραγματικά αποτελέσματα για το κλίμα και το περιβάλλον των έργων που εντάσσονται στις χρηματοδοτικές πράξεις, και δεν προβλέπουν δημοσιοποίηση των ποσών της χρηματοδότησης του InvestEU που παρακολουθείται σύμφωνα με τα κριτήρια της ταξινομίας της ΕΕ (σημεία 55-67).

Σύσταση 3 – Αναφορά στοιχείων για τα αποτελέσματα του InvestEU σε σχέση με το κλίμα και το περιβάλλον

Προκειμένου να αυξηθεί η διαφάνεια των επενδύσεων και των αποτελεσμάτων του InvestEU, συνιστούμε στην Επιτροπή τα εξής:

- α) να γνωστοποιεί το ύψος της χρηματοδότησης του InvestEU που παρακολουθείται μέσω της ταξινόμησης της ΕΕ και

- β) να αναφέρει στοιχεία σχετικά με τα αποτελέσματα που σχετίζονται με το κλίμα, όπως η πραγματική μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου, των σχετικών ολοκληρωμένων χρηματοδοτικών πράξεων.

Χρονοδιάγραμμα για την υλοποίηση της σύστασης: από τα τέλη του 2022.

88 Διαπιστώσαμε επίσης ότι η ΕΕ δεν εφαρμόζει προορατική προσέγγιση για τη δημιουργία μιας δεξαμενής με ικανό αριθμό βιώσιμων έργων. Σε προηγούμενη έκθεση, παρατηρήσαμε ότι ο Ευρωπαϊκός Κόμβος Επενδυτικών Συμβουλών διεκπεραίωσε λίγες αναθέσεις συμβουλευτικών υπηρεσιών σε τομείς προτεραιότητας, όπως η ενέργεια και οι μεταφορές, στην Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη. Επισημαίνουμε ότι, στη συνέχεια, σημειώθηκε πρόοδος στην εστίαση της συμβουλευτικής υποστήριξης σε αυτούς τους τομείς και στην ανάπτυξη έργων που θα μπορούσαν ενδεχομένως να υποστηριχθούν στο πλαίσιο της εγγύησης του InvestEU. Δεν υπάρχει, ωστόσο, καμία υπηρεσία σε επίπεδο ΕΕ να κατευθύνει ενεργά τους επενδυτές σε έργα, και οι δυνατότητες των εθνικών σχεδίων για την ενέργεια και το κλίμα να δημιουργούν βιώσιμα έργα δεν αξιοποιούνται επαρκώς (σημεία 69-73).

Σύσταση 4 – Δημιουργία δεξαμενής βιώσιμων έργων

Συνιστούμε στην Επιτροπή τα εξής:

- α) να δώσει προτεραιότητα στη συμβουλευτική υποστήριξη στις περιοχές και στους τομείς με υψηλές ανάγκες βιώσιμων επενδύσεων, αλλά χαμηλή ικανότητα να δρομολογήσουν τα απαραίτητα έργα, μεταξύ άλλων για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή·
- β) ενόψει της επερχόμενης επικαιροποίησης των εθνικών σχεδίων για την ενέργεια και το κλίμα, να βοηθήσει τα κράτη μέλη να βελτιώσουν την πληρότητα και τη συνοχή των στοιχείων που παρέχουν στα επικαιροποιημένα προσχέδιά τους σχετικά με τις επενδυτικές ανάγκες στους διάφορους τομείς και περιοχές, περιλαμβανομένων εκείνων στον τομέα της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή.

Χρονοδιάγραμμα για την υλοποίηση της σύστασης: τέλος του 2023.

89 Οι ρυθμίσεις για την αξιολόγηση της βιωσιμότητας των δαπανών της ΕΕ δεν ακολουθούν πλήρως τις ορθές πρακτικές βιώσιμης χρηματοδότησης όσον αφορά την εφαρμογή της αρχής της «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης» και των περιβαλλοντικών και κοινωνικών κριτηρίων που βασίζονται σε επιστημονικά δεδομένα, όπως αυτά που αναπτύχθηκαν για την ταξινόμηση της ΕΕ. Διαπιστώσαμε ότι

δεν υπάρχει συνεπής και δεσμευτική απαίτηση για όλες τις δραστηριότητες που λαμβάνουν χρηματοδότηση από την ΕΕ να εφαρμόζουν την αρχή της «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης». Μολονότι η εν λόγω αρχή θεσπίστηκε για τα ταμεία που καλύπτονται από τον κανονισμό περί κοινών διατάξεων και τον κανονισμό για τον ΜΑΑ, δεν εισήχθη, παραδείγματος χάριν, στη σχετική νομοθεσία της κοινής γεωργικής πολιτικής. Η Επιτροπή έχει εκδώσει κατευθυντήριες γραμμές μόνο για την εφαρμογή της αρχής στο πλαίσιο του ΜΑΑ. Ωστόσο, η χρήση των κριτηρίων ταξινομίας της ΕΕ κατά την εφαρμογή αυτής της αρχής στο πλαίσιο του ΜΑΑ είναι προαιρετική. Επίσης, δεν εντοπίσαμε σε άλλα προγράμματα δαπανών της ΕΕ πλην του InvestEU απαιτήσεις αξιολόγησης μεμονωμένων επενδύσεων με βάση κοινωνικά και περιβαλλοντικά πρότυπα, ανάλογα με αυτά που εφαρμόζει η ΕΤΕπ. Αυτό σημαίνει ότι για τις ίδιες δραστηριότητες που χρηματοδοτούνται από διαφορετικά προγράμματα της ΕΕ μπορεί να χρησιμοποιούνται μη επαρκώς αυστηρά ή διαφορετικά κριτήρια για τον προσδιορισμό της περιβαλλοντικής και κοινωνικής βιωσιμότητας (σημεία 74-78).

90 Οι διαδικασίες για την παρακολούθηση της συμβολής του προϋπολογισμού της ΕΕ στους κλιματικούς στόχους δεν είναι εξίσου αυστηρές και επιστημονικά τεκμηριωμένες με τα κριτήρια της ταξινομίας της ΕΕ που η ΕΤΕπ έχει δεσμευτεί να εφαρμόζει. Μη εφαρμόζοντας την ταξινομία της ΕΕ στον ενωσιακό προϋπολογισμό, η ΕΕ κινδυνεύει να υπονομεύσει τις προσπάθειές της για προώθηση της βιώσιμης χρηματοδότησης στον ιδιωτικό τομέα. Επίσης, υπάρχει κίνδυνος να υπερεκτιμηθεί η συμβολή του ενωσιακού προϋπολογισμού στη δράση για το κλίμα και να μην είναι συγκρίσιμη με τα αριθμητικά στοιχεία της παρακολούθησης του κλίματος από την ΕΤΕπ και το InvestEU. Τέλος, υπάρχει ο κίνδυνος στην ΕΕ να εξασφαλιστεί χρηματοδότηση για το κλιματικό σκέλος του ΜΑΑ που δεν θα πληροί τα πρότυπα της ταξινομίας της ΕΕ, τα οποία θα ισχύουν για το πρότυπο πράσινων ομολόγων της ΕΕ. Αυτό μπορεί να επηρεάσει επίσης την προθυμία της χρηματοπιστωτικής αγοράς να αγοράσει πράσινα ομόλογα και να χρηματοδοτήσει τον ΜΑΑ (σημεία 79-81).

Σύσταση 5 – Συνεπής εφαρμογή της αρχής της «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης» και των κριτηρίων της ταξινομίας της ΕΕ σε όλον τον προϋπολογισμό της ΕΕ

Συνιστούμε στην Επιτροπή τα εξής:

- α) να εφαρμόζει την αρχή της «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης» σε όλον τον προϋπολογισμό της ΕΕ·
- β) να συμπεριλάβει στην πρόταση αναθεωρημένου δημοσιονομικού κανονισμού την αρχή της «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης»·

- γ) να ενσωματώσει πλήρως τα κριτήρια της ταξινομίας της ΕΕ στη μεθοδολογία της ΕΕ για την παρακολούθηση του κλίματος μόλις και όταν καταστούν διαθέσιμα·
- δ) να συμπληρώσει τις τρέχουσες απαιτήσεις αναφοράς στοιχείων σχετικά με τη συνεισφορά του προϋπολογισμού της ΕΕ στη δράση για το κλίμα, με γνωστοποιήσεις των σχετικών με το κλίμα δαπανών της ΕΕ που συνδέονται με την εφαρμογή συντελεστή 100 % βάσει των κριτηρίων της ταξινομίας της ΕΕ.

Χρονοδιάγραμμα για την υλοποίηση της σύστασης: κατόπιν της έγκρισης των κατ' εξουσιοδότηση πράξεων της ταξινομίας της ΕΕ (2022).

91 Τέλος, η Επιτροπή δεν είχε υποβάλει έκθεση σχετικά με την εφαρμογή του Σχεδίου Δράσης έως τον Ιούλιο του 2021. Επιπλέον, η Επιτροπή δεν ανέπτυξε δείκτες επιδόσεων σε σχέση με τους στόχους του Σχεδίου Δράσης. Χωρίς τέτοιους δείκτες, δεν θα είναι δυνατή η παρακολούθηση της προόδου και η αξιολόγηση των επιδόσεων όσον αφορά την ανακατεύθυνση της χρηματοδότησης προς βιώσιμες επενδύσεις (σημεία [27-29](#)).

Σύσταση 6 – Παρακολούθηση και αναφορά στοιχείων σχετικά με το Σχέδιο Δράσης για τη βιώσιμη χρηματοδότηση και οποιαδήποτε μελλοντική στρατηγική

Συνιστούμε στην Επιτροπή τα εξής:

- α) να αναπτύξει κοινούς δείκτες επιδόσεων που θα διευκολύνουν την καλύτερη παρακολούθηση της προόδου·
- β) να αναφέρει στοιχεία σχετικά με την εφαρμογή του Σχεδίου Δράσης και κάθε νέας στρατηγικής για τη βιώσιμη χρηματοδότηση.

Χρονοδιάγραμμα: τέλος του 2023.

Η παρούσα έκθεση εγκρίθηκε από το Τμήμα V, του οποίου προεδρεύει ο Tony Murphy, Μέλος του Ελεγκτικού Συνεδρίου, στο Λουξεμβούργο, στις 20 Ιουλίου 2021.

Για το Ελεγκτικό Συνέδριο

Klaus-Heiner LEHNE
Πρόεδρος

Παραρτήματα

Παράρτημα Ι – Πεδίο που καλύπτουν οι βασικές συστάσεις της ομάδας εμπειρογνομόνων υψηλού επιπέδου στο Σχέδιο Δράσης

Βασικές συστάσεις της ΟΕΥΕ		Σχετικά μέρη του Σχεδίου Δράσης
1	Καθιέρωση και διατήρηση κοινής ταξινόμιας βιωσιμότητας σε επίπεδο ΕΕ	Δράση 1: Καθιέρωση ευρωπαϊκού συστήματος ταξινόμησης για αειφόρες δραστηριότητες
2	Αποσαφήνιση των καθηκόντων των επενδυτών ώστε να υιοθετούν περισσότερο μακρόπνοη προσέγγιση και προτιμήσεις βιωσιμότητας	Δράση 4: Ενσωμάτωση της διάστασης της βιωσιμότητας κατά την παροχή χρηματοοικονομικών συμβουλών Δράση 7: Αποσαφήνιση των καθηκόντων των θεσμικών επενδυτών και των διαχειριστών περιουσιακών στοιχείων
3	Αναβάθμιση των κανόνων δημοσιοποίησης, προκειμένου να καταστούν πλήρως διαφανείς οι σχετικοί με τη βιωσιμότητα κίνδυνοι, ξεκινώντας από την κλιματική αλλαγή	Δράση 7: Αποσαφήνιση των καθηκόντων των θεσμικών επενδυτών και των διαχειριστών περιουσιακών στοιχείων Δράση 9: Ενίσχυση της δημοσιοποίησης στοιχείων για τη βιωσιμότητα και της θέσπισης λογιστικών κανόνων
4	Βασικά στοιχεία μιας στρατηγικής για τους ιδιώτες επενδυτές σχετικά με τη βιώσιμη χρηματοδότηση: επενδυτικές συμβουλές, οικολογικό σήμα και ελάχιστα πρότυπα κοινωνικά υπεύθυνων επενδύσεων	Δράση 2: Δημιουργία προτύπων και σήμανσης για οικολογικά χρηματοπιστωτικά προϊόντα Δράση 4: Ενσωμάτωση της διάστασης της βιωσιμότητας κατά την παροχή χρηματοοικονομικών συμβουλών
5	Ανάπτυξη και εφαρμογή επίσημων ευρωπαϊκών προτύπων και σημάτων βιωσιμότητας, ξεκινώντας από τα πράσινα ομόλογα	Δράση 2: Δημιουργία προτύπων και σήμανσης για οικολογικά χρηματοπιστωτικά προϊόντα

Βασικές συστάσεις της ΟΕΥΕ		Σχετικά μέρη του Σχεδίου Δράσης
6	Δημιουργία της οντότητας «Sustainable Infrastructure Europe»	Δεν υπάρχει σχετική δράση στο Σχέδιο Δράσης
7	Διακυβέρνηση και ηγεσία (καλύτερη ευθυγράμμιση της εταιρικής νοοτροπίας με μια μακρόπνοη προοπτική)	Δράση 10: Προώθηση της εταιρικής διακυβέρνησης με γνώμονα την αειφορία και μετριασμός της βραχυπρόθεσμης προσέγγισης στις κεφαλαιαγορές
8	Συμπερίληψη της βιωσιμότητας στην εποπτική εντολή των ΕΕΑ και επέκταση του ορίζοντα της παρακολούθησης κινδύνων	Δράση 4: Ενσωμάτωση της διάστασης της βιωσιμότητας κατά την παροχή χρηματοοικονομικών συμβουλών Δράση 8: Ενσωμάτωση της διάστασης της βιωσιμότητας στις απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας

Παράρτημα II – Υλοποίηση και επακόλουθο των δράσεων του Σχεδίου Δράσης της ΕΕ

Υλοποίηση και επακόλουθο των δράσεων στο «Σχέδιο Δράσης της ΕΕ: Χρηματοδότηση της αειφόρου ανάπτυξης» έως τα τέλη Ιουλίου 2021

Δράση	Αριθ.	Σχεδιαζόμενο επακόλουθο από το Σχέδιο Δράσης	Σχεδιαζόμενη/πραγματική υλοποίηση (προσθήκη κατάστασης)	Κατάσταση	Αναμενόμενο τελικό επακόλουθο	Τρόπος υλοποίησης
Στόχος 1: Αναπροσανατολισμός της ροής κεφαλαίων προς βιώσιμες επενδύσεις						
Δράση 1 Ταξινόμια της ΕΕ	1.	Νομοθετική πρόταση της Επιτροπής σχετικά με τη θέσπιση πλαισίου για τη διευκόλυνση των βιώσιμων επενδύσεων, που εστάλη από την Επιτροπή στη νομοθετική αρχή	T2 2018/T2 2018		Κανονισμός για την ταξινόμια σχετικά με τη θέσπιση πλαισίου για τη διευκόλυνση των βιώσιμων επενδύσεων	
	2.	Τεχνική έκθεση της ομάδας τεχνικών εμπειρογνομόνων (TEG) για τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και την προσαρμογή σε αυτήν	T1 2019/T2 2020		Ταξινόμια της ΕΕ για τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και την προσαρμογή σε αυτήν	
	3.	Τεχνική έκθεση της TEG σχετικά με την ταξινόμια για τις υπόλοιπες τέσσερις περιβαλλοντικές δραστηριότητες (το έργο έχει αναλάβει τώρα η πλατφόρμα για τη βιώσιμη χρηματοδότηση)	T2 2019/;		Ταξινόμια της ΕΕ για το νερό, τα απόβλητα, την πρόληψη της ρύπανσης και τη βιοποικιλότητα	
Δράση 2	4.	Έκθεση της TEG για το πρότυπο πράσινων ομολόγων της ΕΕ	T2 2019/T1 2020		Πρότυπο πράσινων ομολόγων της ΕΕ	

Δράση	Αριθ.	Σχεδιαζόμενο επακόλουθο από το Σχέδιο Δράσης	Σχεδιαζόμενη/πραγματική υλοποίηση (προσθήκη κατάστασης)	Κατά-σταση	Αναμενόμενο τελικό επακόλουθο	Τρόπος υλοποίησης
Πρότυπα και σήματα	5.	Κατ' εξουσιοδότηση πράξη της Επιτροπής σχετικά με το ενημερωτικό δελτίο για τις εκδόσεις πράσινων ομολόγων	T2 2019/;		Περιεχόμενο ενημερωτικού δελτίου για τα προτυποποιημένα πράσινα ομόλογα	
	6.	Σχέδιο τεχνικής έκθεσης του JRC σχετικά με το οικολογικό σήμα της ΕΕ για τα χρηματοπιστωτικά προϊόντα	;/T4 2019		Δημιουργία εθελοντικού συστήματος ενωσιακής εμβέλειας για τη σήμανση των χρηματοπιστωτικών προϊόντων	
Δράση 3 Πρώθηση βιώσιμων επενδύσεων	7.	Βελτίωση της αποτελεσματικότητας και του αντικτύπου των μέσων που στοχεύουν στη στήριξη των βιώσιμων επενδύσεων	Επαναλαμβανόμενη δράση		Βελτιωμένη αποδοτικότητα και αντίκτυπος διαφόρων μέσων της ΕΕ, μεταξύ των οποίων η ενίσχυση της συμβουλευτικής ικανότητας για την ανάπτυξη βιώσιμων έργων	
Δράση 4 Ενσωμάτωση της διάστασης της βιωσιμότητας στις χρηματοοικονομικές συμβουλές	8.	Πρόταση της Επιτροπής για κατ' εξουσιοδότηση πράξη MiFID II και IDD	T2 2018/T4 2020		Οι επιχειρήσεις επενδύσεων και οι διανομείς ασφαλιστικών προϊόντων προσφέρουν κατάλληλα προϊόντα που ανταποκρίνονται στις ανάγκες των πελατών όσον αφορά τις προτιμήσεις βιωσιμότητας. Υποχρεωτική αξιολόγηση αυτών των προτιμήσεων των πελατών όταν παρέχονται συμβουλές για επενδυτικά προϊόντα ασφαλίσεων.	
	9.	Η ESMA περιλαμβάνει τις προτιμήσεις αειφορίας στις κατευθυντήριες γραμμές της για την αξιολόγηση της βιωσιμότητας	T4 2018/T4 2020		Κατευθυντήριες γραμμές της ESMA για τους συμβούλους επενδύσεων και τους διαχειριστές χαρτοφυλακίων σχετικά με την ορθή	

Δράση	Αριθ.	Σχεδιαζόμενο επακόλουθο από το Σχέδιο Δράσης	Σχεδιαζόμενη/πραγματική υλοποίηση (προσθήκη κατάστασης)	Κατά-σταση	Αναμενόμενο τελικό επακόλουθο	Τρόπος υλοποίησης
					πρακτική συλλογής πληροφοριών για τις προτιμήσεις των πελατών όσον αφορά τις παραμέτρους ΠΚΔ.	
Δράση 5 Δείκτες αξιολόγησης της βιωσιμότητας	10.	Κατ' εξουσιοδότηση πράξεις της Επιτροπής για τη συνεκτίμηση των παραμέτρων ΠΚΔ στη μεθοδολογία των δεικτών αναφοράς	T2 2018/T3 2020	✓	Κανονισμός που απαιτεί από τις εταιρείες που δημοσιεύουν χρηματοοικονομικούς δείκτες αναφοράς να εξηγούν πώς αντικατοπτρίζονται τα κριτήρια ΠΚΔ στη μεθοδολογία των δεικτών αναφοράς	
	11.	Δημιουργία δύο νέων τύπων κλιματικών δεικτών αναφοράς	T2 2018/T2 2018	✓	Δείκτης αναφοράς για την κλιματική μετάβαση (CTB) Δείκτης αναφοράς ευθυγραμμισμένος με τη συμφωνία του Παρισιού (PAB)	
	12.	Έκθεση TEG για τους δείκτες αναφοράς	T2 2019/T3 2019	✓	Συστάσεις σχετικά με τις απαιτήσεις δημοσιοποίησης των παραμέτρων ΠΚΔ και τις ελάχιστες τεχνικές απαιτήσεις για τους CTB και PAB της ΕΕ	
Στόχος 2: Ενσωμάτωση της διάστασης της βιωσιμότητας στη διαχείριση κινδύνων στον χρηματοοικονομικό τομέα						
Δράση 6 Βιωσιμότητα στις πιστοληπτικές αξιολογήσεις και στην έρευνα	13.	Έκθεση προόδου της Επιτροπής για τις δράσεις που αφορούν τους οργανισμούς αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας	T3 2019/;	✗	Γνωμοδότηση σχετικά με τα απαιτούμενα μέτρα για τη βελτίωση της διαφάνειας και της συνεκτίμησης των ΠΚΔ παραμέτρων στις πιστοληπτικές αξιολογήσεις	

Δράση	Αριθ.	Σχεδιαζόμενο επακόλουθο από το Σχέδιο Δράσης	Σχεδιαζόμενη/πραγματική υλοποίηση (προσθήκη κατάστασης)	Κατά-σταση	Αναμενόμενο τελικό επακόλουθο	Τρόπος υλοποίησης
					που δημοσιεύονται από οργανισμούς αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας	
	14.	Αξιολόγηση από την ESMA των υφιστάμενων πρακτικών στην αγορά πιστοληπτικής αξιολόγησης· κατευθυντήριες γραμμές της ESMA σχετικά με τη δημοσιοποίηση των παραμέτρων ΠΚΔ για τους οργανισμούς αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας	T2 2019/T2 2019		Κατευθυντήριες γραμμές της ESMA σχετικά με τις απαιτήσεις γνωστοποίησης που ισχύουν για τις πιστοληπτικές αξιολογήσεις και συνεκτίμηση αυτών των κατευθυντηρίων γραμμών στο εποπτικό έργο της ESMA	
	15.	Μελέτη για τις αξιολογήσεις και την έρευνα ως προς τη βιωσιμότητα	T2 2019/T4 2020		Μελέτη για τις αξιολογήσεις και την έρευνα ως προς τη βιωσιμότητα	
Δράση 7 Καθήκοντα επενδυτών	16.	Πρόταση κανονισμού της Επιτροπής περί γνωστοποιήσεων αειφορίας στον τομέα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών	T2 2018/T4 2020		Τροποποιήσεις στα πλαίσια MiFID II, UCITS, AIFMD, IDD και «Φερεγγυότητα II»: Αποσαφήνιση του πώς οι διαχειριστές περιουσιακών στοιχείων, οι ασφαλιστικές εταιρείες και οι σύμβουλοι επενδύσεων θα πρέπει να ενσωματώνουν τους κινδύνους βιωσιμότητας στις τρέχουσες οργανωτικές και επιχειρησιακές διαδικασίες τους.	
Δράση 8 Απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας	17.	Ενσωμάτωση των κλιματικών κινδύνων στις πολιτικές διαχείρισης κινδύνων των ιδρυμάτων και πιθανή βαθμονόμηση των κεφαλαιακών απαιτήσεων των	T4 2019/T2 2019		Ενσωμάτωση των κλιματικών κινδύνων στις πολιτικές διαχείρισης κινδύνων των ιδρυμάτων και πιθανή βαθμονόμηση των κεφαλαιακών	

Δράση	Αριθ.	Σχεδιαζόμενο επακόλουθο από το Σχέδιο Δράσης	Σχεδιαζόμενη/πραγματική υλοποίηση (προσθήκη κατάστασης)	Κατά-σταση	Αναμενόμενο τελικό επακόλουθο	Τρόπος υλοποίησης
		τραπεζών, ώστε να λαμβάνονται υπόψη τα κριτήρια χρηματοπιστωτικής σταθερότητας και βιωσιμότητας της ταξινόμιας της ΕΕ			απαιτήσεων των τραπεζών, ώστε να λαμβάνονται υπόψη τα κριτήρια χρηματοπιστωτικής σταθερότητας και βιωσιμότητας της ταξινόμιας της ΕΕ	
	18.	Αξιολόγηση από την Ευρωπαϊκή Αρχή Ασφαλίσεων και Επαγγελματικών Συντάξεων (ΕΙΟΡΑ) πώς μπορούν οι εκδότες να συμβάλουν στον προσδιορισμό, τη μέτρηση και τη διαχείριση των κινδύνων που προκύπτουν από την κλιματική αλλαγή μέσω των δραστηριοτήτων τους	T3 2019/T3 2019		Γνωμοδότηση της ΕΙΟΡΑ πώς μπορούν οι ασφαλιστές να συμβάλουν στον προσδιορισμό, τη μέτρηση και τη διαχείριση των κινδύνων που προκύπτουν από την κλιματική αλλαγή, μέσω των επενδυτικών και ασφαλιστικών δραστηριοτήτων τους	
Στόχος 3: Ενίσχυση της διαφάνειας και του μακρόπνοου χαρακτήρα των οικονομικών δραστηριοτήτων						
Δράση 9 Δημοσιοποίηση στοιχείων σε σχέση με τη βιωσιμότητα	19.	Συμπεράσματα της Επιτροπής με βάση τον έλεγχο καταλληλότητας όσον αφορά τη δημοσιοποίηση εταιρικών στοιχείων	T2 2019/T2 2021		Τα συμπεράσματα του ελέγχου καταλληλότητας αναμένεται να τροφοδοτήσουν την πρόταση της Επιτροπής να αναθεωρηθεί η οδηγία για τη δημοσιοποίηση μη χρηματοοικονομικών πληροφοριών (NFRD)	
	20.	Αναθεώρηση των κατευθυντηρίων γραμμών για τις μη χρηματοοικονομικές πληροφορίες όσον αφορά τις σχετικές με το κλίμα πληροφορίες των μεγάλων οντοτήτων	T2 2019/T2 2019		Συμπλήρωμα της NFRD: κατευθυντήριες γραμμές για την ενσωμάτωση των σχετικών με το κλίμα πληροφοριών στις λοιπές χρηματοοικονομικές και μη χρηματοοικονομικές πληροφορίες.	

Δράση	Αριθ.	Σχεδιαζόμενο επακόλουθο από το Σχέδιο Δράσης	Σχεδιαζόμενη/πραγματική υλοποίηση (προσθήκη κατάστασης)	Κατά-σταση	Αναμενόμενο τελικό επακόλουθο	Τρόπος υλοποίησης
		δημοσίου συμφέροντος (άνω των 500 εργαζομένων)				
	21.	Πρόταση που απαιτεί από τους διαχειριστές περιουσιακών στοιχείων και τους θεσμικούς επενδυτές να γνωστοποιούν πώς συνεκτιμούν τους παράγοντες βιωσιμότητας στη διαδικασία λήψης επενδυτικών αποφάσεων	T2 2018/T2 2018		Νέες απαιτήσεις διαφάνειας για τους διαχειριστές περιουσιακών στοιχείων και τους θεσμικούς επενδυτές, που αφορούν: – την ενσωμάτωση των κινδύνων βιωσιμότητας στη λήψη επενδυτικών αποφάσεων· – τη συνεκτίμηση των κύριων δυσμενών επιπτώσεων των επενδυτικών αποφάσεων στη βιωσιμότητα· – τις πληροφορίες πώς οι πολιτικές αποδοχών συνάδουν με την ενσωμάτωση κριτηρίων βιωσιμότητας²⁹.	
	22.	Δημιουργία ευρωπαϊκού εργαστηρίου υποβολής εταιρικών αναφορών (ECRL) στην EFRAG	T3 2018/T3 2018		Το ECRL αναμένεται να ενθαρρύνει την καινοτομία στον τομέα της υποβολής εταιρικών αναφορών και να διευκολύνει τον διάλογο μεταξύ εταιρειών, χρηστών και άλλων σχετικών ενδιαφερόμενων μερών	
	23.	Συστηματικό αίτημα της Επιτροπής προς την EFRAG να αξιολογήσει τον αντίκτυπο των νέων διεθνών προτύπων χρηματοοικονομικής αναφοράς (ΔΠΧΑ) στις βιώσιμες επενδύσεις	Επαναλαμβανόμενη δράση		Το 2019, ο πρόεδρος του Συμβουλίου Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB) ενημέρωσε ότι το Ίδρυμα ΔΠΧΑ δεν είναι κατάλληλα εξοπλισμένο για να εισέλθει στο	

Δράση	Αριθ.	Σχεδιαζόμενο επακόλουθο από το Σχέδιο Δράσης	Σχεδιαζόμενη/πραγματική υλοποίηση (προσθήκη κατάστασης)	Κατάσταση	Αναμενόμενο τελικό επακόλουθο	Τρόπος υλοποίησης
					πεδίο της υποβολής στοιχείων βιωσιμότητας και θα πρέπει να εστιάζει στις ανάγκες χρηματοοικονομικών πληροφοριών των επενδυτών. Το IASB αποφάσισε να μην λαμβάνει υπόψη τις επιπτώσεις στη βιωσιμότητα κατά την ανάπτυξη των ΔΠΧΑ.	
	24.	Αίτημα της Επιτροπής στην EFRAG να διερευνήσει ορθούς εναλλακτικούς τρόπους λογιστικής αντιμετώπισης της επιμέτρησης της εύλογης αξίας για τα μακροπρόθεσμα επενδυτικά χαρτοφυλάκια μετοχικών κεφαλαίων και μέσω των μετοχικού τύπου	T2 2018/T1 2020		Αφού έλαβε τεχνικές συμβουλές από την EFRAG, η Επιτροπή άρχισε συνεργασία με το IASB, στο πλαίσιο της επισκόπησης του ΔΠΧΑ 9 από το IASB, μετά την εφαρμογή του, σχετικά με την επαναφορά της ανακύκλωσης για τους συμμετοχικούς τίτλους ως τροποποίηση του ΔΠΧΑ 9 από το IASB. Το IASB έχει παρατείνει την προαιρετική αναβολή της εφαρμογής του ΔΠΧΑ 9 από τους ασφαλιστές έως την 1η Ιανουαρίου 2023. Οι ασφαλιστές ως σημαντική ομάδα μακροπρόθεσμων επενδυτών δεν χρειάζεται ακόμα να περιοριστούν από τη μη ανακύκλωση του ΔΠΧΑ 9.	
	25.	Έκθεση της Επιτροπής σχετικά με τον αντίκτυπο του ΔΠΧΑ 9 στις μακροπρόθεσμες επενδύσεις	T4 2018/;			

Δράση	Αριθ.	Σχεδιαζόμενο επακόλουθο από το Σχέδιο Δράσης	Σχεδιαζόμενη/πραγματική υλοποίηση (προσθήκη κατάστασης)	Κατά-σταση	Αναμενόμενο τελικό επακόλουθο	Τρόπος υλοποίησης
Δράση 10 Βιώσιμη εταιρική διακυβέρνηση	26.	Αξιολόγηση πιθανών τρόπων προώθησης της βιώσιμης εταιρικής διακυβέρνησης	T2 2019/T1 2020		Μελέτη σχετικά με τις απαιτήσεις δέουσας επιμέλειας σε ολόκληρη την αλυσίδα εφοδιασμού: 1. αξιολόγηση ανάγκης να απαιτείται από τα διοικητικά συμβούλια των εταιρειών να δημοσιοποιούν στρατηγική βιωσιμότητας 2. αξιολόγηση ανάγκης να ενεργούν οι διευθυντές με γνώμονα το μακροπρόθεσμο συμφέρον της εταιρείας 3. διερεύνηση αδικαιολόγητων βραχυπρόθεσμων πιέσεων	
	27.	Έκθεση σχετικά με τις αδικαιολόγητες βραχυπρόθεσμες πιέσεις από την ESMA, την EAT και την EIOPA	T1 2019/T4 2019		Συμβουλή: να υιοθετηθεί μια περισσότερο μακρόπνοη προοπτική μεταξύ των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων μέσω σαφέστερων νομικών διατάξεων για τη βιωσιμότητα	
 Υλοποιήθηκε εγκαίρως Υλοποιήθηκε με καθυστέρηση Δεν υλοποιήθηκε Επαναλαμβανόμενο Υποχρεωτικά μέσα Προαιρετικά μέσα Έρευνα και μελέτες						

Πηγή: ΕΕΣ.

Παράρτημα III – Σημαντικότερες και πλέον πρόσφατες εξελίξεις που αφορούν το Σχέδιο Δράσης

Σχέδιο Δράσης	Σημαντικότερες και πλέον πρόσφατες εξελίξεις
Δράση 1: Καθιέρωση ευρωπαϊκού συστήματος ταξινόμησης για αειφόρες δραστηριότητες	— Τον Μάρτιο του 2020, η Επιτροπή δημοσίευσε το έγγραφο Taxonomy: Final report of the Technical Expert Group on Sustainable Finance (Ταξινομία: Τελική έκθεση της ομάδας τεχνικών εμπειρογνομόνων για τη βιώσιμη χρηματοδότηση), συμπεριλαμβανομένων συστάσεων για τον σχεδιασμό της ταξινόμιας της ΕΕ. Το τεχνικό παράρτημα, που συμπληρώνει την έκθεση, περιέχει πρόταση για τα τεχνικά κριτήρια ελέγχου των οικονομικών δραστηριοτήτων που μπορούν να συμβάλουν σημαντικά στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής ή στην προσαρμογή σε αυτήν. — Ο κανονισμός για την ταξινομία σχετικά με τη θέσπιση πλαισίου για τη διευκόλυνση των βιώσιμων επενδύσεων εγκρίθηκε τον Ιούνιο του 2020. — Τον Νοέμβριο του 2020, η Επιτροπή δημοσίευσε σχέδιο κατ' εξουσιοδότηση πράξης για την εφαρμογή των τεχνικών κριτηρίων ελέγχου για τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και την προσαρμογή σε αυτήν. — Τον Απρίλιο του 2021, η Επιτροπή δημοσίευσε το τροποποιημένο σχέδιο κατ' εξουσιοδότηση πράξης για την εφαρμογή των τεχνικών κριτηρίων ελέγχου για τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και την προσαρμογή σε αυτήν. Η κατ' εξουσιοδότηση πράξη εκδόθηκε στα τέλη Ιουνίου 2021 και θα εφαρμοστεί από την 1η Ιανουαρίου 2022.
Δράση 2: Κατάρτιση προτύπων και σήμανσης για τα οικολογικά χρηματοπιστωτικά προϊόντα	— Το 2019, η TEG πρότεινε να δημιουργηθεί ένα εθελοντικό πρότυπο πράσινων ομολόγων της ΕΕ. Αυτό θα απαιτούσε τη χρηματοδότηση δραστηριοτήτων που συμμορφώνονται με τα τεχνικά κριτήρια ελέγχου της ταξινόμιας της ΕΕ. Οι εκδότες θα υποχρεούνταν να υποβάλλουν στοιχεία, παραδείγματος χάριν, για τις δραστηριότητες που χρηματοδοτούνται μέσω του πράσινου ομολόγου. — Η Επιτροπή πραγματοποίησε δημόσια διαβούλευση για το πρότυπο πράσινων ομολόγων της ΕΕ από τον Ιούνιο έως τον Οκτώβριο του 2020. Η Επιτροπή υπέβαλε νομοθετική πρόταση για ένα πρότυπο για τα ευρωπαϊκά πράσινα ομόλογα στις 6 Ιουλίου 2021. — Τον Οκτώβριο του 2020, το Κοινό Κέντρο Ερευνών της Επιτροπής παρουσίασε σχέδιο κριτηρίων για τα λιανικά χρηματοπιστωτικά προϊόντα με σκοπό την ταξινόμησή τους ως βιώσιμων. Τα κριτήρια αυτά, μόλις αναπτυχθούν, θα εγκριθούν με απόφαση της Επιτροπής, που αναμένεται έως το τέλος του 2021 / αρχές 2022. Οι εργασίες για την ανάπτυξη κριτηρίων οικολογικού σήματος της ΕΕ για τα λιανικά χρηματοπιστωτικά προϊόντα βρίσκονται σε εξέλιξη.
Δράση 3: Πρωώθηση των επενδύσεων σε αειφόρα έργα	— Θέσπιση του κανονισμού InvestEU τον Μάρτιο του 2021 και αύξηση της ενσωμάτωσης της διάστασης του κλίματος στον προϋπολογισμό της ΕΕ στο 30 %.
Δράση 4: Ενσωμάτωση της διάστασης της βιωσιμότητας στην επενδυτική συμβουλευτική	— Οι επικαιροποιημένες κατευθυντήριες γραμμές της ESMA προβλέπουν μόνο ότι η ενσωμάτωση της διάστασης της αειφορίας στις επενδυτικές συμβουλές «θα ήταν μια ορθή πρακτική». — Οι κατ' εξουσιοδότηση κανονισμοί που αφορούν τη συνεκτίμηση των προτιμήσεων αειφορίας των πελατών λιανικής στις χρηματοοικονομικές

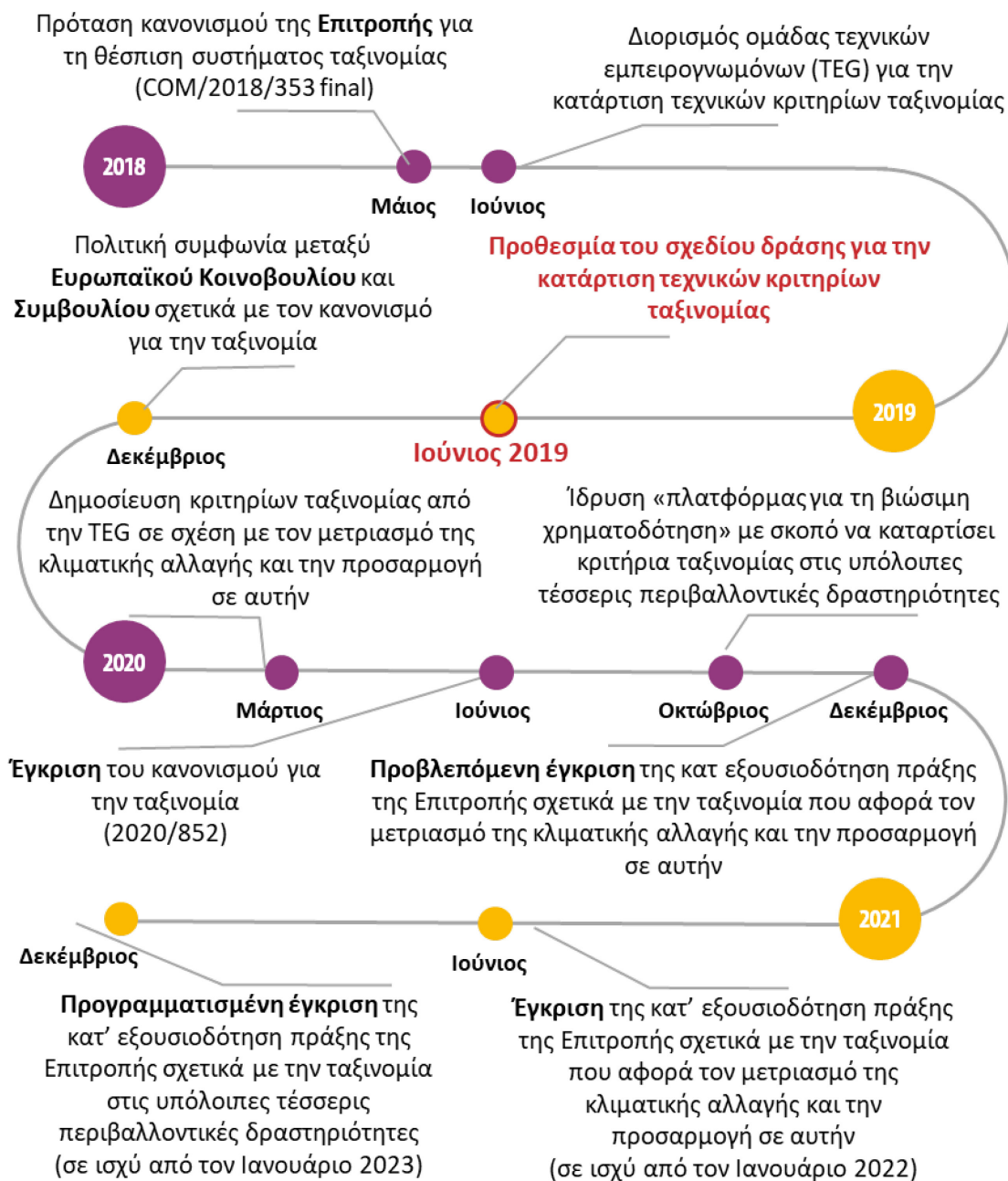
Σχέδιο Δράσης	Σημαντικότερες και πλέον πρόσφατες εξελίξεις
	συμβουλές εγκρίθηκαν από την Επιτροπή στις 21 Απριλίου 2021. Αφορούν τις επενδύσεις και την ασφαλιστική συμβουλευτική.
Δράση 5: Ανάπτυξη δεικτών αξιολόγησης της βιωσιμότητας	— Η τροποποίηση του κανονισμού σχετικά με τους ενωσιακούς δείκτες αναφοράς για την κλιματική μετάβαση του Νοεμβρίου 2019 δημιουργεί τους εξής δύο τύπους κλιματικών δεικτών αναφοράς της ΕΕ: «ενωσιακοί δείκτες αναφοράς για την κλιματική μετάβαση» και «ενωσιακοί δείκτες αναφοράς ευθυγραμμισμένοι με τη συμφωνία του Παρισιού». Ο κανονισμός απαιτεί επίσης από την Επιτροπή να αξιολογήσει τη σκοπιμότητα ενός ευρύτερου «δείκτη αναφοράς ΠΚΔ». — Μετά την τελική έκθεση της TEG σχετικά με τους κλιματικούς δείκτες αναφοράς της ΕΕ και τις γνωστοποιήσεις ΠΚΔ για τους δείκτες αναφοράς, η Επιτροπή ενέκρινε, στις 17 Ιουλίου 2020, κατ' εξουσιοδότηση πράξεις για τη θέσπιση της δημοσιοποίησης στοιχείων που αφορούν τους περιβαλλοντικούς, κοινωνικούς και σχετικούς με τη διακυβέρνηση παράγοντες.
Δράση 6: Καλύτερη ενσωμάτωση της διάστασης της αειφορίας στις πιστοληπτικές αξιολογήσεις και στην έρευνα αγοράς	— Το 2019, η ESMA δημοσίευσε τεχνικές συμβουλές για τις παραμέτρους αειφορίας στην αγορά αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας και κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις απαιτήσεις δημοσιοποίησης στοιχείων που ισχύουν για τους οργανισμούς αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας. — Το 2020, η Επιτροπή ανέθεσε σε δεξαμενή σκέψης να διενεργήσει μελέτη για τις αξιολογήσεις και την έρευνα ως προς τη βιωσιμότητα. — Σύμφωνα με το έγγραφο της δημόσιας διαβούλευσης σχετικά με την ανανεωμένη στρατηγική για τη βιώσιμη χρηματοδότηση, η Επιτροπή σκοπεύει να υποβάλει έκθεση έως το τέλος του 2021 σχετικά με την ανάγκη ενίσχυσης του κανονιστικού πλαισίου δημοσιοποίησης παραμέτρων ΠΚΔ από οργανισμούς αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας.
Δράση 7: Αποσαφήνιση των καθηκόντων των θεσμικών επενδυτών και των διαχειριστών περιουσιακών στοιχείων	— Στις 24 Ιουλίου 2018, η Επιτροπή ζήτησε από τις ΕΕΑ να εκδώσουν τεχνικές συμβουλές σχετικά με πιθανές τροποποιήσεις των κατ' εξουσιοδότηση πράξεων όσον αφορά την ενσωμάτωση των κινδύνων βιωσιμότητας και των παραγόντων βιωσιμότητας στις διαδικασίες και την οργάνωση, την εποπτεία προϊόντων και τη διακυβέρνηση από ορισμένες χρηματοπιστωτικές οντότητες (συμπεριλαμβανομένων των διαχειριστών περιουσιακών στοιχείων και των θεσμικών επενδυτών, των ασφαλιστικών εταιρειών, των επενδυτικών και ασφαλιστικών συμβούλων). — Οι ΕΕΑ δημοσίευσαν την τελική έκθεσή τους σχετικά με τις τεχνικές συμβουλές στην Επιτροπή στις 30 Απριλίου 2019. — Οι κατ' εξουσιοδότηση κανονισμοί σχετικά με την ενσωμάτωση των κινδύνων βιωσιμότητας εγκρίθηκαν από την Επιτροπή στις 21 Απριλίου 2021.

Σχέδιο Δράσης	Σημαντικότερες και πλέον πρόσφατες εξελίξεις
Δράση 8: Ενσωμάτωση της διάστασης της αειφορίας στις απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας	— Μετά την τροποποίηση του κανονισμού για τις κεφαλαιακές απαιτήσεις του 2019, απαιτείται από την Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών (EAT) να αξιολογήσει έως τον Ιούνιο του 2025 την επικινδυνότητα των στοιχείων ενεργητικού ή δραστηριοτήτων εκτεθειμένων σε κοινωνικούς ή/και περιβαλλοντικούς κινδύνους (φυσικούς κινδύνους και κινδύνους μετάβασης). Οι συννομοθέτες ανέθεσαν επίσης στην EAT την εντολή να αξιολογήσει έως τον Ιούνιο του 2021 την πιθανή συμπερίληψη των κινδύνων ΠΚΔ στην αναθεώρηση και αξιολόγηση που διενεργεί ο επόπτης. — Όσον αφορά τον ασφαλιστικό τομέα, η Επιτροπή έλαβε τεχνικές συμβουλές από την ΕΙΟΡΑ σχετικά με την ενσωμάτωση των κινδύνων βιωσιμότητας στο προληπτικό πλαίσιο για τις ασφαλιστικές εταιρείες, που χρησίμευσαν ως πληροφοριακό υλικό για τις κατ' εξουσιοδότηση πράξεις ή τα μέτρα επιπέδου 2 που εγκρίθηκαν τον Απρίλιο του 2021. Τον Σεπτέμβριο του 2019, η ΕΙΟΡΑ εξέδωσε επίσης ευρύτερη γνωμοδότηση σχετικά με τη βιωσιμότητα στο πλαίσιο της οδηγίας «Φερεγγυότητα II». Η Επιτροπή επανεξετάζει τα μέτρα του επιπέδου 1 και σκοπεύει να ολοκληρώσει την επανεξέταση το 2021 και, για τον σκοπό αυτό, θα λάβει υπόψη τη γνώμη της ΕΙΟΡΑ από το 2019. — Οι κίνδυνοι βιωσιμότητας στον τραπεζικό, ασφαλιστικό και συνταξιοδοτικό κλάδο, καθώς και τον κλάδο διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων αποτέλεσαν αντικείμενο της δημόσιας διαβούλευσης της Επιτροπής το 2020 σχετικά με την ανανεωμένη στρατηγική για τη βιώσιμη χρηματοδότηση.
Δράση 9: Ενίσχυση της δημοσιοποίησης εταιρικών δεδομένων για τη βιωσιμότητα	— Το 2018, μετά την έκκληση της Επιτροπής, η Ευρωπαϊκή Συμβουλευτική Ομάδα για θέματα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (EFRAG) δημιούργησε το ευρωπαϊκό εργαστήριο υποβολής εταιρικών αναφορών. — Το 2019, η Επιτροπή δημοσίευσε κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τη δημοσιοποίηση στοιχείων που αφορούν το κλίμα, βασιζόμενη σε εισηγήσεις της ομάδας τεχνικών εμπειρογνομώνων για τη βιώσιμη χρηματοδότηση. — Τα συμπεράσματα του ελέγχου καταλληλότητας δείχνουν ότι η NFRD δεν ανταποκρίνεται επαρκώς στη ζήτηση για πληροφορίες από διαφορετικές ομάδες ενδιαφερόμενων μερών, κυρίως από επενδυτές και οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών. Οι επενδυτές χρειάζεται να κατανοούν καλύτερα τους κινδύνους βιωσιμότητας. Ορισμένοι εξ αυτών αναζητούν χρηματοπιστωτικά προϊόντα που στοχεύουν ενεργά στην αντιμετώπιση περιβαλλοντικών και κοινωνικών προβλημάτων και, ως εκ τούτου, χρειάζονται επίσης πληροφορίες σχετικά με τις επιπτώσεις. Οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών πρέπει να καθιστούν τις εταιρείες υπόλογες για τις επιπτώσεις τους και, ως εκ τούτου, πρέπει να έχουν πρόσβαση σε αυτές τις πληροφορίες. — Το 2020, το Ευρωπαϊκό Εργαστήριο εξέδωσε την πρώτη του έκθεση μέτρων για να βελτιωθεί η υποβολή πληροφοριών που αφορούν το κλίμα. Η Επιτροπή έχει αναθέσει εντολή στο Ευρωπαϊκό Εργαστήριο να πραγματοποιήσει προπαρασκευαστικές εργασίες για πιθανά ενωσιακά πρότυπα υποβολής μη χρηματοοικονομικών πληροφοριών. Τον Απρίλιο του 2021, η Επιτροπή δημοσίευσε πρόταση οδηγίας για την υποβολή εκθέσεων βιωσιμότητας από τις εταιρείες, η οποία αναθεωρεί την NFRD, υποστηριζόμενη από τον έλεγχο καταλληλότητας του πλαισίου της ΕΕ για τη δημοσιοποίηση στοιχείων από τις εταιρείες. — Η «έκθεση της Επιτροπής σχετικά με τον αντίκτυπο του ΔΠΧΑ 9 στις μακροπρόθεσμες επενδύσεις», που προβλεπόταν στο Σχέδιο Δράσης, δεν έχει ακόμα εκπονηθεί. Η Επιτροπή θεωρεί ότι αυτή η ανάλυση είναι

Σχέδιο Δράσης	Σημαντικότερες και πλέον πρόσφατες εξελίξεις
	επί του παρόντος άνευ αντικειμένου, λόγω των αναθεωρημένων κανόνων για τη λογιστική μεταχείριση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων από τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις. — Το 2019, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο ενέκριναν κανονισμό περί γνωστοποιήσεων αειφορίας στον τομέα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών (SFDR). Οι συννομοθέτες ζήτησαν από τις ευρωπαϊκές εποπτικές αρχές (ΕΕΑ) να αναπτύξουν, έως τον Δεκέμβριο του 2020, σχέδιο προτύπων για τις πληροφορίες και τους δείκτες που αφορούν τη βιωσιμότητα. Τον Φεβρουάριο του 2021, οι ΕΕΑ δημοσίευσαν το σχέδιο ρυθμιστικών τεχνικών προτύπων για το περιεχόμενο και τη μεθοδολογία των γνωστοποιήσεων βάσει του SFDR, που, μετά την έγκριση της Επιτροπής, αναμένεται να ισχύει από τον Μάρτιο του 2021. Έως τον Δεκέμβριο του 2021, οι ΕΕΑ πρέπει επίσης να καταρτίσουν σχέδια προτύπων για τις γνωστοποιήσεις που αφορούν τις δυσμενείς επιπτώσεις σε ζητήματα κοινωνικά, ζητήματα σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και καταπολέμησης της διαφθοράς και της δωροδοκίας. Μόνο τότε θα θεσπίσει η Επιτροπή αυτούς τους κανόνες με κατ' εξουσιοδότηση και εκτελεστικές πράξεις. — Στις 6 Ιουλίου 2021, η Επιτροπή ενέκρινε κατ' εξουσιοδότηση πράξη για τη συμπλήρωση του άρθρου 8 του κανονισμού για την ταξινόμηση, το οποίο καθορίζει το περιεχόμενο, τη μεθοδολογία και την παρουσίαση των πληροφοριών που πρέπει να δημοσιοποιούνται από χρηματοπιστωτικές και μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις.
Δράση 10: Πρώθηση της εταιρικής διακυβέρνησης με γνώμονα την αειφορία και μετριασμός της βραχυπρόθεσμης προσέγγισης στις κεφαλαιαγορές	— Το 2019, κατόπιν αιτήματος της Επιτροπής, τρεις ΕΕΑ δημοσίευσαν τις εκθέσεις τους σχετικά με το πρόβλημα της βραχυπρόθεσμης προσέγγισης στη λήψη εταιρικών αποφάσεων. Η ESMA προτείνει ενισχυμένους κανόνες για την αντιμετώπιση της αδικαιολόγητης βραχυπρόθεσμης προσέγγισης στις αγορές κινητών αξιών· η EAT καλεί τις τράπεζες να ορίσουν μακροπρόθεσμους ορίζοντες στις στρατηγικές και τις επιχειρηματικές δραστηριότητές τους· η ΕΙΟΡΑ αναφέρεται στις πιθανές αδικαιολόγητες βραχυπρόθεσμες πιέσεις από τις χρηματοπιστωτικές αγορές στις εταιρείες. — Το 2020, η Επιτροπή δημοσίευσε τη μελέτη σχετικά με τις απαιτήσεις δέουσας επιμέλειας στην αλυσίδα εφοδιασμού, που ενημερώνει για την ανάγκη θέσπισης νέων υποχρεωτικών απαιτήσεων, και τη μελέτη για τα καθήκοντα των διευθυντών και τη βιώσιμη εταιρική διακυβέρνηση, που καταλήγει στο συμπέρασμα ότι, έως κάποιο βαθμό, οι βασικές αιτίες της βραχυπρόθεσμης προσέγγισης στην εταιρική διακυβέρνηση σχετίζονται με τα ρυθμιστικά πλαίσια και τις πρακτικές των αγορών. — Η Επιτροπή ενημέρωσε το 2020 ότι για να ενσωματωθούν παράγοντες ΠΚΔ στις επιχειρηματικές στρατηγικές, η Επιτροπή θα παρουσιάσει το 2021 μια νέα πρωτοβουλία για τη βιώσιμη εταιρική διακυβέρνηση.

Πηγή: ΕΕΣ.

Παράρτημα IV – Χρονογραμμή ταξινόμησης της ΕΕ

Πηγή: ΕΕΣ.

Παράρτημα V – Εθνικά σχέδια για την ενέργεια και το κλίμα (ΕΣΕΚ): Εκτιμήσεις και παρουσιάσεις των επενδυτικών αναγκών από τα κράτη μέλη

Κράτη μέλη	Περιγραφή επενδυτικών αναγκών	Ποσό
Αυστρία	Εκτιμώμενος όγκος συνολικών επενδύσεων για κάθε διάσταση της Ενεργειακής Ένωσης την περίοδο έως το 2030. Το ΕΣΕΚ δεν περιλαμβάνει γενική αξιολόγηση των πηγών χρηματοδότησης για τις απαιτούμενες επενδύσεις.	166-173 δισεκατομμύρια ευρώ
Βέλγιο	Αναφέρονται επενδυτικές ανάγκες για έξι τομείς (ψηφιακή μετάβαση, κυβερνοασφάλεια, εκπαίδευση, υγειονομική περίθαλψη, ενέργεια, κινητικότητα)- καμία σύνδεση μεταξύ εκτιμήσεων αναγκών και μέτρων που καθορίζονται στο τελικό ΕΣΕΚ	144-155 δισεκατομμύρια ευρώ
Βουλγαρία	Συνολικές επενδυτικές ανάγκες κατά την περίοδο 2021-2030· έλλειψη πληροφοριών σχετικά με: τα είδη δαπανών και τη μεθοδολογία εκτίμησης· την ανάλυση των δαπανών ανά διάσταση· τη λογική στην οποία βασίζονται το μοντέλο και οι υποθέσεις· και την αναλογία των επενδυτικών αναγκών που θα καλυφθούν από κάθε πηγή.	42,7 δισεκατομμύρια ευρώ
Κροατία	Εκτίμηση συνολικών επενδύσεων την περίοδο 2021-2030· μερική ανάλυση των επενδυτικών δαπανών και των πηγών επενδύσεων	19 δισεκατομμύρια ευρώ (141 δισεκατομμύρια κούνα Κροατίας)
Κύπρος	Εκτιμώμενο συνολικό κόστος των απαιτούμενων επενδύσεων (συμπεριλαμβανομένων κονδυλίων της ΕΕ, εθνικής χρηματοδότησης και ιδιωτικής χρηματοδότησης)	1,4 δισεκατομμύρια ευρώ
	Εκτιμώμενη χρηματοδότηση που απαιτείται (συμπεριλαμβανομένων κονδυλίων της ΕΕ και εθνικής χρηματοδότησης)	0,7 δισεκατομμύρια ευρώ
Τσεχία	Εκτιμώμενες συνολικές επενδύσεις · δεν υπάρχει γενική επισκόπηση των επενδυτικών αναγκών και της χρηματοδότησης· δεν υπάρχουν πληροφορίες για τους κινδύνους της αγοράς.	0,038-0,19 δισεκατομμύρια ευρώ (1-5 δισεκατομμύρια τσεχικές κορόνες)
Δανία	Συσσωρευμένες ροές δημόσιων και ιδιωτικών επενδύσεων που έχει κινητοποιήσει η ενεργειακή συμφωνία (νοικοκυριά, βιομηχανία, ηλεκτρική ενέργεια, φυσικό αέριο και τηλεθέρμανση)	13-24 δισεκατομμύρια ευρώ (100-180 δισεκατομμύρια δανικές κορόνες)
Εσθονία	Ανάγκες δαπανών του δημόσιου τομέα την περίοδο 2021-2030 για την εφαρμογή μέτρων στον ενεργειακό τομέα	226 εκατομμύρια ευρώ ετησίως

Κράτη μέλη	Περιγραφή επενδυτικών αναγκών	Ποσό
Φινλανδία	Στο σχέδιο προβλέπονται ποσοτικές εκτιμήσεις για τις ακόλουθες ανάγκες τομεακών επενδύσεων (σιδηροδρομικές υποδομές, παραγωγή βιοκαυσίμων, ηλεκτρική ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές, κατά προσέγγιση εκτίμηση της ζήτησης για το δίκτυο ηλεκτροδότησης). Το σχέδιο δεν περιλαμβάνει όλες τις εκτιμώμενες επενδύσεις που απαιτούνται για την περίοδο 2020-2030. Στο σχέδιο δεν παρέχονται πλήρεις πληροφορίες για τις πηγές επενδύσεων που χρειάζονται για να επιτευχθεί ο στόχος.	11 δισεκατομμύρια ευρώ
Γαλλία	Συνολικό κόστος (κτίρια, μεταφορές, ενέργεια και δίκτυα ηλεκτροδότησης)	2019-2023: 46 δισεκατομμύρια ευρώ ετησίως 2024-2028: 64 δισεκατομμύρια ευρώ ετησίως 2029-2033: 85 δισεκατομμύρια ευρώ ετησίως
Γερμανία	Πρόσθετες επενδύσεις στο πρόγραμμα δράσης για το κλίμα που προκύπτουν από σχεδιαζόμενες πολιτικές και μέτρα μετατροπής την περίοδο 2021-2030 (στους τομείς τελικής ζήτησης, το ποσό είναι 184 δισεκατομμύρια ευρώ την ίδια περίοδο). Στο σχέδιο δεν περιλαμβάνεται εκτίμηση των επενδυτικών αναγκών που δεν σχετίζονται με την ενέργεια, σε τομείς όπως η γεωργία και η βιομηχανία	95,2 δισεκατομμύρια ευρώ
Ελλάδα	Εκτιμήσεις επενδύσεων στους βασικούς τομείς του ΕΣΕΚ για την περίοδο 2020-2030. Στο σχέδιο δεν περιέχεται ανάλυση του χάσματος μεταξύ επενδυτικών αναγκών και διαθέσιμων πηγών χρηματοδότησης	43,8 δισεκατομμύρια ευρώ
Ουγγαρία	Κατά την περίοδο 2016-2040 που αναλύεται, το πρόσθετο, πλήρως προεξοφλημένο κόστος του συστήματος βάσει του σεναρίου με τα πρόσθετα μέτρα (σενάριο WAM)	57 δισεκατομμύρια ευρώ/20 401 δισεκατ ομμύρια φιορίνια Ουγγαρίας (μέση ετήσια αξία 1,64 δισεκατομμύρια ευρώ/582,9 δισεκατ ομμύρια φιορίνια Ουγγαρίας)
Ιρλανδία	Το εθνικό σχέδιο ανάπτυξης 2018-2027 καθορίζει επενδυτικές προτεραιότητες όσον αφορά τη δράση για το κλίμα κατά τη δεκαετή αυτή περίοδο. Το τελικό ΕΣΕΚ δεν αξιολογεί τις συνολικές ανάγκες επενδύσεων για να επιτευχθούν οι στόχοι και οι φιλοδοξίες που καθορίζονται με βάση το σενάριο WAM, παρότι τονίζει την ανάγκη να κινητοποιηθούν ιδιωτικές επενδύσεις.	21,8 δισεκατομμύρια ευρώ
Ιταλία	Μεταξύ 2017 και 2030, σωρευτικές πρόσθετες επενδύσεις που απαιτούνται για το εθνικό ενεργειακό σύστημα	180 δισεκατομμύρια ευρώ

Κράτη μέλη	Περιγραφή επενδυτικών αναγκών	Ποσό
Λετονία	Επενδύσεις που απαιτούνται για να επιτευχθούν οι ενεργειακοί στόχοι για το 2030	8,2 δισεκατομμύρια ευρώ
Λιθουανία	Ανάγκες χρηματοδότησης για τις σχεδιαζόμενες πολιτικές και τα μέτρα την περίοδο 2021-2030 (ενεργειακή απόδοση, μεταφορές, γεωργία και δασοκομία, βιομηχανία, διαχείριση αποβλήτων, μέτρα μείωσης των ΑΘ, προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή)	Συνολικές ανάγκες κεφαλαίων: 14 δισεκατομμύρια ευρώ Ανάγκη για δημόσια κεφάλαια: 9,8 δισεκατομμύρια ευρώ
Λουξεμβούργο	Παρουσιάζονται επενδύσεις σε ενεργειακή απόδοση και ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές (διάφορα σενάρια) έως το 2040. Το σχέδιο παραλείπει άλλα μέτρα σχετικά με τα ΑΘ, όπως επενδύσεις στις δημόσιες μεταφορές. Οι πηγές χρηματοδότησης δεν συνδέονται σταθερά με στόχους πολιτικής. Δεν γίνεται διάκριση μεταξύ ιδιωτικών και δημόσιων πηγών χρηματοδότησης. Συνεπώς, δεν είναι δυνατό να ποσοτικοποιηθεί ο άμεσος αντίκτυπος των μέτρων του ΕΣΕΚ στα δημόσια οικονομικά.	7,95 δισεκατομμύρια ευρώ
Μάλτα	Το συνολικό μη προεξοφλημένο κόστος που έχει αναλάβει η κυβέρνηση για την περίοδο 2018-2030 (κόστος επενδύσεων ανά τομέα, επενδύσεις χωρισμένες ανά τεχνολογία, ετήσιες επενδύσεις σε νοικοκυριά). Στο τελικό σχέδιο περιλαμβάνεται ανάλυση των πηγών χρηματοδότησης, αλλά δεν είναι επαρκώς λεπτομερές. Ο εθνικός προϋπολογισμός είναι η εννοούμενη πηγή του μεγαλύτερου μέρους της χρηματοδότησης, με περιθώριο για ενωσιακή χρηματοδότηση εάν χρειαστεί, χωρίς περαιτέρω πληροφορίες σχετικά με το ποσοστό των επενδυτικών αναγκών που μπορεί να καλυφθούν με τα προγράμματα χρηματοδότησης σε επίπεδο ΕΕ.	1,66 δισεκατομμύρια ευρώ
Κάτω Χώρες	Σωρευτικές επενδύσεις 2019-2030 (Δέσμη: Δομημένο περιβάλλον, νέες κατασκευές, υπάρχοντα μη οικιστικά κτίρια, υπάρχουσες κατοικίες, κινητικότητα, ανανεώσιμα καύσιμα, προώθηση ηλεκτρικών οχημάτων, εμπορευματικές μεταφορές, γεωργία και χρήση γης, βιομηχανία, ηλεκτροπαραγωγή, κ.λπ.)	56-75 δισεκατομμύρια ευρώ
Πολωνία	Επενδυτικές ανάγκες για τα έτη 2021-2030	περίπου 195 δισεκατομμύρια ευρώ
Πορτογαλία	Εκτιμώμενες συνολικές και πρόσθετες επενδύσεις για την ουδετερότητα του ενεργειακού τομέα την περίοδο 2016-2030 (ηλεκτρική ενέργεια, μεταφορές, κλάδος οικοδομών, άλλα). Στο σχέδιο δεν παρέχονται λεπτομέρειες σχετικά με τη μεθοδολογία που χρησιμοποιήθηκε για να εξαχθούν οι εκτιμήσεις.	Πρόσθετες: 10,8-14,7 δισεκατομμύρια ευρώ Συνολικές: 407-431 δισεκατομμύρια ευρώ

Κράτη μέλη	Περιγραφή επενδυτικών αναγκών	Ποσό
	Δεν παρέχεται καμία πληροφορία σχετικά με πηγές από περιφερειακούς προϋπολογισμούς	
Ρουμανία	Συνολική αξία επενδύσεων για την περίοδο 2021-2030 (ενεργειακή ζήτηση, δίκτυα ηλεκτροδότησης, σταθμοί ηλεκτροπαραγωγής, ατμολέβητες). Στο σχέδιο περιέχονται: μερική αξιολόγηση των επενδυτικών αναγκών και δαπανών, πηγές χρηματοδότησης, και άλλες σχετικές πληροφορίες.	Περίπου 150 δισεκατομμύρια ευρώ
Σλοβακία	Συνολικό κόστος επενδύσεων για την επίτευξη των στόχων όσον αφορά τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Οι αναγνωρισμένες επενδυτικές ανάγκες δεν αντιστοιχίζονται με πιθανές πηγές χρηματοδότησης με ολοκληρωμένο τρόπο.	4,3 δισεκατομμύρια ευρώ
	Ανακαίνιση δημόσιων κτιρίων: συνολικό εκτιμώμενο ποσό χρηματοδότησης για μέτρα του δημοσίου τομέα την περίοδο 2021-2030	1,24 δισεκατομμύρια ευρώ
	Κόστος επενδύσεων που σχετίζεται με την απανθρακοποίηση της ηλεκτροπαραγωγής	0,18 δισεκατομμύρια ευρώ ετησίως
	Κόστος επενδύσεων που σχετίζεται με την απανθρακοποίηση της παραγωγής θερμότητας	0,25 δισεκατομμύρια ευρώ ετησίως
Σλοβενία	Γενική επισκόπηση των συνολικών επενδυτικών αναγκών για την περίοδο 2021-2030. Το σχέδιο δεν παρέχει ολοκληρωμένη επισκόπηση των ποσοτικοποιημένων πηγών χρηματοδότησης για κάθε τομέα επενδύσεων. Παρομοίως, δεν αναλύεται η συμπληρωματικότητα των διαφόρων πηγών χρηματοδότησης. Δεν περιλαμβάνεται στο σχέδιο αξιολόγηση των επενδυτικών πηγών σε περιφερειακό επίπεδο.	22 δισεκατομμύρια ευρώ
Ισπανία	Συνολικές επενδύσεις που χρειάζονται για να επιτευχθούν οι στόχοι του ενοποιημένου εθνικού σχεδίου για την ενέργεια και το κλίμα (ΕΕΣΕΚ) 2021-2030 (εξοικονόμηση και απόδοση, ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές, δίκτυα και εξηλεκτρισμός, άλλα μέτρα)	241 δισεκατομμύρια ευρώ
Σουηδία	Εκτός της ηλεκτροπαραγωγικής ικανότητας και των υποδομών διανομής, το ΕΣΕΚ δεν περιέχει αξιολόγηση των επενδυτικών αναγκών ή των πηγών χρηματοδότησης που στοχεύουν στην επίτευξη των κλιματικών και ενεργειακών στόχων της Σουηδίας.	14,5 δισεκατομμύρια ευρώ (150 δισεκατομμύρια σουηδικές κορόνες)

Πηγή: ΕΕΣ.

Παράρτημα VI – Η νέα στρατηγική της Επιτροπής για τη χρηματοδότηση της μετάβασης προς τη βιώσιμη οικονομία

Τον Ιούλιο του 2021, η Επιτροπή δημοσίευσε τη «[Στρατηγική για τη χρηματοδότηση της μετάβασης σε μια βιώσιμη οικονομία](#)», η οποία μετέπειτα μετονομάστηκε σε «Στρατηγική για τη βιώσιμη χρηματοδότηση με ορίζοντα το 2021». Στο συγκεκριμένο έγγραφο, η Επιτροπή αναγνωρίζει ότι για την εφαρμογή του σχεδίου δράσης του 2018 χρειάζονται περισσότερες εργασίες και επιβεβαιώνει τη δέσμευσή της να το ολοκληρώσει. Η Επιτροπή θεωρεί ότι το νέο στρατηγικό έγγραφο για την προώθηση της βιώσιμης χρηματοδότησης είναι απαραίτητο λόγω του νέου παγκόσμιου πλαισίου και της εξελισσόμενης κατανόησης του τι χρειάζεται πλέον για την επίτευξη των στόχων βιωσιμότητας.

Η στρατηγική του 2021 για τη βιώσιμη χρηματοδότηση προσδιορίζει τους ακόλουθους τέσσερις βασικούς τομείς στους οποίους απαιτούνται πρόσθετες δράσεις:

Χρηματοδότηση της μετάβασης στη βιωσιμότητα

Η στρατηγική αυτή παρέχει τα εργαλεία και τις πολιτικές που επιτρέπουν στους οικονομικούς φορείς που δραστηριοποιούνται σε ολόκληρη την οικονομία να χρηματοδοτήσουν τα σχέδια μετάβασής τους και να επιτύχουν τους κλιματικούς και ευρύτερους περιβαλλοντικούς στόχους, ανεξάρτητα από το σημείο εκκίνησής τους.

Συμμετοχικότητα

Η στρατηγική αυτή καλύπτει τις ανάγκες και παρέχει ευκαιρίες σε ιδιώτες και μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις να έχουν μεγαλύτερη πρόσβαση σε βιώσιμη χρηματοδότηση.

Χρηματοπιστωτικός τομέας ανθεκτικότητα και συνεισφορά

Η στρατηγική αυτή καθορίζει τον τρόπο με τον οποίο ο ίδιος ο χρηματοπιστωτικός τομέας μπορεί να συμβάλει στην επίτευξη των στόχων της Πράσινης Συμφωνίας, ενώ παράλληλα γίνεται ανθεκτικότερος και καταπολεμά την «προβολή ψευδοοικολογικής ταυτότητας».

Παγκόσμια φιλοδοξία

Η στρατηγική αυτή καθορίζει τον τρόπο προώθησης της συναίνεσης σε διεθνές επίπεδο για ένα φιλόδοξο παγκόσμιο θεματολόγιο βιώσιμης χρηματοδότησης.

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει στοιχείων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Στο πλαίσιο των τεσσάρων αυτών προτεραιοτήτων, η Επιτροπή σχεδιάζει τις ακόλουθες λεπτομερέστερες δράσεις για την εδραίωση και την οριστικοποίηση του πλαισίου βιώσιμης χρηματοδότησης:

- 1) Παροχή βοήθειας στους οικονομικούς φορείς για τη χρηματοδότηση των προσπαθειών τους για τη μετάβαση (Δράση 1)
 - α) Αναγνώριση των προσπαθειών μετάβασης στην πορεία προς τη βιωσιμότητα
 - β) Συμπερίληψη στην ταξινόμηση της ΕΕ πρόσθετων βιώσιμων δραστηριοτήτων που δεν καλύπτονται ακόμη από την εγκριθείσα κατ' εξουσιοδότηση πράξη

- γ) Επέκταση του πλαισίου των προτύπων και των σημάτων βιώσιμης χρηματοδότησης
- 2) Βελτίωση της πρόσβασης των ιδιωτών και των μικρότερων εταιρειών σε βιώσιμη χρηματοδότηση (Δράση 2)
 - α) Παροχή δυνατοτήτων σε μεμονωμένους επενδυτές και ΜΜΕ για πρόσβαση σε ευκαιρίες βιώσιμης χρηματοδότησης
 - β) Αξιοποίηση των ευκαιριών που προσφέρουν οι ψηφιακές τεχνολογίες για βιώσιμη χρηματοδότηση
 - γ) Παροχή μεγαλύτερης ασφαλιστικής προστασίας από κλιματικούς και περιβαλλοντικούς κινδύνους
 - δ) Στήριξη αξιόπιστων κοινωνικών επενδύσεων
 - ε) Αύξηση του επιμερισμού των κινδύνων μεταξύ δημόσιων και ιδιωτικών επενδυτών, χρήση πράσινων εργαλείων κατάρτισης προϋπολογισμού από τα κράτη μέλη και ενίσχυση της ενσωμάτωσης της διάστασης του κλίματος και της βιοποικιλότητας στον προϋπολογισμό της ΕΕ
- 3) Η συμβολή του χρηματοπιστωτικού τομέα στην επίτευξη των στόχων της Πράσινης Συμφωνίας (Δράση 3, Δράση 4 και Δράση 5)
 - α) Ενίσχυση της οικονομικής και χρηματοπιστωτικής ανθεκτικότητας στους κινδύνους βιωσιμότητας (χρηματοοικονομική πληροφόρηση και λογιστική, αξιολογήσεις πιστοληπτικής ικανότητας, διαχείριση κινδύνων βιωσιμότητας από τράπεζες και ασφαλιστικές εταιρείες, χρηματοπιστωτική σταθερότητα)
 - β) Επιτάχυνση της συμβολής του χρηματοπιστωτικού τομέα στις προσπάθειες μετάβασης (i. γνωστοποιήσεις χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, καθήκοντα καταπιστευματοδόχου των επενδυτών, συγκρισιμότητα της έρευνας και των αξιολογήσεων ΠΚΔ, ii. παρακολούθηση των κινδύνων προβολής ψευδοοικολογικής ταυτότητας, μέτρηση των κεφαλαιακών αναγκών και ρών)
- 4) Προώθηση της διεθνούς συναίνεσης για τη βιώσιμη χρηματοδότηση (Δράση 6)
 - α) Συμμετοχή σε διεθνή φόρουμ
 - β) Χρήση της Διεθνούς Πλατφόρμας για τη Βιώσιμη Χρηματοδότηση (IPSF)
 - γ) Στήριξη για χώρες χαμηλού και μέσου εισοδήματος

Η πρόσφορη υλοποίηση των ακόλουθων δράσεων και μέτρων της στρατηγικής του 2021 για τη βιώσιμη χρηματοδότηση θα μπορούσε στο μέλλον να συμπαρασύρει την υλοποίηση ορισμένων από τις παρατηρήσεις και τις συστάσεις της παρούσας ειδικής έκθεσης:

Θέματα των παρατηρήσεων και συστάσεων της παρούσας ειδικής έκθεσης	Δράσεις και μέτρα της Επιτροπής στο πλαίσιο της στρατηγικής για τη βιώσιμη χρηματοδότηση του 2021
Ολοκλήρωση των μέτρων του Σχεδίου Δράσης	1, στοιχείο γ): Η Επιτροπή θα προσθέσει τεχνικά κριτήρια ελέγχου για τις βιώσιμες δραστηριότητες που δεν καλύπτονται ακόμη από την πρώτη κατ' εξουσιοδότηση πράξη σχετικά με την ταξινόμηση της ΕΕ για την κλιματική αλλαγή.
	1, στοιχείο δ): Η Επιτροπή θα εκδώσει άλλη κατ' εξουσιοδότηση πράξη για την ταξινόμηση που θα καλύπτει τους υπόλοιπους τέσσερις περιβαλλοντικούς στόχους.
	3, στοιχείο α): Η Επιτροπή θα εργαστεί για την κατάρτιση προτύπων χρηματοοικονομικής πληροφόρησης που θα αντικατοπτρίζουν επαρκώς τα πρότυπα για τους κινδύνους βιωσιμότητας και θα ενθαρρύνουν τη λογιστική του φυσικού κεφαλαίου.
	3, στοιχείο β): Η Επιτροπή θα λάβει μέτρα για να διασφαλίσει ότι οι σχετικοί κίνδυνοι ΠΚΔ αποτυπώνονται συστηματικά στις αξιολογήσεις πιστοληπτικής ικανότητας και στις προοπτικές αξιολόγησης με διαφανή τρόπο.
	3, στοιχείο γ): Η Επιτροπή θα προτείνει τροποποιήσεις των ΚΚΑ/ΟΚΑ προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι παράγοντες ΠΚΔ συμπεριλαμβάνονται συστηματικά στα συστήματα διαχείρισης κινδύνων των τραπεζών.
	3, στοιχείο δ): Η Επιτροπή θα προτείνει τροποποιήσεις στην επικείμενη αναθεώρηση της οδηγίας «Φερεγγυότητα II» (2021) για τη συνεπή ενσωμάτωση των κινδύνων βιωσιμότητας στο πλαίσιο προληπτικής εποπτείας για τους ασφαλιστές.
	4, στοιχείο γ): Η Επιτροπή θα λάβει μέτρα για τη βελτίωση της διαθεσιμότητας, της ακεραιότητας και της διαφάνειας της έρευνας αγοράς και των αξιολογήσεων ΠΚΔ.
Αποσαφήνιση των ρυθμίσεων συμμόρφωσης και ελέγχου	5, στοιχείο α): Η Επιτροπή θα δώσει τη δυνατότητα στις εποπτικές αρχές να αντιμετωπίσουν το ζήτημα του «προβολής ψευδοοικολογικής ταυτότητας» —να παρακολουθούν τους κινδύνους προβολής ψευδοοικολογικής ταυτότητας και να αξιολογούν και να επανεξετάζουν την τρέχουσα εργαλειοθήκη εποπτείας και επιβολής που διαθέτουν οι αρμόδιες αρχές, ώστε να διασφαλίζεται ότι οι εποπτικές εξουσίες, οι ικανότητες και οι υποχρεώσεις είναι κατάλληλες για τον επιδιωκόμενο σκοπό, με την υποστήριξη των Ευρωπαϊκών Εποπτικών Αρχών
Δημιουργία δεξαμενής βιώσιμων έργων	2, στοιχείο α): Η Επιτροπή θα επιδιώξει να ενισχύσει τους ιδιώτες επενδυτές και τις ΜΜΕ ώστε να έχουν πρόσβαση σε ευκαιρίες βιώσιμης χρηματοδότησης. - το πρόγραμμα InvestEU θα παρέχει μηχανισμούς ελαχιστοποίησης των κινδύνων, ενώ ο πυλώνας για τις ΜΜΕ του προγράμματος για την ενιαία αγορά θα παρέχει συμβουλευτικές υπηρεσίες για τις ΜΜΕ μέσω του δικτύου Enterprise

Θέματα των παρατηρήσεων και συστάσεων της παρούσας ειδικής έκθεσης	Δράσεις και μέτρα της Επιτροπής στο πλαίσιο της στρατηγικής για τη βιώσιμη χρηματοδότηση του 2021
	Europe Network και της πρωτοβουλίας για τους κοινούς συνεργατικούς σχηματισμούς 2, στοιχείο ε): Η Επιτροπή θα εργαστεί για την κατάρτιση του πράσινου προϋπολογισμού και τους μηχανισμούς επιμερισμού του κινδύνου - Το πρόγραμμα InvestEU θα παρέχει ικανότητα ανάληψης κινδύνων και στήριξη για σχετικές συμβουλευτικές πρωτοβουλίες στον όμιλο της ΕΤΕπ, στις εθνικές αναπτυξιακές τράπεζες και σε άλλα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα.
Συνεπής εφαρμογή της αρχής της «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης» και των κριτηρίων ταξινομίας της ΕΕ σε ολόκληρο τον προϋπολογισμό της ΕΕ	2, στοιχείο ε): Η Επιτροπή θα εργαστεί για την κατάρτιση πράσινων προϋπολογισμών και για μηχανισμούς επιμερισμού του κινδύνου. - Η Επιτροπή δεσμεύεται να εκπονήσει επικαιροποιημένες και ενισχυμένες μεθοδολογίες παρακολούθησης τόσο για το κλίμα όσο και για τη βιοποικιλότητα. Οι εν λόγω μεθοδολογίες παρακολούθησης θα είναι καίριας σημασίας για την παρακολούθηση της ευθυγράμμισης των δαπανών για το κλίμα και τη βιοποικιλότητα στο πλαίσιο του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου 2021-2027 με τις φιλοδοξίες της ΕΕ.
Παρακολούθηση και αναφορά στοιχείων σχετικά με το Σχέδιο Δράσης για τη βιώσιμη χρηματοδότηση, και οποιαδήποτε μελλοντική στρατηγική	5, στοιχείο β): Η Επιτροπή θα αναπτύξει ένα ισχυρό πλαίσιο παρακολούθησης για τη μέτρηση της προόδου του χρηματοπιστωτικού συστήματος της ΕΕ. 5, στοιχείο γ): Η Επιτροπή θα βελτιώσει τη συνεργασία μεταξύ των αρχών για την επίτευξη μιας κοινής προσέγγισης για την παρακολούθηση της ομαλής μετάβασης και την παρακολούθηση της ευθυγράμμισης του χρηματοπιστωτικού συστήματος της ΕΕ με τους στόχους της Πράσινης Συμφωνίας.

Πηγή: ΕΕΣ.

Ακρωνύμια και συντομογραφίες

ΑΘ: Αέρια θερμοκηπίου

ΔΠΧΑ: Διεθνή πρότυπα χρηματοοικονομικής αναφοράς

ΕΕ: Ευρωπαϊκή Ένωση

ΕΚΤ: Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα

ΕΣΕΚ: Εθνικό σχέδιο για την ενέργεια και το κλίμα

ΕΤΣΕ: Ευρωπαϊκό Ταμείο Στρατηγικών Επενδύσεων

ΕΤΕπ: Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων

ΠΔΠ: Πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο

ΠΚΔ: Περιβαλλοντικός, κοινωνικός και σχετικός με τη διακυβέρνηση

ΣΕΔΕ της ΕΕ: Σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής της ΕΕ

ECRL: Ευρωπαϊκό εργαστήριο υποβολής εταιρικών αναφορών

EFrag: Ευρωπαϊκή Συμβουλευτική Ομάδα για θέματα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς

ESMA: Ευρωπαϊκή Αρχή Κινητών Αξιών και Αγορών

JRC: Κοινό Κέντρο Ερευνών

MAA: Μηχανισμός ανάκαμψης και ανθεκτικότητας

NFRD: Οδηγία για τη δημοσιοποίηση μη χρηματοοικονομικών πληροφοριών

OEYE: Ομάδα εμπειρογνομόνων υψηλού επιπέδου

TEG: Ομάδα τεχνικών εμπειρογνώμων

Γλωσσάριο

Αέριο/αέρια θερμοκηπίου: Αέριο στην ατμόσφαιρα –όπως διοξείδιο του άνθρακα ή μεθάνιο– το οποίο απορροφά και εκπέμπει ακτινοβολία, παγιδεύοντας θερμότητα και θερμαίνοντας κατ’ αυτόν τον τρόπο την επιφάνεια της Γης, μέσω του φαινομένου του θερμοκηπίου.

Αναφορά στοιχείων σχετικά με την αειφορία/τη βιωσιμότητα: Αναφορά στοιχείων από εταιρεία ή οργανισμό σχετικά με τις οικονομικές, περιβαλλοντικές και κοινωνικές επιπτώσεις των δραστηριοτήτων τους, και σχετικά με την έκθεσή τους σε κίνδυνο βιωσιμότητας.

Αρχή της «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης»: Η αρχή σύμφωνα με την οποία οι οικονομικές δραστηριότητες δεν μπορούν να απειλούν σημαντικά τους περιβαλλοντικούς ή κοινωνικούς στόχους.

Βιώσιμη ανάπτυξη: Προσέγγιση όσον αφορά την ανάπτυξη, η οποία λαμβάνει υπόψη τις μακροπρόθεσμες επιτακτικές ανάγκες, όπως τη βιωσιμότητα των αποτελεσμάτων, τη διατήρηση του περιβάλλοντος και των φυσικών πόρων, και την κοινωνική και οικονομική ισότητα.

Βιώσιμη επένδυση: Επένδυση σε οικονομική δραστηριότητα που συμβάλλει στην επίτευξη στόχου με περιβαλλοντικό ή κοινωνικό αντίκτυπο, αρκεί η επένδυση να μην βλάπτει σημαντικά κανέναν από αυτούς τους στόχους και η εταιρεία που είναι αποδέκτης της επένδυσης να ακολουθεί ορθές πρακτικές διακυβέρνησης.

Βιώσιμη χρηματοδότηση: Η ενσωμάτωση περιβαλλοντικών, κοινωνικών και σχετικών με τη διακυβέρνηση παραμέτρων στις επιχειρηματικές και επενδυτικές αποφάσεις στον χρηματοπιστωτικό τομέα.

Βραχυπρόθεσμη προσέγγιση: Τόσο οι διευθυντές των εταιρειών όσο και οι χρηματοπιστωτικές αγορές εστιάζουν στον βραχυπρόθεσμο ορίζοντα, δίνοντας προτεραιότητα στα βραχυπρόθεσμα συμφέροντα των ενδιαφερομένων μερών αντί της μακροπρόθεσμης ανάπτυξης της εταιρείας.

Δράση για το κλίμα: Δράση για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και των επιπτώσεών της.

Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία: Αναπτυξιακή στρατηγική της ΕΕ που εγκρίθηκε το 2019 έχοντας ως στόχο να καταστήσει την ΕΕ κλιματικά ουδέτερη έως το 2050.

Κίνδυνος βιωσιμότητας: Γεγονός ή περίσταση στον περιβαλλοντικό ή κοινωνικό τομέα ή στον τομέα της διακυβέρνησης που, εάν επέλθει, θα μπορούσε να έχει πραγματικές ή δυνητικές σημαντικές αρνητικές συνέπειες στην αξία της επένδυσης.

Κλιματική αλλαγή: Αλλαγές στο κλιματικό σύστημα της Γης που έχουν ως αποτέλεσμα νέες μακροπρόθεσμες καιρικές συνθήκες.

Κλιματική ουδετερότητα: Κατάσταση κατά την οποία οι ανθρώπινες δραστηριότητες δεν έχουν καμία καθαρή επίδραση στο κλίμα.

Κλιματικός κίνδυνος: Πιθανές αρνητικές συνέπειες τόσο της κλιματικής αλλαγής όσο και της μετάβασης σε μια κοινωνία χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών.

Μετριασμός της κλιματικής αλλαγής: Μείωση ή περιορισμός της εκπομπής αερίων θερμοκηπίου λόγω των επιπτώσεών τους στο κλίμα.

Παρακολούθηση του κλίματος: Παρακολούθηση της προόδου προς την επίτευξη των στόχων των δαπανών για τη δράση για το κλίμα.

Περιβαλλοντικές, κοινωνικές και σχετικές με τη διακυβέρνηση παράμετροι: Σύνολο προτύπων που χρησιμοποιούν οι επενδυτές και οι λοιποί ενδιαφερόμενοι για να αξιολογούν τις μη χρηματοοικονομικές επιδόσεις μιας εταιρείας.

Προβολή ψευδοοικολογικής ταυτότητας: Αβάσιμος ισχυρισμός ότι ένα προϊόν υποστηρίζει το περιβάλλον και συμμορφώνεται με τα περιβαλλοντικά πρότυπα.

Προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή: Μείωση της ευπάθειας των χωρών και των κοινοτήτων έναντι στην κλιματική αλλαγή με αύξηση της ικανότητάς τους να απορροφούν τις επιπτώσεις της.

Ταξινομία της ΕΕ: Σύστημα ταξινόμησης της ΕΕ που προσδιορίζει τον βαθμό περιβαλλοντικής βιωσιμότητας των οικονομικών δραστηριοτήτων.

InvestEU: Μηχανισμός στήριξης επενδύσεων για την κινητοποίηση ιδιωτικών επενδύσεων σε έργα στρατηγικής σημασίας για την ΕΕ. Διαδέχθηκε το ΕΤΣΕ το 2021.

Απαντήσεις της Επιτροπής και της ΕΤΕπ

<https://www.eca.europa.eu/el/Pages/DocItem.aspx?did=59378>

Χρονογράμμή

<https://www.eca.europa.eu/el/Pages/DocItem.aspx?did=59378>

Κλιμάκιο ελέγχου

Οι ειδικές εκθέσεις του ΕΕΣ παρουσιάζουν τα αποτελέσματα των ελέγχων που αυτό διενεργεί επί των πολιτικών και προγραμμάτων της ΕΕ ή επί διαχειριστικών θεμάτων που αφορούν συγκεκριμένους τομείς του προϋπολογισμού. Το ΕΕΣ επιλέγει και σχεδιάζει τα εν λόγω ελεγκτικά έργα κατά τρόπον ώστε αυτά να αποφέρουν τον μέγιστο αντίκτυπο, λαμβανομένων υπόψη των κινδύνων για τις επιδόσεις ή για τη συμμόρφωση, του επιπέδου των σχετικών εσόδων ή δαπανών, των επικείμενων εξελίξεων και του πολιτικού και δημόσιου συμφέροντος.

Ο εν προκειμένω έλεγχος επιδόσεων διενεργήθηκε από το Τμήμα Ελέγχου V (Χρηματοδότηση και διοίκηση της Ένωσης), του οποίου προεδρεύει ο Tony Murphy, Μέλος του ΕΕΣ. Επικεφαλής του ελέγχου ήταν η Eva Lindström, Μέλος του ΕΕΣ, συνεπικουρούμενη από την Katharina Bryan, προϊσταμένη του ιδιαίτερου γραφείου της, και τον Andrzej Robaszewski, σύμβουλο στο ιδιαίτερο γραφείο της, τον Ralph Otte, διοικητικό στέλεχος, τον Martin Puc, υπεύθυνο έργου, τον Tomasz Plebanowicz, αναπληρωτή υπεύθυνο έργου, και τους James Mcquade, Laura Kaspar, Dana Šmíd Foltýnová, Mircea-Cristian Martinescu και Jan Olšakovský, ελεγκτές. Ο Jesús Nieto Muñoz παρείχε γραφιστική υποστήριξη. Ο Adrian Williams παρείχε γλωσσική υποστήριξη. Η Valérie Temprez-Erasmi και η Monika Elsner παρείχαν γραμματειακή υποστήριξη.

Eva Lindström

Katharina Bryan

Andrzej Robaszewski

Ralph Otte

Martin Puc

Tomasz Plebanowicz

Laura Kaspar

Jan Olšakovský

Jesús Nieto Muñoz

Adrian Williams

Monika Elsner

ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ

© Ευρωπαϊκή Ένωση, 2021.

Η πολιτική για την περαιτέρω χρήση εγγράφων του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου (ΕΕΣ) εφαρμόζεται δυνάμει της [απόφασης αριθ. 6-2019 του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου](#) για την πολιτική ανοικτών δεδομένων και την περαιτέρω χρήση εγγράφων.

Με εξαίρεση τις περιπτώσεις όπου ορίζεται διαφορετικά (π.χ. σε χωριστές ανακοινώσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας), το περιεχόμενο του ΕΕΣ που ανήκει στην ΕΕ παραχωρείται βάσει της άδειας [Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\)](#). Αυτό σημαίνει ότι επιτρέπεται η περαιτέρω χρήση, υπό τον όρο ότι αναφέρεται η πηγή και επισημαίνονται οι αλλαγές. Απαγορεύεται η διαστρέβλωση του αρχικού νοήματος ή μηνύματος των εγγράφων από τον περαιτέρω χρήστη. Το ΕΕΣ δεν φέρει ευθύνη για οποιαδήποτε συνέπεια προερχόμενη από την περαιτέρω χρήση εγγράφων.

Εάν συγκεκριμένο περιεχόμενο αναφέρεται σε ταυτοποιήσιμα φυσικά πρόσωπα, π.χ. φωτογραφίες υπαλλήλων του ΕΕΣ, ή περιλαμβάνει έργα τρίτων, υποχρεούστε να μεριμνήσετε για την απόκτηση των αναγκαίων δικαιωμάτων. Όταν λαμβάνεται έγκριση, η έγκριση αυτή ακυρώνει και αντικαθιστά την ανωτέρω γενική έγκριση και αναφέρει σαφώς τυχόν περιορισμούς στη χρήση.

Για τη χρήση ή την αναπαραγωγή περιεχομένου που δεν ανήκει στην ΕΕ, μπορεί να χρειάζεται να ζητήσετε άδεια απευθείας από τους κατόχους των δικαιωμάτων.

Γραφήματα 1, 2, 3, 4, 6, πίνακας στο παράρτημα II, παράρτημα VI: Τα εικονίδια δημιουργήθηκαν από την [Pixel perfect](#) μέσω του <https://flaticon.com>.

Το λογισμικό ή τα έγγραφα που καλύπτονται από δικαιώματα βιομηχανικής ιδιοκτησίας, όπως τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας, τα εμπορικά σήματα, τα καταχωρισμένα σχέδια, οι λογότυποι και οι επωνυμίες/ονομασίες, εξαιρούνται από την πολιτική του ΕΕΣ για την περαιτέρω χρήση και δεν σας παρέχεται σχετική άδεια.

Η «οικογένεια» των ιστοτόπων των θεσμικών οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στον τομέα europa.eu, παρέχει συνδέσμους προς ιστοτόπους τρίτων. Δεδομένου ότι το ΕΕΣ δεν έχει έλεγχο επ' αυτών, σας συνιστούμε να εξετάζετε τις πολιτικές τους για την προστασία του ιδιωτικού απορρήτου και της πνευματικής ιδιοκτησίας.

Χρήση του λογοτύπου του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου

Δεν επιτρέπεται η χρήση του λογοτύπου του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου χωρίς την προηγούμενη σύμφωνη γνώμη του οργάνου.

PDF	ISBN 978-92-847-6610-9	ISSN 1977-5660	doi:10.2865/31295	QJ-AB-21-020-EL-N
HTML	ISBN 978-92-847-6583-6	ISSN 1977-5660	doi:10.2865/307403	QJ-AB-21-020-EL-Q

Για τη μετάβαση σε μια οικονομία μηδενικών καθαρών εκπομπών θα χρειαστούν σημαντικές δημόσιες και ιδιωτικές επενδύσεις. Εξετάσαμε κατά πόσον η Επιτροπή έχει αναλάβει κατάλληλη δράση για να ανακατευθύνει τη χρηματοδότηση προς βιώσιμες επενδύσεις. Καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι χρειάζεται συνεπέστερη δράση εκ μέρους της ΕΕ. Μολονότι η Επιτροπή ορθώς επικεντρώθηκε στην αύξηση της διαφάνειας στην αγορά, δεν ελήφθησαν συνοδευτικά μέτρα για την αντιμετώπιση του κόστους των μη βιώσιμων οικονομικών δραστηριοτήτων, ενώ πολλές δράσεις έχουν καθυστερήσει. Επιπλέον, η Επιτροπή χρειάζεται να εφαρμόζει συνεπή κριτήρια για τον προσδιορισμό της βιωσιμότητας των επενδύσεων που στηρίζει με τον ενωσιακό προϋπολογισμό, και να στοχεύει καλύτερα τις προσπάθειες ούτως ώστε να δημιουργηθούν ευκαιρίες βιώσιμων επενδύσεων. Η έκθεση μπορεί να συνεισφέρει στην υλοποίηση της στρατηγικής του 2021 για τη χρηματοδότηση της μετάβασης σε μια βιώσιμη οικονομία.

Ειδική έκθεση του ΕΕΣ υποβαλλόμενη δυνάμει του άρθρου 287, παράγραφος 4, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ.

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ
ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ
ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Υπηρεσία Εκδόσεων
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ

Τηλ. +352 4398-1

Πληροφορίες: eca.europa.eu/el/Pages/ContactForm.aspx
Ιστότοπος: eca.europa.eu
Twitter: @EUAuditors